

SULTANI

MART 2021 Galatasaraylılar Derneği ücretsiz yayını

KATKIDA BULUNANLAR: ŞEBNEM ALKIN, CENK ALTUN, SİMGE ARGÜDEN, ALİ NEJAT ALPAT, AHMET BAŞAR, FİDEL BERBER, İZZEDDİN ÇALIŞLAR, EMEL ENGİN, ALİ ERGUR, BERK KUTENGİN, KENAN OVACIK, BETÜL PASINLER, "SARI" BURAK PUHALOĞLU, TURGAY TUNA

Taş pano

Mektepten Sonra Daimi Yuva
Yazar: Doç. Dr. Seza Sinanlar Uslu (124)

Fincan

**Kitap, rozet, pul,
pano, kadeh,
t-shirt, fincan,
aksesuar...**

*100 TL ve üzeri siparişlerde
Türkiye'nin her noktasına
ücretsiz gönderim.*

Rakı kadehi

Taş pano

150. yıl sweatshirt

Mekteb-i Sultani Denizcileri Flaması

Altın Rozet

CEMİYETTENAL.COM

Galatasaraylılar Derneği resmi satış sitesi

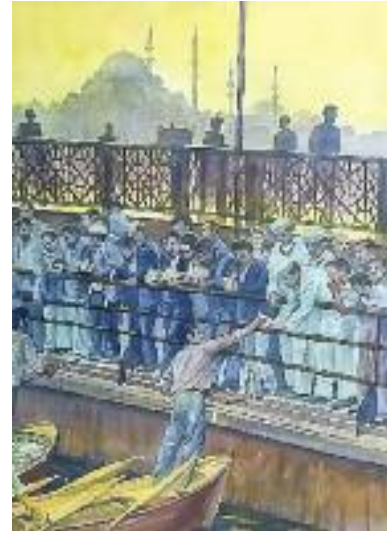
Mineli rozet

SULTANİ DERGİ. MART 2021

- 4 Başkan'ın Mesajı** — *Fidel Berber*
- 6 Cemiyetten Haberler** — *Simge Argüden*
- 12 Timur Selçuk'un Ardından...** — *Ali Ergur*
- 16 Mektebi Sultani'nin Ödülü** — *İzzeddin Çalışlar*
- 20 Sanatın Şifalı Dokunuşları...** — *Şebnem Alkın*
- 26 Bilincin güvenli kollarından...** — *Cenk Altun*
- 29 2020'yi geride bırakırken** — *Betül Pasinler*
- 32 Göksel Gündüz ile Röportaj** — *"Sarı" Burak Puhaloğlu*
- 40 Galatasaray Pilavı** — *Emel Engin*
- 43 İzci Faruk'un Anısına** — *Turgay Tuna*
- 46 Kaybettiklerimiz**
- 48 Logonun Hendesî Çizgileri...** — *İzzeddin Çalışlar*
- 56 Kenan Çizer Erçel ile Röportaj** — *Berk Kutengin*
- 61 Pervaz** — *Kenan Ovacık*
- 62 Mektepli Bulmaca** — *Ali Nejat Alpat*

Göksel Gündüz - AB

Kenan Çizer Erçel

SULTANİ Galatasaraylılar Derneği ücretsiz yayını. YAYIN TÜRÜ: Yaygın Süreli. İMTİYAZ SAHİBİ: Galatasaraylılar Derneği adına Fidel Berber (123), Başkan.
YÖNETİM YERİ: Galatasaraylılar Derneği, Çalkıuşu Sokak N°7 1. Levent Beşiktaş 34330 İstanbul WEB www.galatasaraylilarderneği.org.tr
İLETİŞİM: Telefon: 0212 270 19 08 / Faks: 0212 281 99 02 / E-posta: dernek@galatasaraylilarderneği.org.tr

GENEL KOORDİNATÖR: Simge Argüden (127). GRAFİK TASARIM: Ahmet Başar (122) YAPIM: Üretimevi, Gökdeniz Toprak
SON OKUMA: Zeynep Özaltın. FOTOĞRAFLAR: İlgili yazarlar ve GS Müze arşivi. REKLAM: Simge Argüden E-POSTA dernek@galatasaraylilarderneği.org.tr
KAPAK: 1925 mezunu Ayetullah Emin'in Kara Kedi dergisindeki Galatasaray logosu (1923) BASKI: Sistem Matbaacılık, Kartal İstanbul

HER HAKKI MAHFUZDUR. Dergideki yazı, fotoğraf ve diğer görsellerin izin alınmadan veya kaynak gösterilmeden her türlü ortamda çoğaltılması yasaktır.
NOT: Bu sayıda kullanılan kesme işaretleri, TDK'nın sonradan aldığı kararla "Kurum, kuruluş, kurul, birleşim, oturma ve iş yeri adlarına gelen ekler kesmeyle ayrılmaz." kuralına göre düzenlenmiştir.

BAŞKAN'IN MESAJI

Sevgili Galatasaraylılar,

Sultani dergimizin mart sayısı ile sizlere ulaşmaktan son derece mutluyum. Göreve geldiğimiz 16 Mart 2019'dan bugüne neredeyse görev dönemimizi tamamlamak üzereyiz. Yönetim Kurulumuz başta olmak üzere tüm kurullarımız ve komitelerimiz ile planladığımız program çerçevesinde çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Bu süreçte bize yardımcı olan üyelerimize ve Galatasaraylı tüm kuruluşlara ayrıca teşekkür etmek istiyorum.

Bu sayımızda geçen bir senenin özetini bulacaksınız. Kasım sayımızdan bugüne gerçekleştirdiğimiz etkinliklerden öne çıkanları da kısaca sizlerle paylaşmak istiyorum.

Galatasaraylılar Derneği Mentörlük Programı'nın ikinci dönemini başlattık ve tamamladık. Bu satırları kaleme aldığımızda 3. dönem programımıza da başlamış olduğumuzu iletmekten büyük bir mutluluk ve gurur duyuyorum. Emеği geçenlere, destek verenlere içten teşekkür ediyorum.

29 Ekim özel yayınıımızda 1949 yılı mezunlarımızdan, bu seneki Galatasaray Ödülü sahibi değerli Orhan Karaveli ağabeyimizle "Cumhuriyet Faziletir" konulu çevrim içi bir söyleşi gerçekleştirdik. Bu özel günün sabahında Mekteb'i Sultani Denizcileri ile gerçekleştirdiğimiz "GS İstanbul Trofe 2020"ye katılımları ile destek veren; Ceyla, Thalassa 11, Paloma, Eylül 23, One Life, Lotus ve Vamos teknelerine, denizcilerimize ve GSL Denizcilik ve Yelken Kulübü öğrencilerine teşekkür ediyorum.

Kariyer ve Sürekli Eğitim Komitesi ile daha önce Derneğimizde kahvaltıda bir araya geldiğimiz üniversite öğrencisi ve yeni meslek sahibi kardeşlerimizle, ilgili meslek gruplarında bulunan abla ve ağabeylerimizi bir araya getirmeyi amaçlayan "Meslek Grupları Buluşmaları"na pandemi sebebi ile çevrim içi olarak devam ettik. Tıp, hukuk, işletme ve iktisat, uluslararası ilişkiler ve siyaset, sanat ve iletişim, mimarlık, mühendislik ve psikoloji alanlarında gerçekleştirdiğimiz buluşmalara gösterilen yoğun ilgi bizleri çok memnun etti.

Bu sürecin başından itibaren organizasyonunda ve altyapısında yoğun emek veren Murat Karaman, Buse Burdurlu ve Mehmet Ali Tanrikulu kardeşlerimi anmadan geçemeyeceğim.

Tüm Galatasaraylılara ulaşma hedefimizle, Sınırsız Galatasaray Sohbetleri, Okur & Yazar Buluşmaları, motor sporları etkinlikleri ve sohbetleri, öğretmenler günü özel söyleşi programı ve 10 yıldır ocak ayı başında "Ekonomide ve Piyasalarda Beklentiler" başlığı ile gerçekleştirdiğimiz Asaf Savaş Akat ve Murat Sağman sohbetimizi çevrim içi olarak gerçekleştirdik.

Bahçemizin imkânlarından kış aylarında da yararlanabilmek ve pandemi sürecini daha sağlıklı, geniş mekânlarda yine beraber geçirebilmek amacı ile "Kış Bahçesi" projesini başlattık. Pandemi önlemleri kapsamında işletmelerin kapatılması kararı ile 21 Kasım'da Dernek işletmemizi geçici olarak kapatma kararı aldık. Bu süreçte Kış Bahçesi çalışmalarını belli bir takvim doğrultusunda yaparken, Derneğimizin tadilat, tamirat gibi işlerini de gerçekleştirip, açılıştta sizleri en iyi şekilde ağırlamayı hedefledik.

Çok farklı ve zor bir sene geçirdiğimiz her birimizin malumu. İmkânlarımız ölçüsünde, yapmayı hedeflediklerimizi gerçekleştirmeye gayret gösterdik. Sene başında, şubat sonuna kadar geçerli olan yasakları da dikkate alarak Olağan Genel Kurul tarihlerimizi ilan ettik. Süreci takip ederek, güncel bilgiler ışığında bunları gerçekleştirmeyi hedefliyoruz. Sene başlarında Derneğin ana konularından biri de aidatların toplanması. Bu sene e-mail, sms ve sosyal medya hesaplarımızı kullanarak aidatların zamanında ödenmesi için gerekli duyurularımızı yaptık. Bu zor süreçte gösterilen ilgi, eski yıllara bakılarak iyi görünüyorsa da hiçbir zaman yeterli olmuyor. Bildiğiniz üzere Derneğimizin sürekliliği, etkinliği ve başta kardeşlerimiz ve Mektebimiz olmak üzere süregelen sorumluluklarını yerine getirebilmesi için tüm üyelerimizden bu konuya gerekli hassasiyeti göstermelerini özellikle rica ediyorum.

"Sultani dergimiz" ile ilgili sizlerden gelen olumlu dönüşler, takdirlere ve katkılara bizleri gerçekten çok mutlu ediyor. Farklı devrelerden gönüllü olarak oluşan Sultani ekibinin tüm üyelerine, gösterdikleri özveri ve katkılarından dolayı sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. Destekleriniz bizler için çok değerli, lütfen bizlerle paylaşmaya devam edin.

Bir sonraki sayımızda buluşana kadar, Derneği takip edin, gerekli sosyal mesafe ve tedbirlere bağlı kalarak, Cemiyet'e gelin, iletişimde kalın, sağlıklı ve hoşça kalın...

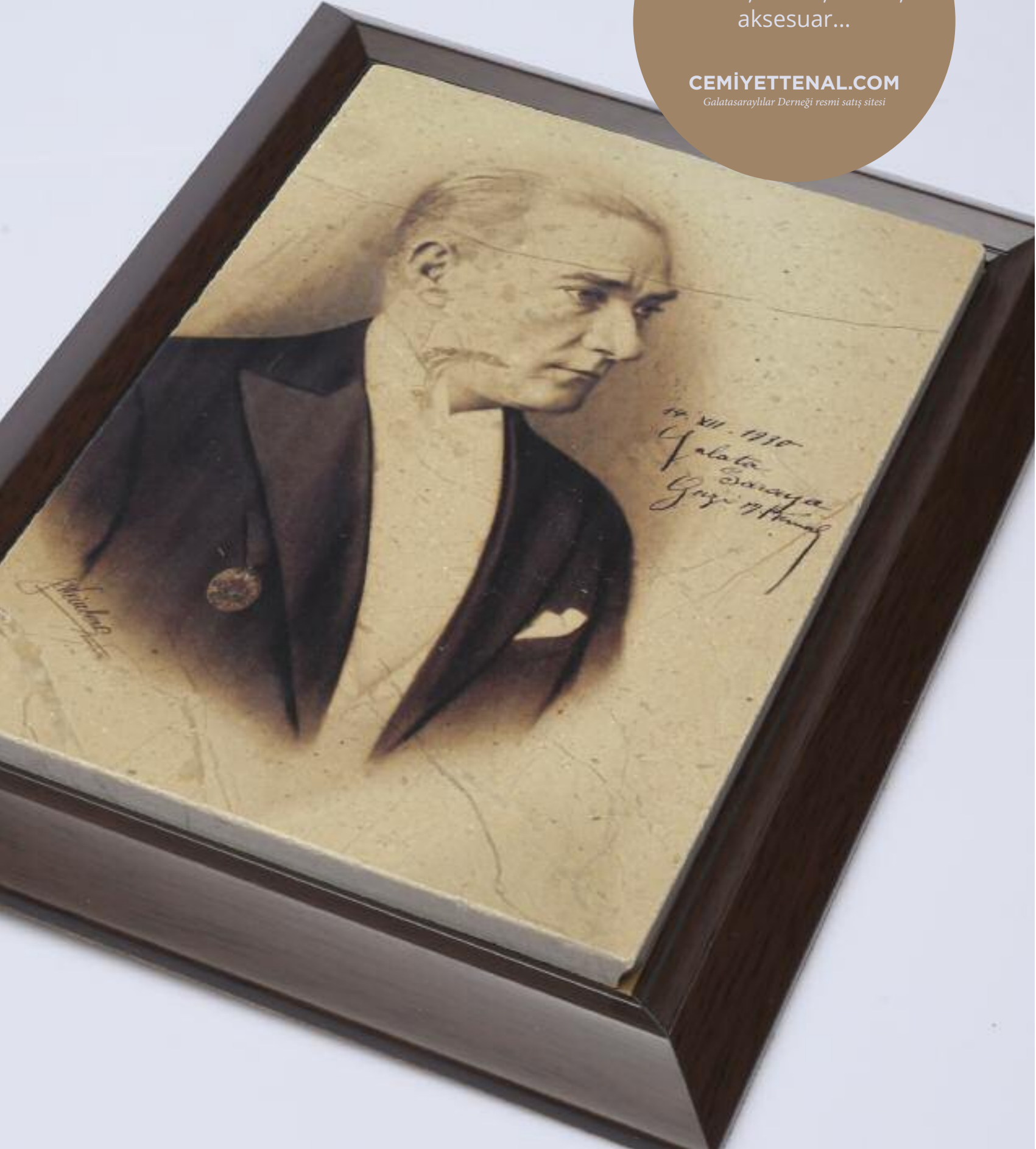
Sevgi ve saygılarımla,

FİDEL BERBER (123)

Pano, kitap, rozet,
defter, t-shirt, fincan,
aksesuar...

CEMİYETTENAL.COM

Galatasaraylılar Derneği resmi satış sitesi

CEMİYETTEN HABERLER

Tüm dünyanın düzeninin değiştiği, alışkanlıklarımızı baştan yarattığımız bir yılı geride bıraktık ve yepyeni umutlarla yeni bir yıla başladık.

Geride bıraktığımız 2020 yılı, hepimiz için “farklı” bir yıl oldu. Evden çalışma düzeni ile hayatımıza giren “Zoom toplantıları”, sosyal medyanın daha aktif kullanımıyla iş ve sosyal ilişkilerimizi canlı tutmaya çalıştık. 17 Mart 2020 tarihinde gelen ilk kapama kararıyla Dernek olarak bu mecraları daha aktif olarak kullanmaya başlayarak, üyelerimizle iletişimimizi kesintisiz devam ettirmeye gayret gösterdik.

Bu sürede, Derneğimizin resmi Instagram hesabı olan “@gscemiyet” adresinde ve Youtube kanalımızda pek çok keyifli ve öğretici sohbet gerçekleştirdik. Instagram ve beraberinde “Galatasaraylılar Derneği” Facebook hesaplarımızda yaptığımız paylaşımlarla pek çok konuda sizlerin görüşlerinizi aldık ve göndermiş olduğunuz yorum ve önerileri değerlendirdik. “Zoom” üzerinden online dersler ile Fransızca konuşmayı hatırladık, “Meslek Buluşmaları” ve “Sınırsız Galatasaray Sohbetleri” başlıklarında farklı konularda buluştuk ve sohbet ettik.

Sokağa çıkma yasağı ilan edilmiş 65 yaş üstü üyelerimizin ve yakınlarının ihtiyaç ve taleplerini gidermeye çalıştık. Pandeminin başında, en zorlu ilk günlerinde, Galatasaray Liseli doktorların ve onların önderliğindeki sağlık çalışanlarımızın mücadelesine destek olmak için pek çok Galatasaraylının katılımıyla oluşturduğumuz “Corona GSL Dayanışma” grubu ile ihtiyaç duyulan yardımları organize etmeye ve karşılamaya çalıştık.

Sınırsız Galatasaray Sohbetleri

Sağlıktan astrolojiye, ekonomiden fotoğraf çekme sanatına pek çok alanda gerçekleştirilen, üyelerimizin keyifle takip ettiği, “**Sınırsız Galatasaray Sohbetleri**”: 28 Mart günü, **Prof. Dr. Murat Karaman** (Gsl127) ile yaptığımız “Covid-19” konulu sohbet ile başladı.

31 Mart’ta, dünyanın farklı yerlerindeki Galatasaraylılar ile “Dünyada Covid-19 Pandemisi” hakkında konuştuk. **2 Nisan** Perşembe akşamı ise Covid-19 virüsü ile mücadele eden, virüsü yenmiş Galatasaraylıların tecrübelerini dinledik. Buradan kendilerine bir kez daha geçmiş olsun dilekelerimizi iletiyoruz.

4 Nisan’da **Uzman Psikolog Pınar Özbek**’in (Gsl134) konuşmacı olarak katıldığı “Sosyal İzolasyon Döneminde Psikolojik Dengemiz” konulu sohbet ile devam ettik.

7 Nisan akşamı dünyanın farklı yerlerindeki Galatasaraylılara bağlandık, pandeminin farklı ülkelerdeki yansımalarını dinledik.

9 Nisan’da **Akif Çelikel**’den (Gsl130) “İyi Fotoğraf Çekmenin Sırları”nı

öğrendik. 11 Nisan’da pek çoğumuzun merak ettiği “Covid-19’un Ekonomiye Etkileri”ni Yönetim Kurulu Üyemiz **Prof. Dr. Haluk Levent**’in (Gsl113) anlatımından dinledik.

14 Nisan’da, “Büyük Dönüşüm Sonrası Yeni Düzen” hakkında, **İş Astrolojisi Uzmanı Binnur Zaimler** (Gsl120) ve **Astrolog Efe Erten** (Gsl140) ile konuştuk.

16 Nisan akşamı ise konuşumuz, kanser araştırmalarına destek veren OCRA Vakfı tarafından verilen ödülün bu yılki sahibi, **Dr. Duygu Özmadenci** (Gsl137) idi. Kendisinden “Covid-19 Salgını, İlaç Araştırmaları ve Aşı Süreçleri” hakkındaki görüşlerini aldık.

25 Nisan’da, **Selçuk Kumbasar** (Gsl121) ile yaptığımız “Çanak kale Kara Savaşları’nın 105. Yıl Dönümü”, 28 Nisan’da, **Emre Üstünaçar** ile “Sigaradan Kalıcı Olarak Nasıl Kurtulunur?”

29 Nisan’da, **İlker Kocael** (Gsl139) moderatörlüğünde “Küresel Salgın Türkiye ve Dünyada Siyasette Neleri Değiştirecek?” konusunu, **Prof. Emre Erdoğan** (Gsl122), **Dr. Öğr. Üyesi Efe Tokdemir** (Gsl139) ve **Gökçe Gökçen** (Gsl142) ile değerlendirdik.

Akif Çelikel, Banu Anıl, Dr. Duygu Özmadenci

Prof. Dr. Murat Karaman

Dr. Yudum Söylemez, Prof. Dr. Ali Ergur, Binnur Zaimler

1 Mayıs'ta **Ahmet İnsel** (Gsl105) ile "1 Mayıs",

3 Mayıs'ta **Prof. Dr. Murat Karaman** (Gsl127) ile "Covid-19", 5 Mayıs'ta **Rasim Öztekin** (Gsl112) ile "Coronalı Günler",

10 Mayıs **Anneler Günü**'nde, "Galatasaraylı Anneler ve Çocukları",

28 Mayıs'ta, **Damla Pehlevan** (Gsl137) ile "Müzik Dolu" bir akşam,

31 Mayıs'ta, **Gülgün Yaral Durşen** (Gsl106) ile "Sosyal İzolasyon Döneminde Sınav ve Diğer Kaygılar",

4 Haziran'da, **Tolga Erem** (Gsl133) ile "Amerika'da Eğitim Üzerine Söyleşi",

11 Haziran'da, **Ecem Tezel Aldanmaz** (Gsl139) ile "Yeni Meslekler ve Yetkinlikler",

18 Haziran'da, **Selçuk Kumbasar** (Gsl121) ile "Bilgi İşlem Dünyasında Girişimcilik",

20 Haziran'da, Lisemiz emekli öğretmenlerinden "**M. Jean Marie Lacharpagne ile Galatasaray Lisesi Anıları**",

21 Haziran **Babalar Günü**'nde "Galatasaraylı Babalar ve Çocukları",

23 Temmuz'da, **Ara Koçunyan** (Gsl124) ile "Jamanak'ın Dönüşüm Mücadelesi",

4 Ağustos'ta, Lisemiz Müdürü **Prof. Dr. Vahdettin Engin** (Gsl108) ile "Galatasaray Lisesi Tarihi",

27 Ağustos'ta **Tulga Ozan** (Gsl127) ve **Cenk Bulut** (Gsl117) ile "Kariye'nin Tarihi", 22 Eylül'de ise **Dr. Yudum Söylemez** (Gsl125) ve **Prof. Dr. İpek Merçil** (Gsl118) ile "İstanbul Sözleşmesi, Toplumdan Bireye" başlıkları ile sizlerle buluştuk.

5 Kasım'da Prof. Dr. Haluk Levent'in (Gsl113) konuğu, **Prof. Dr. Emre Erdoğan** (Gsl122) oldu ve konumuz "A.B.D Seçimleri" idi.

6 Kasım'da ise konumuza devam ederek, **Dr. Bahadır Kaleağası** (Gsl117) ile "A.B.D Seçimleri Sonrası"nı konuştuk.

17 Kasım'daki konuşumuz **Prof. Dr. Hakan Orer** (Gsl111) ile "Aşı ile Covid-19'a Çare Bulundu mu?" sorusunun yanıtlarını konuştuk.

24 Kasım Öğretmenler Günü'nde ise, Ali Ağaçkesen'in (Gsl117) moderatörlüğünde, Mektep tarihimizin iki çınarı **Necati Aktaş** ile **Feyzi Bayram** Hocalarımızı ağırladık ve anılarla dolu bir sohbet gerçekleştirdik.

4 Aralık'ta ise Prof. Dr. Murat Karaman'ın (Gsl127) konuğu Enfeksiyon Hastalıkları Derneği Başkanı **Prof. Dr. Mehmet Ceyhan** oldu.

5 Ocak'ta ise, **Prof. Dr. Asaf Savaş Akad** (1962 mezunu) ve **Murat Sağman** (Gsl124) ile her yıl geleneksel olarak yaptığımız ekonomi sohbetimizin 10. yıl dönümünü çevrimiçi olarak gerçekleştirdik.

Okur-Yazar Buluşmaları

Okur&Yazar Buluşmaları'nda ise **Prof. Dr. Ali Ergur** (Gsl117) ile 16 Eylül'de, kaleme aldığı "Ses ile Yankı Arasında", 25 Aralık'ta ise, derlediği "Ateş ve İhanet" kitaplarını konuştuk.

Eğitim ve Kariyer

2019 yılında, Galatasaray Lisesi'nde okuyan kardeşlerimize ve Dernek üyelerimizin çocuklarına, gelecekleri ile ilgili kariyer hedeflerine destek olmak amacı ile başlattığımız "**Eğitim ve Kariyer Sohbetleri**"ne pandemi sebebi ile çevrim içi olarak devam ettik.

30 Nisan'da ilk konuşumuz, hukuk konusu ile **Banu Anıl** (Gsl121) oldu. 7 Mayıs'ta endüstri mühendisliği konusunda, **Ayşe Aylın Kaya**'yı (Gsl142), 14 Mayıs'ta mimarlık ve inşaat mühendisliği konusunda **Ahmet Acar**'ı (Gsl135), 21 Mayıs'ta yazılım mühendisliği konusunda **Yusuf Can Gürkan**'ı (Gsl141) konuk ettik.

Üniversite Tercih Destek

Geçen sene, ilkinin canlı olarak gerçekleştirdiğimiz, “**Üniversite Tercih Destek Platformu**” adı altında, 11-12 Temmuz tarihlerinde yaptığımız çevrim içi toplantılara katılan üyelerimiz, tecrübelerini aktararak 2020 yılında üniversite tercihi yapacak olan kardeşlerimize yol gösterdiler.

Üniversite Tanıtım Günleri

Üniversite Tercih Destek Platformu'nun hemen sonrasında ise hem kardeşlerimiz hem de üye yakınlarımız için “**Üniversite Tanıtım Günleri**” başlığı altında organize ettiğimiz, ülkemizin önde gelen üniversitelerinin rektör ve öğretim görevlileri tarafından bilgi almalarını hedeflediğimiz, seçecekleri okulları daha iyi tanımalarına olanak sağlayacak etkinliğimizi online olarak başlattık: 16 Temmuz'da **Sabancı Üniversitesi** Rektörü Prof. Dr. Yusuf Leblebici ve Sabancı Üniversitesi Eğitimden Sorumlu Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Cem Güneri'yi, 20 Temmuz'da ilk olarak **İstanbul Bilgi Üniversitesi** Eğitim Danışmanı Özge Alyu'yu, sonrasında ise **Bilkent Üniversitesi** Rektörü Prof. Dr. Abdullah Atalar ve Provost Yardımcısı Prof. Dr. Hitay Özbay'ı (Gsl113), 22 Temmuz'da **Koç Üniversitesi** Rektörü Prof. Dr. Umran İnan'ı, 24 Temmuz'da **Kadir Has Üniversitesi** Rektörü

Prof. Dr. Sondan Durukanoglu Feyiz'i, 25 Temmuz'da **ODTÜ** Rektör Yardımcısı Doç. Dr. Eren Kalay'ı, 29 Temmuz'da **Özyeğin Üniversitesi** Rektörü Prof. Dr. Esra Gençtürk'ü, 28 Temmuz'da **Boğaziçi Üniversitesi** Rektörü Prof. Dr. Mehmed Özkan'ı ağırladık.

Mentorluk Programı

19 Eylül'de ise kariyerlerinin başında olan kardeşlerimiz için 2. dönem **Mentorluk Programı**'nı başlattık. 19 Eylül'de, Zoom üzerinden yapılan bu bilgilendirme toplantısı öncesinde ise, 11 ve 13 Ağustos tarihlerinde, resmi Instagram hesabımız @gscemiyet üzerinden gerçekleşen sohbette, ilk dönem Mentorluk Programı'na katılan mentori ve mentorların tecrübelerini dinledik. Dolu dolu geçen 2. dönemi takiben, Mentorluk Programı'nın 3. dönemine ise 30 Ocak tarihinde başladık.

Meslek Grupları

Yeni dönem “**Meslek Grupları Buluşmaları**” ise, pandemi sebebiyle çevrim içi olarak 1 Kasım Pazar günü “**Tıp Dünyası**” ile yeniden başladı ve 5 Kasım'da “**Hukuk**”, 29 Kasım'da “**Ekonomi ve İşletme**”, 13 Aralık'ta “**Uluslararası İlişkiler**”, 27 Aralık'ta “**Sanat ve İletişim**”, 10 Ocak'ta “**Mimarlık**” ve 24 Ocak'ta “**Mühendislik**”, 7 Şubat'ta “**Psikoloji**” ve 28 Şubat'ta “**Galatasaray Lisesi Öğretmenleri Buluşmaları**” ile devam etti.

Tevfik Fikret'i andık.

Her yıl 19 Ağustos'ta olduğu üzere, Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün her zaman düşüncelerini rehber aldığını belirttiği, 119 okul numarası ile 1888 yılı mezunumuz, ağabeyimiz, şair, yazar ve düşünce insanı Tevfik Fikret'i kabri başında andık. Sosyal mesafe tedbirleri ile açık havada gerçekleşen törende, değerlerini ve bizlere bıraktığı mirası bir kez daha hatırladık.

Hızlı İş İletişim Ağı

Pandemi döneminde üyelerimizin iş ağlarını genişletebilmesi ve network'ümüzü sağlıklı ulaşımlarını hedefleyerek 27 Mayıs ve 17 Haziran tarihlerinde “**Galatasaray Hızlı İş İletişim Ağı**” toplantılarını çevrim içi olarak gerçekleştirdik.

Damla Pehlevan

Emre Üstüncü, Prof. Dr. Emre Erdoğan

Yıldız Şahinler

Pilav

Pandemi koşulları, yasaklar ve yeni kurallar tüm kuruluşlar gibi Derneğimizi de etkilemiş olsa bile, hiçbir koşul “**Geleneksel Pilav Günü**”müzün düzenlenmesini engelleyemedi. Fiziken bir araya gelememiş olsak bile, 7 Haziran Pazar günü, “**Pilav Evde Yenecek, Gelenek Sürececek**” başlığı ile çıktığımız yolda sizlerin destekleri ile ilerledik ve Pilav Günümüzde “Getir” sponsorluğu ile pilav paketlerinizi sizlere ulaştırdık. Pilav Günü’nün coşkusunu biraz olsun anımsamak adına, saat 12:00’den itibaren Youtube kanalımız üzerinden Lisemiz bahçesinden yaptığımız canlı yayında, Bertrand Buchwalter (Galatasaraylılar Derneği Fahri Üyesi-Fransa İstanbul Başkonsolosu), Hakkı Akil (Gsl104-Emekli Büyükelçi-Danışman), Melih Şabanoğlu (Gsl112-Tarihçi-Yazar), Okan Bayülgen (Gsl115-Sahne Sanatçısı, Radyo ve Televizyon Programcısı), Aylin Yazıcıoğlu (Gsl118-Executive Chef), Meriç Acemi (Gsl131-Senarist-Oyuncu); Pınar Erbaş (Gsl138-Haber spikeri); Michele Cedolin (Gsl142-Akademisyen-Youtuber); Armağan Kırat’ın (Gsl15 - Öğrenci -Asistan Şef) katılımları ve Damla Pehlevan’ın (Gsl137-Müzisyen), şarkıları ile evlerinize konuk olduk.

Aynı günün akşamı ise “Galatasaray Lisesi 150. Yıl Kutlama Komitesi” tarafından

Eray Yazgan (126), Orhan Karaveli (81), Fidel Berber (123)

VTR Yapım’a yaptırılan **Mektep tarihimiz üzerine yapılmış en kapsamlı belgeselin dünya prömiyerini** Derneğimizin YouTube kanalından gururla yayımladık ve 86. Galatasaray Pilav Günü etkinliklerimizi, ilk 24 saatte 5K+ görüntülemeye ulaşan bu belgeselimiz ile sonlandırdık.

Ödül Töreni

2020 yılının bizler için gurur verici bir çalışması da, perde arkasında çok yoğun ve detaylı bir çalışma içeren 29 Mayıs tarihinde gerçekleşen “**Galatasaray Ödül Töreni**” idi. Ülkemizin ilk sanal ödül töreninde, bu yıl iletişim alanında verilen Galatasaray Ödülü, “Geleneksel Medya” dalında **Orhan Karaveli**’ye (1942 mezunu) ve “Yeni Medya” dalında ise **Ruşen Çakır**’a (Gsl112) takdim edildi.

Mekteb-i Sultani Denizcileri Bodrum ve İstanbul trofeleri

Geçen yıl keyifle yaptığımız etkinliklerden biri ise, 18-20 Eylül tarihleri arasında gerçekleşen “**Mekteb-i Sultani Denizcileri**”nin ilk trofesi oldu. Trofeye toplamda 16 tekneyle (Yosun, Mamita, Turkuaz, Congo, Akene, MyWay, Oysa, Luna, Pescatore, Enkidu, La Bohème, True Blue, Gurur Deniz, Taj, Aquacholic ve Vamos) 46 liseli denizcimiz katıldı ve unutulmaz hatıralarla dolu 3 gün geçirdik. 29 Ekim’de gerçekleştirdiğimiz “**GS İstanbul Trofe 2020**”ye, katılımlarıyla destek veren teknelerimiz (Ceyla, Thalassa 11, Paloma, Eylül 23, One Life, Lotus ve Vamos) ile Kalamış’tan Adalar’a seyir yaparak gerçekleştirdik. Bu etkinliklerde yer alan Galatasaraylı denizcilerimize ve GSL Denizcilik ve Yelken Kulübü öğrencilerine teşekkür ediyoruz.

cemiyettenal.com

2020 yılında sizlerle paylaşmaktan sevinç duyduğumuz bir yenilik ise, Derneğimize ait hediye eşyaların satışa sunulduğu www.cemiyettenal.com web sitemizin altyapısının tamamlanarak sizlerle buluşması oldu. Siparişlerinizin en geç bir gün içinde kargoya verildiği alışverişlerinizde, yurt içinde 100 TL ve üzeri alışverişlerinizde kargo ücreti de alınmamaktadır.

Aylin Yazıcıoğlu, Prof. Dr. Hitay Özbay, Prof. Dr. Hakan Orer

Özel günler ve bayramlar

2020 yılında özel günlerimizi, bayramlarımızı her zaman olduğu üzere büyük coşku içinde dolu dolu kutlamaya özen gösterdik. 2020 yılının, Milli Mücadele'nin yürütücüsü ve ulusal egemenliğin simgesi TBMM'nin kuruluşunun yüzüncü yılı olması sebebi ile Cumhuriyetimizin kurucu kadrosunda yer alan tüm ağabeylerimizi anmak istedik.

Mail ve sosyal medya hesaplarımızdaki duyurularımız devam ederken, bu seneyi kalıcı kılmak adına yayımladığımız “**TBMM ve Galatasaraylılar 1920-1923**” kitabımız sizlerle buluştu. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunda yer almış Galatasaray Liseli ağabeylerimizi anmak, yaptıklarını hatırlamak ve gelecek kuşaklara aktarmak sorumluluğu ile başlattığımız bu çalışma ile ilgili İzzeddin Çalışlar (Gsl115) başta olmak üzere, tüm katkıda bulunanlara teşekkür ediyoruz.

Dernek portalımız fonzip üzerinden satışa sunduğumuz kitabımıza çok kısa zamanda gösterdiğiniz yüksek ilgi, bizlere, bu yayınları sürekli ve arttırarak ortaya koyma yolunda güç veriyor.

Pek çok üyemizin arşivine kattığı “**Bugünün Galatasaraylısı**” serisi ise yine Ulusal Egemenliğin 100. Yılı anısına sizlere ulaştırdığımız bir seri oldu ve bugünlere gelmemizde payı olan ağabeylerimizi birlikte andık.

23 Nisan

20 Nisan haftası çok özel bir söyleşi serisine başlayarak, Ulusal Egemenliğimizin 100. Yılı'nı, “**23 Nisan Özel Söyleşileri**” ile kutladık.

Bu kapsamda: 20 Nisan'da Okul Müdürümüz **Prof. Dr. Vahdettin Engin** (Gsl108) ile “TBMM'ye Giden Yol”, 21 Nisan'da **İzzeddin Çalışlar** (Gsl115) ile “TBMM ve Galatasaraylılar”, 22 Nisan'da **Bülent Demirdurak** (Gsl106) ile “Misak-Milli”, 23 Nisan'da **Melih Şabanoğlu** (Gsl112) ile “Milli Mücadele”yi konuştuk.

19 Mayıs

19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı'nı ise yine özel bir söyleşi serisi ile kutladık: 17 Mayıs'ta **Doç. Dr. Münevver Ebru Zeren** (Gsl123) ile başlattığımız “Samsun'a Çıkışa Hazırlık: Atatürk'ün İstanbul Günleri” konulu söyleşi, 18 Mayıs'ta **Doç. Dr. Ahmet Kuyuş** ile “Neden 19 Mayıs?” ile devam ederken, 19 Mayıs'ta **Prof. Dr. Süheyl Batum** (Gsl106) “19 Mayıs 1919: Bir Anayasal Sürecin Başlangıcı” ile son buldu.

29 Ekim

29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nı ise, Gürkan Eliçin'in (Gsl117) Galatasaray Ödülü sahibi **Orhan Karaveli** (1942 mezunu) ile yaptığı “Cumhuriyet Faziletir” konulu sohbet ile kutladık.

10 Kasım

10 Kasım'da ise Ata'mızı, Müdürümüz **Prof. Dr. Vahdettin Engin**'in (Gsl108) “Atatürk Galatasaray'da” anlatımıyla andık.

Motards de Sultani Sohbetleri

Ekim başında Yiğit Top (Gsl122) yorumlarıyla başlattığımız motor sporlarının zirvesi MotoGP ve WSBK etkinliklerinin Cemiyetimizde yayımlanmasını takiben, **Motards de Sultani Sohbetleri**'nde Yiğit Top (Gsl122) moderatörlüğünde, Hamit Abbasoğlu (Gsl105), Fuat Domanıç (Gsl115) ve Turgan Gürmen (Gsl121) ile bir araya geldik.

Kış Bahçesi

Bahçemizin imkânlarından kış aylarında da yararlanabilmek ve pandemi sürecini daha sağlıklı, geniş mekânlarda yine beraber geçirebilmek amacı ile “**Kış Bahçesi**” projesini başlattık. Pandemi önlemleri kapsamında işletmelerin kapatılması kararı ile 21 Kasım'da Dernek işletmemizi geçici olarak kapatma kararı aldık. Bu süreçte Kış Bahçesi çalışmalarını belli bir takvim doğrultusunda yaparken, Derneğimizin tadilat, tamirat gibi işlerini de gerçekleştirip, açılıştta sizleri en iyi şekilde ağırlamayı hedefledik.

Üyelik bilgileriniz güncel mi?

Üyelik bilgilerinizi güncellemeyi unutmayın!

İçişleri Bakanlığı Dernekler Yönetmeliği değişikliği sebebiyle, Dernekler Bilgi Sistemi'ne (DERBİS) zorunlu olarak bildirmemiz gereken üye ADI, SOYADI, TC KİMLİK NO ve MESLEK sütunlarındaki eksik kişisel bilgilerinizi güncelleme için sizlerden rica ediyoruz.

Derneğimizde kayıtlı mail adresiniz ile üyelik sistemimize, <https://fonzip.com/gsd> web sitesi üzerinden kolaylıkla giriş yapabilir, üyelik bilgilerinizi güncelleyebilir, aidatlarınızı ödeyebilir, etkinlik, kampanya ve bağış fonlarımızı takip edebilirsiniz.

Mekteb-i Sultani Denizcileri Kartı ile alışverişlerde indirim, genç liseli denizcilere destek.

Mekteb-i Sultani Denizcileri Kartı ile **Eastmarine®** Kartal, Kalamış, Bodrum, Marmaris, Göcek ve **DepoMarin®** Bodrum mağazalarında %25'e varan indirimlerden yararlanabilirsiniz. Alışveriş tutarının %5'i Galatasaray Lisesi Denizcilik ve Yelken Kulübü öğrencilerinin eğitimlerine destek vermek için Galatasaraylılar Derneği tarafından kurulan Mekteb-i Sultani Denizcileri Fonu'na aktarılmaktadır.

Galatasaray Liseli deniz ve yelken tutkunlarının, birbirleriyle iletişimde olması için kurduğumuz "Mekteb-i Sultani Denizcileri" Whatsapp iletişim grubuna, denizcilikle ilgilenen tüm Galatasaray Liselileri davet ediyoruz. Gruba katılmak isteyenlerin, berk.kutengin@bnktextile.com adresine ad, soyadı ve devresini belirten bir e-posta göndermeleri yeterlidir.

(İndirimler Galatasaraylılar Derneği üyelerinin Mekteb-i Sultani Denizcileri Kartını göstermeleri durumunda geçerlidir.)

Ad SOYAD
MEKTEB-İ SULTANİ DENİZCİLERİ

Timur Selçuk'un Ardından: Özgünlük ve Emeğe Dair

Toplumların gündelik hayatı sıradanlaşmış, katılaşmış, kalıplaşmış kurumsal ilişkilerden oluşur. Bu tekdüze hayat kurgusu bir yanıyla, bildik kalıplarla bizi sardığı için güven vericidir; diğer yanıyla sıkıcı, yineleyici ve gelişmeye kapalıdır. Toplumsal değişmeyi bu katılaşmış çerçeveye harfiyen uyan geniş kitleler değil, yapılanmış ilişki biçimlerini değiştirecek özgün icatlar yapabilen, böylece sorgulayıcı ve yenilikçi fikirleri üretebilen kişiler tetikler. Diğer bir deyişle toplum, kendisini eleştirebilecek cesaret, donanım ve öncülük di- rayetine sahip olan aykırı kişilerin yüzü suyu hürmetine yürür ve değişir.

Ancak aykırı figürlerin ortaya çıkabilmesi için de toplumsal ortamın buna uygun bir çoğulluk ve dinamizm içermesi gerekir. Baskıcı, otoriter, tek hakikat rejimine iman etmiş, buna tekabül eden ekonomik verimsizlik batağına saplanmış toplumlar, kendi olası refahlarını dinamitleyen bir kapanmaya mahkûm olurlar. Sıra dışı figürleri üretebilmek belli tarihsel ve düşünsel koşulların buluşmasını gerektirir. Türkiye, nadir bir araya gelen bu dönüm noktalarından birini Cumhuriyet'le bulmuştur. Yüzyılların ataletine ve geri kalmışlığına rağmen şaşırtıcı derecede kısa sürede, verimli bir kültür ortamı, ülkenin her yanına yayılabılmıştır. Bu dönüşümde elbette on sekizinci yüzyıldan beri devam etmekte olan modernleşme sürecinin bir ivmesi de söz konusudur; ancak köklü bir dönüşüm ancak kararlı bir mücadelenin ardından gelebilmiştir. Bütün sorun ve çelişkilerine rağmen, Cumhuriyet'in eğitim ve kültür kurumları, dünyaya açık, kendi kaynaklarını özgün bileşimlerle buluşturabilen düşünsel yetkinlikte insanlar yetiştirebilmiştir. Özellikle bilim ve sanat alanında, birbirinden farklı tipte ve ideolojik yönelimde insanlar, böyle bir kaynayan kültür kazanından doğmuşlardır. Müzi-

ğin her alanında, hatta birbirine hasım ideolojik ve estetik uçlarda konumlanan aktörler, aynı yetkin düşünsel ortamdan beslenebilmişlerdir. Bugünlerde Türkiye'nin kültür hayatında kilit roller oynamış özgün kişilerin, bazıları epeyce zamansız şekilde, ardı sıra bu dünyayı terk etmeleri, belki biyolojik bir gerçeklik olarak kabul edilebilir; ancak aynı zamanda, artık ait olmadıkları, kültürel anlamda nefes alamadıkları bir ortamda var olmayı tercih etmemelerinin de bu terk edişlerde önemli yeri olduğu düşünülebilir.

Türkiye'de müzik hayatının en özgün karakterlerinden bir olan Timur Selçuk'un ardından, onu var eden kültür ortamının ne denli çölleşmekte olduğu ister istemez hatırlamaya geliyor.

Bir kültür figürü olarak Timur Selçuk, Cumhuriyet'le gelen dinamizmi simgelediği kadar, ona bağlı olarak tezahür eden ve derin ideolojik kutuplaşmalara neden olan çelişkilerin aşılması için gerekli özgün bir yolu da temsil ediyordu. Aslında bu sıra dışı bileşimsel yolun tek olmasa da, nadir temsilcilerinden biri olduğunu iddia etmek pek yanlış olmayacaktır. Her durumda, ürettiği ses bileşimlerinde, tını ve üslup harmanlamalarında Türkiye'nin müzik matrisinde benzersiz olduğu kesindir. Her ne kadar bir röportajında "kendi sesimi dinlemeye tahammül edemem" demişse de, müzik alanındaki en özgün ve kesinlikle en eğitilmiş seslerden birine sahipti. Türkiye'de, sevenleri ve sevmeyenlerince **seçkin** olarak kabul edilen senfonik müzik veya tarihsel makam müziği alanlarının dışında müzik icra etmenin, genellikle eğitimden ziyade **yetenek** gerektirdiğine dair yaygın bir kanı gözlemlenir. Bunun sonucunda, ağırlıklı olarak popüler müzik dünyasının bütün alt türlerindeki icracıların müziğin kuramsal bilgisine sahip olmamaları pek yadırganmaz. Timur Selçuk bu yaygın ön kabulün tam bir anti-tezi olarak değerlendir-

dirilebilir; zira ne genel kabul görmüş seçkinlik ölçülerine tam anlamıyla uyuyor ne popüler biçimlerin bayağılaşmış basmakalıp formüllerini ödünç alma ucuzluğuna yöneliyordu. Tersine, onun müziğinde hayatın içinden akan, sıradan insanların sofralarına konuk olan, şehirlerin kalabalık sokaklarında yürüyen bir anlayış olmakla birlikte, kendini daima, biraz çabayla erişilebilecek bir mesafeye konumlandırmıştır.

Timur Selçuk'un bu anlamda Türk müzik dünyasının bir çeşit *flâneur*'ü (uçarı, uçuşan) olduğu ileri sürülebilir. Ancak onun *flâneur*'lüğü, herkesin *yerli* olduğu bir dünyada, mekânı ve zamanı denetleyen bir yabancı olmak değil, herkesin yabancı olduğu bir ortamda yegâne yerli kimliğini koruyan unsur olmaktı. Böyle bir aykırılık, aynı konumda kalmak için çelik bir dirayete, onun altyapısında sağlam, iyi eğitilmiş ve *aşk emeğinden* başka bir iktidar odağını destek almaya tenezzül etmeyen bir tutuma sahip olmakla mümkündür; Timur Selçuk'ta bu meziyetler fazlasıyla mevcuttu.

Timur Selçuk'un müziği her şeyden önce bileşimsel bir anlayışa dayalıdır. Bu bileşimin belli başlı dört bileşeni olduğunu düşünebiliriz: (1) Tımsal bileşim; (2) çalgılama bileşimi; (3) müzik sistemi bileşimi; (4) türlerin bileşimi.

Timur Selçuk, bu bileşimlerin hepsinde çok özgün ve temeli sağlam kurulmuş bir müzik dili yakalamayı başarmıştır. Bu bi-

leşimselliğin en vazgeçilmez ilkesi ise elbette çok seslilik olmuştur. Timur Selçuk, on dokuzuncu yüzyıl sonu Türk Müziği kuramcılarının inanmış oldukları gibi, çağa ayak uyduran bir müziğin çok sesliliğe yönelmesi gerektiğini idrak etmişti. Bu yaklaşım, geçmişin mirasını, makam müziği alanındaki zengin birikimi yadsımak anlamına gelmez; Timur

Selçuk, Türkiye'de sıklıkla rastladığımız ifrat-tefrit salınımindan özenle kaçınan, kişilikli bir denge noktası bulabilen az sayıda müzik insanından biridir. Makam müziğinden her zaman beslenmiş, ancak iyi bir Marksist olarak, değişen üretim ilişkilerinin tarihin diyalektiğinde yeni biçimlere dönüşeceğini, eskileri yinelemenin ise bu sürecin dışına nostaljik bir kaçıştan başka bir şey olmadığını idrak etmiştir. O nedenle temel yöntemi daima çok sesli duyuş, düşünüş ve ifade olmuştur. Aynı nedenden ötürü, Münir Nurettin Selçuk gibi, müzik tarihinin yönünü belirleyen üst düzey bir sanatçının oğlu olmanın kolayca yol açabileceği bir gölgede kalma hâline düşmemiştir. Babasının müziğine sahip çıkmış, hatta onu yeni bir söyleyiş ve orkestralama mantığı içinde yorumlamış, ancak aynı yolu sürdürmeyi tercih etmemiştir.

Timur Selçuk'un bileşimciliği konusunda özellikle bir hususun altını çizmemiz gerekir: Bileşimsellik, Timur Selçuk'a göre 'Doğu-Batı sentezi' değildir. Onun böyle bir arayışı hiç olmamıştır. Bileşim, köklerini Türkiye'nin içine dâhil olduğu kültür havzasından (çünkü kültürün ulusal, etnik, dinsel, vb. kalın sınırları değil bunları aşan geçişli havzaları vardır) alan, ancak

üzerine her türlü çok seslilik tekniğini ekleyebildiği bir özgünlük sahasıdır. Türk müziğine, sanki özünde çok sesli bir yapıymış gibi yaklaşan, böylece inşa ettiği çok seslilik düzeninin en doğal şekilde tezahür etmesini sağlayan bir dil oluşturmuştur. Timur Selçuk'un çok sesli müzik dokusu, popüler bir dili barındırabilir; ancak asla popülist çözümlere yönelmemiştir. Çok seslilik Selçuk'ta sürekli dönüşen bir anlatım biçimidir; yeni renklere ve çeşnilere açıktır. En popüler tipteki eserinde dahi bizi şaşırtan, tekrarlamaya tuzağına düşmeden gelip geçen küçük tınısal, ezgisel, ritmik buluşlar vardır. Ayrıca eserin altyapısı, popüler müzik sahasında işitmeye alışmadığımız bir zenginlik içerir. Timur Selçuk'un çok sesliliği, orkestranın (makam müziği algıları dâhil) olanaklarını uygun yerlerde kompozisyon dokusuna uygun şekillerde dâhil eder.

Timur Selçuk'un müzik dilindeki özgünlük yalnızca bir sanatçı yeteneği ve imgelemiyle açıklanamaz. Timur Selçuk, müzisyenin (besteci, yorumcu, icracı) özgün olabilmesinin, müziğe dair teknik bilgi ya da sezginin gelişmişliğinin ötesinde, derin bir düşünsel birikime bağlı olması gerektiğini kanıtlamıştır. Türkiye'de başta müzik insanlarının kendileri, müzisyen konumunu bir çeşit teknisyen olarak algılama eğilimindedir.

Özellikle icracıların teknik mükemmeliyete erişmekten başka hedefleri olmadığı fikri, birçok müzik kurumunun eğitim sisteminde öğrencilere aktarılmaktadır. Oysa hem besteci hem icracı teknik gelişmişliğinin yanı sıra (o zaten tartışılmaz düzeyde olmalıdır), aynı zamanda bir entelektüel donanımına ve tavrına sahip olmalıdır. Timur Selçuk bu vazgeçilmez önemdeki niteliği, temel sanatçı düsturu olarak benimsemiştir. Ayrıca böyle bir okuma, gelişme, yazma pratiğinin belirgin bir dünya görüşü biçimlendirmemesi de doğal olarak mümkün değildir. Sanatçı bir dünya görüşüne sahip olan, bu çizgide hem istikrarlı hem gelişmeye açık kalabilen, bununla birlikte mevcut ideolojik cenderelere kendini mahkûm etmeyen kişidir; bunu somut olarak öğrendiğimiz en özgün kişilerden biri Timur Selçuk olmuştur. Dünyaya bu denli çoğulcu ve yapıcı bakan bir sanatçının emekten yana olması, doğal olarak ortaya çıkan bir sonuçtur.

Ancak bu temel tercihinin mutlaka mevcut ideolojik konum alışlara özgü davranış ve görünüş kalıplarını taklit ederek ortaya koymak zorunda değildir; Timur Selçuk'un, katı ideolojik çerçevelerden bakanların nezdinde belirgin bir konuma oturtulmayışının başlıca nedeni de budur.

Timur Selçuk, Türkiye'de kalıplaşmış başka bir entelektüel saplantıyı da aşmıştır: Yaptığı müziğin popüler nitelikte olmasından bir rahatsızlık duymadı. Selçuk, babasının da arkadaşı olan, çocukluğunda bolca çevresinde bulunabildiği Cemal Reşit Rey'inkine benzer bir konum işgal etmiştir. Sağlam bir müzikal altyapısı bulunmasına, Avrupa müziğinin hem tekniğini hem kültürünü iyi hazmetmiş olmasına karşın, sanatını salt seçkin bir konumla sınırlandırmamıştır. Popüler duyarlılıklara hitap edebilecek eserleri üretmeye ağırlık vermiştir. Kompozisyon bilgisi ve müzik kültürü çok derin, kişisel üslubu ise belirgin bir aristokratlık içeren Cemal Reşit Rey de halkın beğenisine hitap eden, ancak aynı zamanda onu nitelik açısından yükselten operetler, hafif eserler yazmakta hiç beis görmemiştir. Timur Selçuk müziği, bir anlamda, piyasa düzenleyicileri tarafından sınırları kesin olarak birbirlerini ayırması istenen popüler müzik ve sanat müziği alanlarının birbirlerine yaklaşmalarını sağlamıştır; hatta onları ayıran sınırların Selçuk'un müziğinde epeyce bulanıklaştığını iddia edebiliriz. Bu yakınlaşmayı, nitelikten ödün vermeden yapabilen pek az müzik insanı olmuştur.

Timur Selçuk'un müziğinde gözlemlediğimiz en belirgin özelliklerden bir diğeri de tiyatroyla yakın olmasıdır. Selçuk'un doğrudan tiyatro müziği olarak bestelediği eserleri dışında, diğer ürünlerinin pek çoğunda bir tiyatro izleği, dekoru ve ruhu hissedilir. Timur Selçuk, tiyatroyu yalnızca bir temsil alanı olarak değil, aynı zamanda bir politik mücadele düzlemi olarak görmekteydi. Bununla birlikte, onun tiyatro müziğini algılayışı, çığ bir propagandacılığı ve sahneyi slogan meydanı gören zihniyeti, niteliğin sopsasıyla kovar. Tiyatro müziği, hayatın nabzını ironiyle buluşturur; ritmiyle, emeğin coşkusunu seferber eder. Tiyatro-dışı eserlerindeki teatral hava, Attilâ İlhan'ın şiir ve romanlarındaki sinematografik dil oluşturma gayesiyle akrabadır. Nitekim *Karantinalı Despina*'yı dinlerken, şairin ustaca betimlediği dönem ruhu, Timur Selçuk'un müziğinde teatral bir canlandırma gözümüzün önünde somutlaşır; Muammer Bey'in hüznünü, Despina'nın pragmatik hoppalığını, Miralay Zafi-

ru'nun zafer sarhoşu kibrini, nihayet İzmir'e yoğun bir sis gibi oturmuş kederi, Timur Selçuk'un teatralleştiren müziğinde bizim anılarımızmış gibi sahici bir şekilde hissediyoruz. Bu açıdan, Timur Selçuk bir yandan inandırıcı bir dekor ve onun hislerini betimler, diğer yandan ironi, müzikle betimlenen durumun duygusuyla karşıt yönde beliren izlenimler, vb. gibi özellikler sayesinde, dinleyiciyi/seyirciyi gerekli yerlerde mesafe almaya sevk eder. Bertolt Brecht'in yabancılaştırma efekti (*Verfremdungseffekt*) adını verdiği unsurlar, Timur Selçuk'un teatral müzik diline içkin bir karakter olmuştur.

Timur Selçuk, bütün besteci, icracı, müzik insanı özelliklerinin yanında, iyi bir öğretmendir. Sayısız müzik insanını yetiştirmiştir. Bu satırların yazarı, profesyonel (hatta amatör) müzisyen olmamasına karşın, müzik eğitiminin önemli bir aşamasını, Timur Selçuk'un ısrarla yıllarca etkinliğini sürdürdüğü Çağdaş Müzik Merkezi'nde bizzat kendisinden ders alma şansına sahip olmuştur. Birbirinden her bakımdan farklı yirmiyeye yakın öğrencinin bir araya geldiği armoni sınıfında geçirdiğim dönemi, büyük bir zenginleşme olanağı olarak hatırlıyorum. Konusuna hâkim, temelinde üretim olan öz güvene sahip insanlara özgü bir nezaketi, Timur Selçuk'un bizimle mükemmel bir pedagoji bağı kurmasını sağlıyordu. Aralarında toplumsal sınıf, eğitim, yaş, siyasi görüş, entelektüel birikim farkları olan öğrencileri nasıl ortak bir iletişim düzeyinde buluşturduğunu biraz mutluluk biraz hüznle hatırlıyorum. Dubois egzersizlerini, yerine göre akademik bir konuşma ya da orta oyunu üslubunda anlatmayı, bize bu çetrefilli bulmacaları en kolay yoldan çözülebilir kılmayı öğretme ustalığına sahipti. Egzersiz çözüldükten sonra dörder ya da beşer kişilik gruplar hâlinde ayrılıp bas-tenor-alto-soprano partilerini birlikte söylememizin verdiği coşkuyu unutmam mümkün değildir.

Aynı şekilde dörtlü armoni sistemine göre makam müziği anlayışındaki çok seslendirmeleri de öğretmiştir. Armoni düzeninin şifrelerini çözerken, müzik tarihi, genel kültür, gündelik hayat ayrıntıları gibi birçok küçük tema da derse dâhil olurdu. Konuyu anlatması sağlam bir bilgiye dayanır, bu yetkinliği her davranışına yansırı. Bununla birlikte, ya da zaten o sayede, öğrencileriyle mizahi bir dille iletişim kurardı. Müzik unsurlarına kendine özgü isimler takmak (bemole bomel, sansible Zanzibar demek gibi), o her zamanki sakin ve ironik ses tonuyla kültür tarihimi dair küçük ipuçları vermek (çay ya da kahve ikram eden bir hanımın ellerini, fincan ve tabağını alırken kendi elleyle hafifçe kavrayıp buna "Tanzimat çapkını" dendiğini söylemişti; bunu o sırada beş yaşlarında olan kızı Mercan'ın sınıfa girip babasına fincanda çay getirmesi sırasında uygulamalı olarak göstermiş, hepimizi kahkahalara boğmuştu) gibi gülümseten anlar yaratmakta becerikliydi. Aynı bağlamda, Dubois'yla boğuşurken, Avrupa'da süit biçimiyle Türkiye'de Mevlevî Ayini'nin benzer zamanlarda geliştiğini, aralarında bir paralellik olduğunu, her ikisinin de arka arkaya gelen danslardan oluştuğunu söylediği zaman yaşadığımız şaşkınlık dün gibi hatırlımdadır. Bilgiyi taçlandıran okulunda, yorulmak bilmeyen bir işçiydi.

Timur Selçuk, emekten yana, üretim gücüne inanmış, özgün bir müzik insanıydı; Türkiye'nin zenginliği idi. Onu bu konumuna yalnız müzik ve tiyatro yapılan bir evde büyümüş olma-

nın değil, ciddi sabır, sebat, azim, çalışkanlık gerektiren uzun bir birikim sürecinin getirdiği açıktı. Yıllar önce Galatasaray Lisesi'nin Tevfik Fikret Salonu'nda verdiği bir resitalde, bu konuma gelişinin epeyce acılı olduğunu, bu uğurda midisinin dörtte üçünü kaybettiğini belirtmişti.

Türkiye'nin bugün görgüsüzlüğü, sığılı, kabalığı baş tacı eden sosyo-politik ortamı, toplumsal alanı hızla çölleştirmektedir. Cumhuriyet'in maddi-manevi ne kazanımı varsa haraç-vezat satılmıştır. Çölde yaşamının acısını hisseden sanatçılar, çığ paraya tapan kiç (*kitsch*) düşkünü bir zenginleşmenin kültür üretme yeteneksizliği karşısında küskün gemiler gibi bir bir palamar alıyorlar. Timur Selçuk da böyle meçhule açıldı. Ardında güzel anılar, son derece özgün bir üretim, genç müzik insanlarına kılavuz olacak bir rota bırakarak...

Peki ya;

*"Bu düzen böyle mi gidecek?
Pireler filleri yutacak.
Yedi nüfuslu haneye
Üç buçuk tayın yetecek.
Karışık bir iş vesselâm
Deli dolu yazar kalem
Yazdığı da ne
Bir sürü ipe sapa gelmez kelâm"*

"(Sol-la-sol-fa-mi-re bemol -dikkat, çok önemli!- DO!)"

ALİ ERGUR
1 Aralık 2020, Denizli

Bu yazı ilk olarak "Sanattan Yansımalar" Kültür-Sanat Portalında yayımlanmıştır.
www.sanattanyansimalar.com

Mektebi Sultani Müdürü
İsmail Bey

Alliance Française
İzmir komitesinin eğitsel
faaliyetlerinden bir iz.

Mektebi Sultani'nin Ödülü

Bu yazı 2020 sonunda bir müzayedede sekiz yüz TL'ye alıcı bulan ve maalesef Galatasaray Müzesi'ne kazandıramadığım bir belge hakkında. Alliance Française'in İzmir komitesinin 1 Temmuz 1891 tarihinde aldığı kararla, Mektebi Sultani'yi Fransızca'nın öğretiminde gösterdiği başarıdan dolayı ödüllendirdiğini gösteriyor. Konuyu anlamlandırabilmek için 19'uncu yüzyılın sonlarına gitmek lazım.

Fransızca'nın dünyanın birçok yerinde olduğu gibi Türkiye'de de neredeyse ikinci dil kadar geçerli olduğu bir dönem. Mektebi Sultani'nin Fransızca ağırlıklı bir eğitim programıyla kurulma sebebi de bu zaten. Dönemin atılgı Eğitim Bakanı Victor Duruy, 1860'lardan başlayarak frankofoni hakimiyetini doğuya, Asya kıtasına da yaymayı planlıyor. Osmanlı İmparatorluğu sınırlarındaki ilk projesi de Selanik'te bir Fransız koleji açmak. Ne var ki, -körün istediği bir göz misali- Sultan Abdülaziz'in İstanbul'da Mektebi Sultani'yi açma kararı üzerine Selanik için bütçe ayırmaya gerek kalmıyor ve padişahın projesi

Meşrutiyet kutlamalarında İzmir'in kozmopolit yapısını gösteren bayrak çeşitliliği.

hararetle destekleniyor. ¹ Sonuçta 1868'deki temel atılırken Ali, Fuat ve Safvet paşalar kadar Victor Duruy'nün de kürek salladığını unutmayalım.

1883 yılında aynı politikanın devamı olarak Fransız kolonilerinin frankofoni propagandası yapabilmesi için ulusal bir kurum kurma fikri doğuyor. Aralarında Ferdinand de Lesseps, Louis Pasteur, Ernest Renan, Jules Verne gibi ağır topların da bulunduğu Alliance Française'in yönetim kurulu, ertesi yıl ilk şubeyi Barselona'da açıyor. Örgütlenme hemen ardından Avustralya ve Amerika kıtalarına da yayılıyor. Günümüzde 131 ülkede 832 şubeye ulaşmış, yarım milyonun üzerinde öğrenci, dokuz bine yakın öğretmen ve binlerce çalışanı kapsayan bir yapıya dönüşmüş durumda. ²

19'uncu yüzyıl sonundaki İzmir hakkında birkaç bilgi konuyu kavramak için yararlı olabilir. Öncelikle imparatorluğun sayılı Avrupalı yaşam sürülen kentlerinden biri. Başkentteki (Pera) gibi yerli ve yabancılara ayrı hizmet veren ikili bir belediye teşkilatı bulunuyor. Ticari liman olmasının getirdiği yüz bini aşkın kozmopolit nüfusu, yabancı şirketlerin şube ve merkezleri, faal konsolosluklar ve kolonilerle zengin ve modernleşmeyi sürdüren bir kent görünümünde. ³ 1870'lere kadar kentte üç Fransız eğitim kurumu olagelmış. 1840'larda kurulmuş Fransız İlkokulu, Lazarist Kilisesi'ne bağlı Sacré-Cœur Propaganda Koleji ve St. Vincent de Paule Hemşire Okulu. Yüzyılın son döneminde ise okul sayısı belirgin bir şekilde artıyor. Kiliseler dört erkek, üç kız okulu daha açıyor ki, bunlardan biri olan St. Joseph Lisesi halen faaliyette. ⁴ Alliance Française'in İzmir'de bir şube açması da bu dönemde oluyor. Kuruluşun resmî sitesinde yer verilmemiş olsa da Fransa Konsolosu Rougon'un girişimiyle 1888 yılında faaliyete başlayan komite kayda değer başarılar elde etmiş. ⁵ 1891 tarihli belge söz konusu faaliyetin ilk yıllarına denk düştüğünden ayrı bir öneme sahip. İsmi geçmese de belgenin üzerindeki imzası bulunan komite üyelerinin onursal başkanının Başkonsolos Rougon olduğu açıkça belirtilmiş. Okunabildiği kadarıyla hepsi Fransız ismi taşıyan imza sahiplerinin ödüllendirdiği Mektebi Sultani'nin o dönemdeki durumuna da bir bakalım.

İSMAIL BEY — [1845 - 1894] Galatasaray lisesinin ilk zamanlarında uzun yıllar müdürlüğe bulunduğu için fikir hayatımızda tanınmış olan merhum İsmail Bey İstanbul'da doğmuş, hariciye kalemlerinde yetişmiş, Fransızca öğrenmiş, Hariciye mütercimi, sonra, 1879'da Hariciye müsteşarı olmuştur. Bu tarihte o zaman (Mektebi sultanî) denen Galatasaray lisesine müdür olmuş ölümüne kadar 15 yıla yakını bu mektepte sevilen ve sayılan bir müdür olarak kalmıştır.

İsmail Bey Galatasarayın dokuzuncu müdürü idi ve ölümünden sonra merhum tarihçi Abdurrahman Şeref müdür olmuştur.

İsmail Bey

İsmail Bey hakkında bir kupür.

Ders Nazırı d'Hollys

1881'de Mektebi Sultani bünyesindeki üniversite yedi yıllık faaliyetten sonra kapanmıştı. Bunun önde gelen nedeni Adalet Bakanlığı bünyesinde hukuk ve kamu idaresi ve mühendislik yüksekokulları açılmasıydı. ⁶ 1881 ile ödül tarihi olan 1891 arasında, Mektebi Sultani'de tam anlamıyla döneme damgasını vuran bir müdür olan İsmail Bey görevdedir. 1845 yılında İstanbul'da doğan İsmail Bey, 1858'de Dışişleri Kalemî'ne girmiş, üst üste terfi ederek Babıâli'nin baş mütercimi olmuştu. 1880 başında Dışişleri Bakanlığı müsteşarlığına atandıysa da altı ay sonra siyasi nedenlerden dolayı ayrıldı ve 16 Ekim günü Mektebi Sultani'ye müdür oldu. 1 Şubat 1895 gecesi, lisedeki dairesinde kalp krizi geçirerek son nefesini verene kadarki on beş yıla yakın süre boyunca bu görevde kaldı. Mektebi Sultani'nin ellinci yılı sebebiyle basılan kitapta onun için şöyle deniyor:

"Öğrencilerle ilişkileri ve onlara davranışlarında bir babanın evladına karşı hissedebileceği şefkat ve sevgi duygularına sahip olan İsmail Bey'in adı her mezun tarafından derin bir saygı hissiyle anılır."

Selim Nüzhet Gerçek de onun döneminde muhasebenin Türkçe tutulmaya, Türkçe derslerinin bir kurul tarafından yeniden düzenlenmesine ve seçmeli Almanca derslerine başlandığını ve küçük bir rasathane kurulduğunu yazıyor ve şöyle diyor:

"İsmail Bey bu uzun senelerden hakkıyla istifade etmiş, sakin fakat her şeye hâkim ve metin bir idareyle kendisinden evvel gelen ecnebi veya gayri Türk müdürlerin çok fevkinde bir varlık göstermiştir. Eski kalem terbiyesi görmüş olan ve esasen iyi bir aileye mensup bulunan İsmail Bey, son derece nazik ve müşfik olduğundan talebesine karşı tamamiyle bir baba muamelesi gösterirdi. Bu ikinci ve büyük kıymeti itibariyle namı kendi devrinde yetişen Galatasaraylıların lisanında derin bir hissi hürmetle yâd edilmektedir." ⁷

Galatasaray literatüründe ardılları çok anılsa da İsmail Bey'e layık olduğu kadar yer verilmediğini belirtmek gerek. Mektebi Sultani'nin parlak kuruluş yıllarından sonra yaşadığı ilk büyük kriz, kamu maliyesindeki sorunlara bağlı olarak Osmanlı-Rus Savaşı yıllarında, yeniden eski gücüne kavuşması ise onun yönetiminde gerçekleşti. Kurduğu istikrar düzenindeki en önemli yardımcısı da kuşkusuz aynı dönemin değişmez ders nazırı olan d'Hollys'di. Bu göreve gelmeden önce Mektebi Sultani'nin Darülfünun kısmında Roma Hukuku dersleri de veren d'Hollys de yirmi sekiz yıl bu görevde kaldı ve onun da hayatı mektepteki dairesinde son buldu. Aynı kaynaktan onun için de *"Öğrencilerle ilişkilerinde son derece yumuşak, çocuk eğitimi konusunda büyük bir pedagoğu. İsmi mektep tarafından daima saygıyla anılır."* deniyor. ⁸

Bu ikilinin yönetimindeki Mektebi Sultani'de mezun sayısının azaldığı, diplomanın değer kazandığı söylenebilir. 1889'da mezun olan yirmi üç öğrenciden mesleği bilinebilenlerin dağılımı şöyle: Altı kamu memuru, beş eğitimci, iki diplomat, dört özel sektör çalışanı. ⁹ Aynı yıl ders kitabı olarak okutulan ve *Livre de lecture et de leçons de choses* adlı kitabı analiz eden Suna Ağıldere, eğitim ve topluma değin ahlâki değerlerin nasıl incelenip oluşturulduğunu ayrıntılı olarak inceleyip II. Abdülhamit devrindeki eğitim politikasının Fransızca öğretimine dair ana unsurlarını ortaya koyuyor. Yazarın Osmanlı Arşivi'nde yaptığı belge taramaları sayesinde her ne kadar modernizm ve bilimin ışığı övülüyorsa da 1892'den başlayarak Fransızca ders kitaplarının içeriğinde Eğitim Bakanlığı'nın İsmail Bey'den san-sür talepleri olduğu da görülüyor. ¹⁰

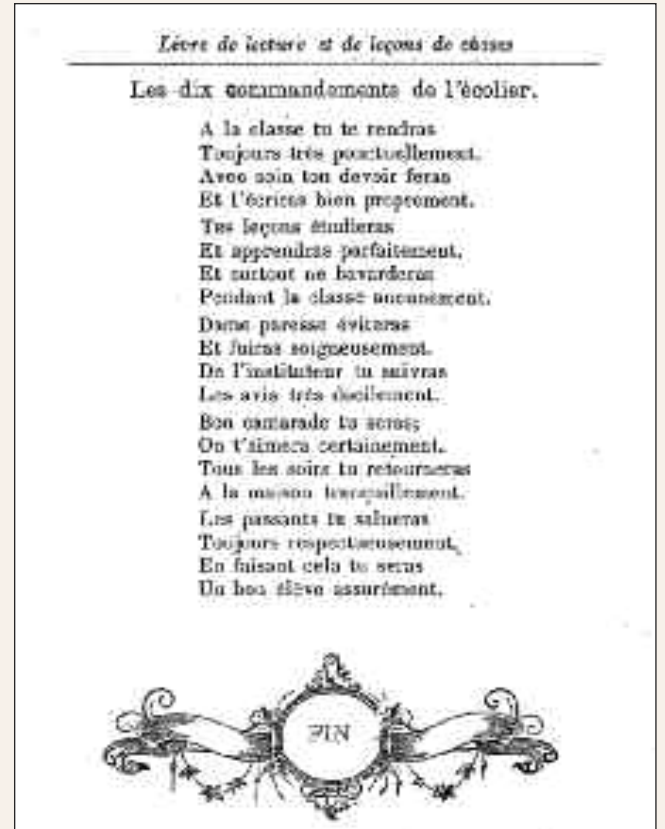
İsmail Bey döneminin hakkını veren yine Melih Şabanoglu oldu ve onun müdürlüğündeki ortaöğretim okulunun eğitim kalitesi bakımından Mektebi Mülkiye gibi bir yüksekokulla kıyaslanabildiğini ve Mektebi Sultani'yi Osmanlı modernleşmesinin öncü kurumlarından birisi durumuna getirenin bu yapı olduğunu saptadı.¹¹ Bunun kanıtı da başta Tefik Fikret olmak üzere bugün hâlâ her fırsatta andığımız birçok saygın ismin onun müdürlüğü döneminde yetişmiş olması. İmparatorluğun Avrupa'ya en yakın olduğu dönemde bir dışişleri müsteşarının yönetime gelmesi kuşkusuz Mektebi Sultani için büyük bir şanstı. Onun kattığı harç, Galatasaray Lisesi'nin çeyrek asra kalmadan çöken imparatorluktan doğacak cumhuriyete aynıyla aktarılacak bir kurum olmasını sağladı. Ardından Abdurrahman Şeref gibi benzer profilde bir müdürün gelmesiyle de ülkenin genelini aksine Galatasaray için işler iyi gitti.

İzmir'de başlayan Alliance Française hareketinin nasıl devam ettiğine dair bir detay da 1898'de konsolosluk görevini devralan Mérou'nun da girişimi desteklemiş olması ve komiteyle Şikago Üniversitesi arasında bir iş birliği arayışına girilmesini sağlaması. Bu yazışmalardaki hedef, yaz aylarında eğitim verecek yerel bir akademi oluşturmaktı. Nitekim İzmir Komitesi'nin projesi Fransa Hükümeti'nin biri Michel Bréal olmak üzere atadığı iki profesörün de katılımıyla, 1901 yılında hayata geçmişti.¹²

Tekrar belgeye dönersek, üzerinde her ne kadar "École Imperiale Ottoman" yazıyorsa da bu ödülün asıl onurunun İsmail Bey'e ait olduğunu kabul etmek gerekir. Peki ödülün verildiği tarihte Alliance Française'nin Paris'teki merkezinin başkanı kimdi dersiniz? Bu yazıyı kaleme almama sebep olanın bu keşif olduğunu belirterek söyleyeyim; bu isim İsmail Bey döneminde Mektebi Sultani'nin fabrika ayarlarına döndüğünün göstergesi sayılabilir: Victor Duruy.¹³

Mektebi Sultani'nin kuruluşunda Fransa Eğitim Bakanı olan ve kurumsal yapının oluşmasında önemli rol oynayan Victor Duruy.

Konstadin Hristoforidi'nin yazdığı ders kitabı *Livre de Lecture et de Leçons de Choses*'un son sayfası.

¹ Batiya Açılan Pencere- Galatasaray Lisesi'nin 150 Yılı 1868-2018 (Yayına hazırlayan İzzeddin Çalışlar) Sergi Kataloğu, İstanbul Araştırmaları Enstitüsü Yayınları, 2018 İstanbul.

² www.fondation-alliancefr.org

³ Hervé Georgelin, *La fin de Smyrne - Du cosmopolitisme aux nationalismes*, CNRS Éditions, 2013.

⁴ Rauf Beyru, *19. Yüzyılda İzmir'de Yaşam*, Literatür Yayınları, 2000 İstanbul.

⁵ François Chaubet, "L'Alliance française ou la diplomatie de la langue (1883-1914)" *Revue Historique*, Sayı 632 2004/4.

⁶ Vahdettin Engin, *Mekteb-i Sultani - Galatasaray Lisesi Kuruluş*, Galatasaray Eğitim Vakfı, 2018 İstanbul.

⁷ Yayınlanmamış *Galatasaray Tarihi* deneme baskısı (1934).

⁸ Abdurrahman Şeref, Mehmed Ziya, İhsan (Sungu), Cemil, *Mekteb-i Sultani 50. Yıl*, (tıpkıbasım) Galatasaray Eğitim Vakfı, 2018 İstanbul.

⁹ François Georgeon, "La formation des élites à la fin de l'Empire ottoman: le cas de Galatasaray", *Revue des mondes musulmans et de la Méditerranée: Modernités arabes et turque: maîtres et ingénieurs*. Sayı: 72, 1994.

¹⁰ Suna Ağildere, "Représentations des valeurs morales dans le manuel de français langue étrangère à l'usage des classes préparatoires du Lycée Impérial Ottoman de Galatasaray: Livre de lecture et de leçons de choses de Christophoridi (1889)" *Synergies Turquie* Sayı: 3, 2010.

¹¹ Melih Şabanoglu, *Kuruluş: Mekteb-i Sultani'den Galatasaray Spor Kulübü'ne Türkiye'de Futbolun Erken Çağı (1904-1907)*, Vakıfbank Kültür Yayınları, 2018 İstanbul.

¹² François Chaubet.

¹³ Maurice Bruézière, *L'Alliance Française 1883-1983, Histoire d'une institution*, Hachette, Paris 1983.

Sanatın Şifalı Dokunuşları: Pandemi döneminde en çarpıcı 10 sanat olayı

Tüm dünyayı evlere kapatan bu çaptaki bir salgın, kültür-sanat dünyasının geleceğini nasıl etkileyecektir diye düşündüğümde - belki de pozitif kişiliğim nedeniyle- sanatçıların ve sanat profesyonellerinin değerinin çok daha fazla anlaşılacağı, çevrimiçi sanatın yükselişe geçeceği ve sanatçıların bu dönemde çok çarpıcı eserler üreteceği sonucuna varıyorum. Dünyanın farklı yerlerinden aynı deneyimi paylaşan insanlar sanat eserleri aracılığıyla bu dönemde ne yaşadıklarını, nasıl hissettiklerini ve gerçekliklerinin nasıl değiştiğini ifade ediyorlar. Sanat ortak bir dil yaratmaya fayda sağlıyor. Şu an için kültür-sanat ortamının geleceği ile ilgili gerçekçi bir tahmin yürütmenin zor olacağını farkında olarak elimizdeki pozitif sonuçlara odaklanmamızın daha mantıklı olduğunu düşünüyorum.

Pandemi döneminde çoğunluk hiç olmadığı kadar kendisiyle zaman geçirmeye başladı ve anlam arayışına girdi. Kriz ve tecrit zamanında, sanatın rolü, farkında olsak da olmasak da hayatımızın merkezinde yer almaya başladı. Küresel düzeyde yaşadığımız bu kriz sırasında kültür-sanat, en büyük birleştirici ve iyileştirici güçlerden biri olmaya devam ediyor. Böyle zor zamanlarda insanlar sanata her zamankinden daha çok ihtiyaç duyuyor. Salgının en ağır seyrettiği ülkelerden İtalya'da karantinadaki insanların balkonlara çıkıp birlikte şarkılar söylemeleri de, bu görüntülerin sosyal medyada en çok paylaşılan videolardan olması da bu ihtiyacın sonucu olarak okunabilir. Pek çok çalışma, kültürel hayata katılım ile ruhsal sağlık arasında güçlü bir bağ olduğunu gösteriyor. Bence hepimiz sanatın ve sanatçının önemini bu dönemde daha çok içselleştirdik.

9 - Flame (Alev), Anna Nazo, Stay LIVE at Home-Ev Performansları Serisi N° 32, Dijital Seri, Londra, Mayıs 2020, Performistanbul

10 - Zeynep Beler / Staying with the Trouble - artnivo.com

Bundan 7 yıl önce online sanat galerisi kuracağımı söylediğimde, sanat eserinin yakından görmeden satın alınamayacağını söyleyerek herkes bana gülmüştü. Bugün geldiğimiz noktada ise mevcut koşullar, çevrimiçi ortamları kültür kurumlarının asıl mecrasına dönüştürdü. En temel özelliklerinden biri insanları bir araya getirmek olan kültür-sanat alanı bu koşullar altında çok zor bir dönemden geçse de, yeni ve yaratıcı çözümlerle kendi geleceğini de şekillendirmeye başladı. Sanal sergiler, canlı yayınlarla konserler, çevrimiçi sanatçı sohbetleri ve online performanslar, sanata özgürlük alanı açarak bu süreçte dijital ortama evrildi. Elbette sanat eserini mekân ile algılamak ve birebir iletişim içinde olmak ayrı bir haz ama bu dönemde birçok müzenin sanal turlarından yararlanmak fena da olmadı.

Pandemi döneminde ortaya konulan çalışmalarda, özellikle algının değişime uğradığına ve yaratıcılığın arttığına tanıklık ettik. Eski "normal" zamanlarda karşılaşamayacağımız türde projeler bizi şaşırtarak ve sevindirerek ekranlarımıza geldi. Pandemi, sosyal etkileşimleri kısıtlanarak evlerine kapanan birçok sanatçının bambaşka düşünmesine ve üretmesine vesile oldu. Bu dönemde benim de radarıma takılan ve çok beğendiğim projeleri sizler için bir araya getirdim. Umarım beğenirsiniz.

8- Antonio Cosentino, Pessoa'nın Bahçesinde / In the Garden of Pessoa, 2020, Tuval üzerine yağlıboya, 150 x 210 cm / Zilberman Gallery

10) artnivo.com online sergi - Staying with the Trouble

artnivo, pandemi döneminde sanatçıların üretim alanlarının ve ilgilerinin değişimini göz önünde bulundurarak, son dönem çalışmalarını kendi ev-atölye ortamlarındaki sergileme görselleriyle bir araya getiriyor. Çoğu sanatçının atölyesinin kapandığı, üretim alanlarının daraldığı bu dönemde, eserlerin de boyutlarının küçüldüğü görülüyor. artnivo, atölye ziyaretlerine mola verdiği bu dönemde, sanatçılardan kendi üretim ortamlarında çalışmalarını yerleştirerek fotoğraflamasını istedi. Böylece uzaktan da olsa küçük bir atölye ziyareti yapabildik.

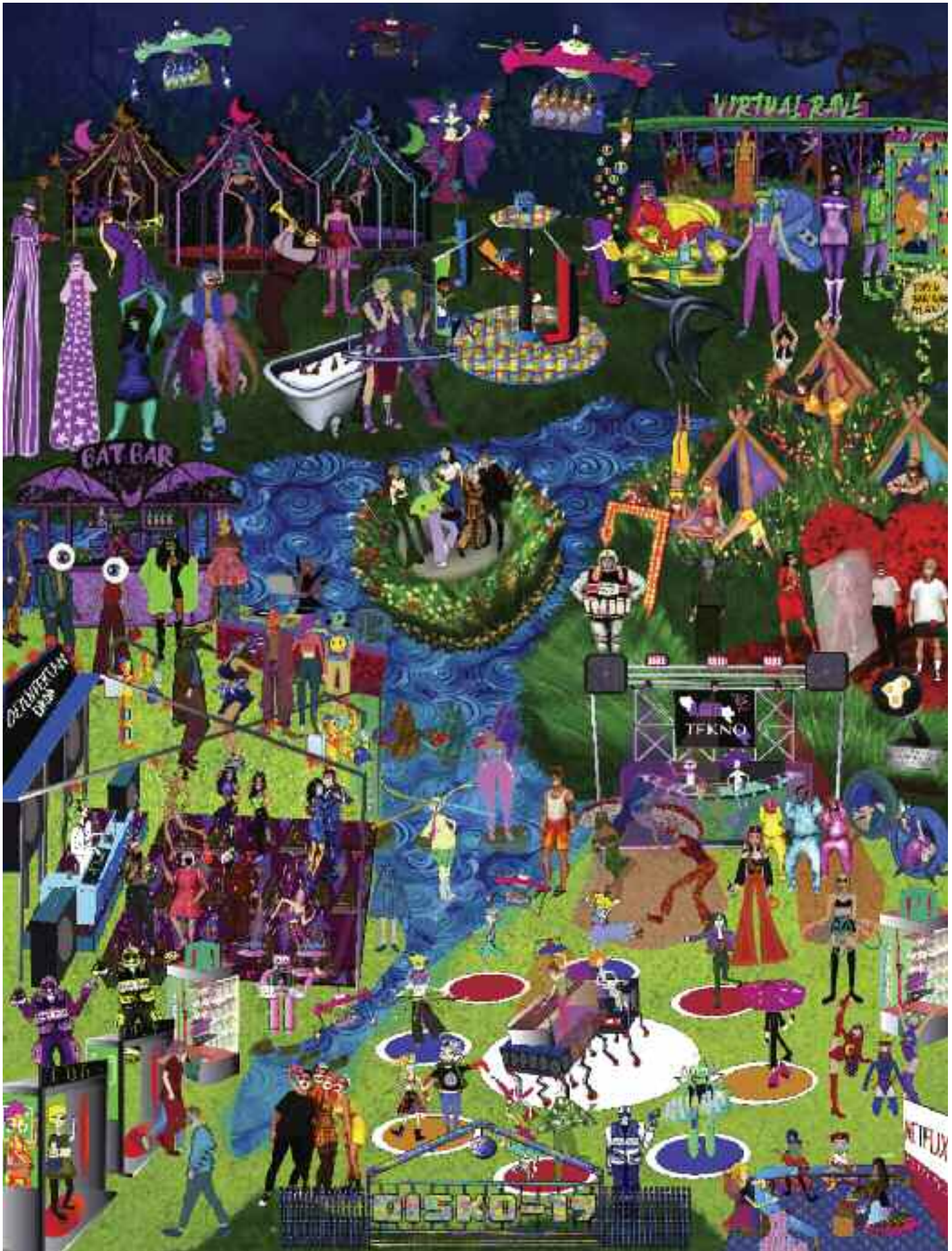
9) Performistanbul - "Stay LIVE At Home" performans serisi

Performistanbul'un pandeminin ilk zamanlarında kolektif bir deneyim ve paylaşım ağı yaratmayı amaçlayarak başlattığı

"Stay LIVE At Home" performans serisine hem performans sanatçıları hem de izleyiciler güvenli ortamlarından çevrimiçi dahil olurken, performans sanatının dönüşümü ve sürdürülebilirliğine önemli bir örnek oluşturdular.

8) Zilberman - "Unlock" / "Kilidi aç" sergisi

Unlock başlıklı sergi, yaklaşık bir yılı aşkın süredir dünyanın korkunç maddi ve manevi bedeller karşılığında mücadele ettiği koronavirüs / Covid-19 pandemisinin yarattığı sosyal, kültürel ve ekonomik sarsıntıya karşı, kültür-sanatın yapıcı, iyileştirici ve birleştirici enerjisini öneriyor. Sergi, insanlığın maruz kaldığı ve pek çok kültür-sanat faaliyetinin ertelenmesine neden olan "Lockdown" / "Karantina" uygulaması karşısında kapıların bir tür "yoğun bakım" kaynağı olarak, adeta "7/24" bir sorumluluk ve anlayışla açık tutulmasını ve bu alanın emekçilerini, izleyicisi ile mümkün olan her koşulda buluşturabilmeyi amaçlıyor.

7) I ME CE - Disko-19 Sergisi

Temel içgüdümüz hayatta kalmak değil de eğlenmek olabilir. Tekrar düşünmek için işte size fırsat: "DISKO-19".

DISKO-19 sergisi pandemi döneminde evinden çıkamayan I ME CE'nin iki sanat direktörünün başının altından çıktı. Sonsuz bir dijital kanvasta sanatçılar buluşmalar, beraber iş ürettiler... Ürettiler.

İşin artistik arka planında alınan kararlardan biri minyatür estetiği kullanılması. Pera Müzesi'nde gerçekleşen "Güncel Sanatta Minyatür" sergisiyle komşu olmak tamamen tesadüf ama zamanlaması manidar. Ortaya çıkan bu eserin, Rönesans'ın karnavalesk ustası Brugel'in de yapıtlarını anımsatması da cabası. Elbette kendisinin "Triumph of Death (1562) / Ölümün Zaferi" isimli, resim tarihinin salgın ile ilgili en önemli eseri olması da tamamen tesadüf.

Tesadüf olmayan bir şey varsa serginin ismi ve katılan sanatçılar. DISKO-19, I ME CE ve sanatçılar Elçin Arpaçay, Merve Heper ve Emine Sandal tarafından öngörülen subjektif bir normalleşme tasarısı. Ancak bu tasarı çok fiktif değil. Belki işimize yarar. Uzmanlar pandemilerin artacağı görüşünde. Buradaki detaylara iyi bakın, notlarınızı alın. Tekrar eve kapanırsanız nasıl eğleneceğinize dair ilham verici unsurlar bulacaksınız.

Eğlence, gece hayatı, özlenen festivaller ve en nihayetinde "disko" sahnesi, karantinanın her yönden kısıtlayıcı etkisiyle baş etmek üzere gelecek günleri bir mizansen çerçevesinde hayal edebilmek adına kurgulanmış, sanat izleyicisinin faydasına sunulmuştur. Dünya savaşları, büyük felaketler, salgınlar gibi yıkıcı etkiler bırakan ve türün çaresizliğini gösteren olaylardan sonra eğlenme konusunda büyük iştah duyan insanlık bugün de aynı durumu yaşıyor.

Temel içgüdümüz hayatta kalmak değil de eğlenmek olabilir. Tekrar düşünmek için işte size fırsat: "DISKO-19".

6- Aslı Çelikel, No_02 'Return to the Fold' İzole Project

6) İzole

Korona salgını nedeniyle bir grup sanatçı, eserlerini sosyal medyada paylaşmak amacıyla proje hazırladı. İzole projesi, yaklaşık 50 fotoğrafçının yer aldığı bir oluşum. Karantina sürecinde çok farklı yaklaşımlardan sanatçıları bir araya getiren proje üyeleri izoleproject.com sitesini bir sergi alanı olarak kullanıyorlar. Hikaye anlatıcılığını merkeze alarak farklı disiplinlerde üreten sanatçıları birleştiren projeye, süreç içinde yeni sanatçılar da dahil olacak.

Projeye katılan sanatçı Aslı Çelikel kendi yapıtı ile ilgili şöyle diyor:

"Zaman kavramının yitip gitmesi, hangi gün hangi saatte ne yapacağımızın, üretmenin anlamsızlaşması. Belki de bunca zaman süregiden sistemin çalışmadığına şahit olmanın depresyonunu yaşıyorduk. Benim İzole Project için yaptığım pandemic devrim projem de bu mesele üzerineydi aslında."

"Kurduğumuz bu sistemin çalışmadığına şahit olan kuşak bizleriz. Doğa kendini toparlıyor ve bizler ölüyoruz. Yanında da hâliyle insan ilişkilerimiz ölüyor. Bençilliklerimizle ve egolarımızla unuttuğumuz, korumaya çalışmadığımız doğa bizim haklı düşmanımız. Bir devrim oluyor ve şu an tekrar kurmaya çalışacağımız sistemi biz değil, çocuklarımız görececek. O yüzden dikkatle ve sevgiyle kurmalıyız. Empati ve sevgi. Unutma!"

5) Tatsuya Tanaka'nın minyatürleri

COVID-19 zamanında, yüz maskeleri, tuvalet kağıdı ve diğer temel malzemeler güvenlik, önlem ve karantina ile eş anlamlıdır. Ancak Tatsuya Tanaka'nın devam eden Minyatür Takvim serisinde, günlük eşyalar altüst edilerek küçük açık hava maceraları setlerini yaratıyor. Katlanmış bir maske küçük bir çadır işlevi görürken, tuvalet kağıdı duvar tutucusundan karlı bir kayak tepesi olarak iner ve tekerleklerle donatılmış bir termometre hızlı bir yarış arabasına dönüşür. Japon sanatçı ve fotoğrafçının minyatür sahneleri için https://www.instagram.com/tanaka_tatsuya/ hesabını takip edebilirsiniz.

5 - Tatsuya Tanaka / Miniature Calendar

4) @covidartmuseum instagram müzesi

Barselona'da yaşayan Emma Calvo, Jose Guerrero ve Irene Llorca isimli üç sanat tutkunu/yönetmeni bu düşünceyi ön planda tutarak Instagram üzerinden dünyanın ilk COVID dijital müzesini kurdu.

Sanat dünyasındaki hareketliliği sezen üç sanat tutkunu, pandemi sonrası dönemde bu sanat eserlerinin unutulmaya yüz tutmaması ve yıllar sonra da bir arşiv niteliğinde bugünleri anlatabilmesi için tüm eserleri bir platformda toplamaya karar verdiler. Çoğu alanda olduğu gibi sanat da bu dönemde yeni normale ayak uydurarak dijital platformlara taşınıyordu, bu yüzden onlar da dijital bir sanat müzesi kurmaya karar verdiler.

Şimdiye kadar dünyanın dört bir yanından yaklaşık 700 eser Instagram üzerinden paylaşıldı. Bu eserlerin bazıları kurucular tarafından seçilirken bazıları ise müzeye doğrudan sanatçıların kendisi tarafından ulaştırılmış. Bu sanatçılar arasında Marius Sperlich, Marcio Rodrigues, Banksy, Dave Pollot, Mous Lamrabet, Katherine Lam, CJ Lee ve Paola de Grenet gibi ünlü isimler de var.

4- @covidartmuseum

3 - Ani Çelik Arevyan, İsimsiz, #05 "Dönüş" serisinden, 2020, 70 x 100 cm
İstanbul Modern, Pandemi Günlerinde Fotoğraf

3) Pandemi Günlerinde Fotoğraf - İstanbul Modern

Tüm dünya, hareket ve etkileşimin kısıtlama altında olduğu günlerden geçiyor. Kolay tarif edilemeyen, belirsiz ve tekinsiz bir zamanın içinde varoluşu anlamaya ve anlamlandırmaya çalışıyoruz. Bu dönem bazılarımız için yeni keşiflere vesile olurken bazılarımız için de geçmiş pratiklerini gözden geçirme ve onlara yeni anlamlar kazandırma süreci olabilir.

İstanbul Modern, dört duvarın sınırlarına hapsedüğümüz günlerde, "fotoğrafa dair neler yapabiliriz" sorusu üzerine beraber düşünebilmek amacıyla fotoğraf alanının aktörlerini bir araya getiren bir girişim başlattı.

Bu girişimle sanatçıları, pandemi günlerinde gerçekleştirdiği yeni çalışmalarını paylaşmaya davet ettiler. Farklı kuşaklardan 43 sanatçının katıldığı bu projeyi, İstanbul Modern'in çevrimiçi platformlarında izleyebilirsiniz.

Bu vesile ile fotoğrafik imgenin "şimdiye" tanıklığının ötesinde gelecekle olan güçlü ve sarsılmaz bağını hatırlatmak gerek. Hissettiklerimiz ile gördüklerimiz karşısında keşfedeceğimiz yeni anlamlar gelecek kuşaklar için önemli ve anlamlı bir kültürel miras olacaktır.

2) Refik Anadol - Quantum memories, 2020

Hem pandemi koşulları, hem de yaşadığımız ekolojik krizin en olağan sonuçlarından biri de anlam arayışını doğa üzerinden sürdüren sanat işlerinin sayısındaki artış.

NGV trienalinin 2020 baskısı için sanatçı Refik Anadol, makine öğrenimi algoritmalarını kullanarak "kuantum anılarını" oluşturuyor. Video art dizisi, internetten doğayla ilgili 200 milyondan fazla görüntünün bir ifadesidir. Bu görüntüler, makine öğrenimi algoritmalarıyla programlanmış bir süper bilgisayarla birlikte Google AI kuantum araştırma ekibi tarafından geliştirilen kuantum hesaplama yazılımı kullanılarak işlenir. Ortaya çıkan gerçek zamanlı video, hem doğal dünyanın alternatif bir boyutu hem de dijitalleştirilmiş doğa anılarının radikal bir görselleştirilmesi olarak düşünülebilir.

1) El Liceu operasının pandemi döneminde verdiği konser

Koronavirüs salgınından en fazla etkilenen ülkelerden İspanya'da salgın nedeniyle tüm konser faaliyetleri aylarca yapılamadı. İspanya'nın Barcelona kentindeki El Liceu operası Covid-19 nedeniyle üç ay aşkındır konser vermiyordu. Ülkede karantina önlemlerinin gevşetilmesinin ardından verilen ilk konser çikçeklerin, bitkilerin huzurunda gerçekleşti.

El Liceu operasının aylar sonra verdiği ilk konser için salondaki 2 bin 292 koltuğa bitkiler yerleştirildi. Konser sonrası bitkilerin her biri, Covid-19 salgınında görev alan sağlık çalışanlarına verildi.

2- Refik Anadol, Quantum Memories, 2020 / National Gallery of Victoria, Melbourne

1- 2020, Jordi Vidal / El Liceu Opera

Bilincin güvenli kollarından, ruhun derin sularına kişisel bir yolculuk...

“Orijinallikten her geçen gün biraz daha fazla uzaklaşıyoruz. Sıradan, sıkıcı, tatsız tuzsuz insanlar oluyoruz. Başkalarının hayatlarını yaşıyoruz. Başkaları gibi düşünüyor, başkaları gibi davranıyor, kendi iç sesimizi duymazlıktan geliyoruz. Kendimiz olma cesaretini gösteremiyoruz. Kendimizi riske atmayı, incelenmeyi, yargılanmayı ve muhtemelen toplum içinde farklılaşmayı göze alamıyoruz. Riskleri düşük tutup, kalabalığın arasına karışmayı tercih ediyoruz.

Nedeni belki bizzat bizleriz, belki bilinçaltımıza sürekli verilen mesajlar, belki de artık varlığını kanıksadığımız ve bizi her gün daha da öldüren stres. Öyle ya da böyle; monoton, özgünlükten yoksun hayatlar yaşıyoruz, çünkü sahiçiliğimizi yitirdik. Kendimiz olmayı bıraktık. Böylece can sıkıntısı, kayıtsızlık ve potansiyelimizi hiçbir zaman açığa çıkaramama tehlikesini de göze aldık. Artık beğenilmek, kabul görmek her şey oldu. Nasıl görüldüğümüz, ne olduğumuzdan çok daha önemli bir hâle geldi. “Algı her şeydir” artık yalnızca bir pazarlama düsturu olmaktan çıkıp hayatımızın kendisi oldu. Dönüşüme uğradık ve başka kişilerin beğenileri üzerine yeniden ve yine yeniden ve hatta yine yeni yeniden şekillendik. Biz kendimiz olarak kalamadık, bunu başaramadık. Olmadı işte... Artık düşüncelerimiz bile bize ait değil. Düşüncesi olmayan birinin hiç fikri olabilir mi? Fikri olmayanın karar vermesi mümkün olabilir mi? Beyinlerimiz uyuşturuldu. Çok acı ama gerçek kişiliğimiz her geçen gün biraz daha yok oluyor.

Bu hayatta belki de en önemli başarı kendimiz olarak kalabilmek. Sevdiğimiz işi, başkaları beğenecek diye değil, biz huzurlu olacağız diye en iyi şekilde yapabilmek. Doğa tek tip çalışmaz; doğada özgünlük, farklılık vardır. Günümüzde ise görsellik hiç olmadığı kadar önem kazandı. Bu yüzden özgünlükte organik pazardaki bir elma kadar olmadık...”

Kitabım işte bu cümlelerle başlıyor. Gerisi ise önce biraz içsel hesaplaşma, sonrasında bulunduğum mutlu ve huzurlu olmadı-

ğım dahası kendimle gurur duymadığım bir durumdan kurtulmak için çabalamamın hikâyesi. Farklı coğrafya ve zamanlardan nice düşünürün, dehaların, büyük beyinlerin aslında nasıl da aynı şeyleri söylediğini fark edip, önce kendim ve sonrasında da çevrem için derlemem.

Sürekli, çok işim var, der dururuz; işlerimiz hiç sona ermez. Öyle bir hayat ki sürekli didinip dururuz. Tam bir delilik! Sahi dünyaya

bunun için mi geldik? Durmadan çalışmak, daha çok çalışmak, elde etmek ve sonra daha çoğunu elde etmek için mi? Hayatımızdaki tek gerçek, ölümün kendisi! Dürtülerimizin önüne hep set çekmek, ertelemek, nasıl olsa yaparım diye ötelemek ve çoğu kere de yapamamak, hayatın coşkusu ve neşesini kaybetmek.

Tercihlerimizi çoğu zaman ya hiç yaşamıyoruz ya da ancak bir zorunluluk hâline dönüştüğünde hayata geçirebiliyoruz. Kendinize dürüst olun ve cevap verin, içinizdeki çocuğu en son ne zaman dinlediniz? Ben oldukça uzun bir zamandan beri onu ihmal ediyordum. Hayatımın çok büyük bir bölümünü fiziksel güce dayanmayan, idari işlerde çalışan bir işçi olarak geçirdim. Yaptığım işler, aldığım sorumluluklar, sahip olduğum unvanlar,

bulduğum sektörler farklı farklı olsa da karşılaştığım problemler ve güçlükler diğer beyaz yaka ofis çalışanlarının yaşadıklarıyla hep aynı oldu. Sabahları mesela, akşam kaçta yatarsam yatayım hep erken kalkmak zorunda kaldım. Trafikle boğuşup işe varmak benim için yıllarca sıradan bir sabah aktivitesi oldu. Öğle arasında koşa koşa en yakın ve genelde hep aynı yerlere gidip hızlıca bir şeyler yemek ve yine aceleyle geri dönüp kaldığım yerden işime devam etmek hiçbir zaman yalnızca bana özgü bir davranış olmadı. Benim gibi niceleri vardı.

Benzer zevkleri, benzer yaşantıları, benzer tavırları, benden farklı olmayanlarla paylaştım durdum yıllar yılı. Performans, Demok-

les'in kılıcı gibi sürekli tepemizde sallandı durdu. Motivasyon kaynağı olarak sunulan şeyler aynı zamanda en büyük stres kaynağı-mızdı. Alınan maaşların kaç sıfırlı oldukları başka çalışanlarla asla paylaşılmadı ve yıl sonu hedeflerine ulaşmak hiçbir zaman kolay olmadı.

Gelecek, endişe ile bakılan gri bir alan; şehirden uzaklaşmak kır-lara taşınmak en büyük hayal oldu. Farklı işler, farklı meslekler ama hep aynı sorunlar, aynı hayatlar. Her gün mesai saatinin bitmesini bekledim. Cuma günü en sevdiğim gündü ve gecesine mutlaka bir plan yapmaya çalıştım durdum. Her ay en çok beklediğim maaşım oldu ve her yıl gideceğim tatil! Yani beklemektir benim hayatım. Beklemek ve şimdiyi asla yakalayamamak. Vücudum şimdide yaşarken, zihnimin hep gelecekte olmasıydı. Ben de yıllar boyu bol bol bekledim durdum.

Bir ruhun derinliklerinde nelerin barındığını hiç kimse kesin olarak bilemez. Sahip olduğum unvanlara ve sağladığı finansal olanaklara rağmen çalışma hayatımdan mutlu değildim. Farklı bir şeyler yapmak istiyordum ama bunun ne olduğunu tanımlayamıyordum. Bir şey kesindi ki bulunduğum yere ait değildim. Yıllar içerisinde iş hayatında bulunmak benim için daha acı verici olmaya başladı. Gelecek korkusu ve belirsizliği nedeniyle terk etmem de pek söz konusu değildi. Yalnızca günlerimi geçiriyor, maaşımı almaya devam ediyordum ve bir mucizenin gelmesini bekliyordum.

İş hayatındaki mutsuzluğum ve buna bağlı olarak iç dengemin bozulması, önce sosyalleşmemi olumsuz etkiledi ve sonra çevremle iletişimimin tümünden bozulmasına neden oldu. En azından benim durumum için bu geçerliydi. Sonra ne mi oldu? Önce ruhuma ve bedenime zarar veren dipsiz bir yalnızlığa gömüldüm sonra sonu gelmez bir eksiklik duygusunun içerisinde saplandım kaldım. Hemen peşi sıra bitmeyen gerginlikler ve öfke nöbetleri başladı. Daha sonra depresyon, öz güven eksikliği ve bunların neden olduğu aşırı alkol tüketimi, en nihayetinde sürekli sağlıksız beslenme alışkanlıkları ortaya çıktı. Böyle durumlarda seni yere yıkan altın vuruş her zaman sığınacağı olan evinde yaşanır. Ben de kendi payıma bunu yaşadım. Artık hem mutsuz hem yalnız hem de kiloluymdum.

Mutlu hem de çok mutlu olacağım zamanların gelmesini bekledim. Her şeyi benden beklendiği gibi yerine getirdim, hata yapmadım, boş vermedim, bu uğurda içimdeki çocuğu bile yok saydım ama ne yaptırıyordum, o beklediğim güzel günlere bir türlü kavuşamadım. Açtığım hiçbir kapının ardında sürprizz, diye beni bekleyip bağırın bir grup ve başımdan aşağıya saçılan konfetiler olmadı.

Sessiz yardım çılgınlıklarımı kimse duymadı, duyamadı. Çok yakın ailem dışında artık hayatımda kimse yoktu. Kimse bana seslenmiyor, kimse beni beklemiyor, kimse beni tanıyamıyordu. Bir hayalet gibiydim. Yürüdüğüm yolda, attığım her adımın ardında kalan yer sanki toz hâline geliyor, yol çöküp yok oluyordu. Çöküp yok olan yolun içinde kaybolup gitmemek için ya adımlarımı hızlandırmalıydım ya da yolumu artık değiştirmeliydim.

Sanki bir koşu bandında koşuyordum. İnanılmaz efor sarf etmeme rağmen bir yere varamıyordum. Üstelik marifetin hızlı koşmak olduğunu sanmamdan etrafımda olup bitenlerin bile farkına varamıyordum. Ne iş yerinde fark yaratabiliyordum ne de özel hayatımda. Bir ormanın içindeydim ve gördüğüm benim gibi yalnız ağaçlardı, ormanın kendisi değil. Tüm gücümle koşmaktan ve bir yere varamamaktan çok yorulmuştum. Çılgın, deli dolu yanımda kaçıp gitmek istiyordum, sorumluluk sahibi olan yanımda görevlerinin bilincinde olarak, yola hızlı da olsa devam edelim, deyip duruyordum. Erdemlerim sonumu hazırlarken; her zaman bir engel, bir zorluk olarak gördüğüm farklı yanımda gelip beni kurtardı. Biraz uzaklaşmam ve tüm hayatıma yeniden bakmam gerekiyordu. Ben de yaparak bunu yapmaya çalıştım.

Düşünmek birçok kişi için beyinle yapılan bir eylem iken benim için yazarak yapılan bir eylem olmuştur. Ben yazarken düşünürüm. Düşüncelerimi yazmadan kontrol edemem. Düşüncelerimin bir düzene girmesi

çin yazmam gerekir. Ben de öyle yaptım ve bu kısır döngüden çıkabilmek için bulunduğum durumu, neler yapabileceğimi, beni nelerin mutlu ve huzurlu edeceğini yazmaya başladım. Amacım sorunlarımı tespit etmek ve çözümleri için hedefler koymaktı. Mutsuz olduğum yerden ayrılmak bir seçenek değildi çünkü o kadar cesaretli değildim. Yeni bir iş aramak ve her şeye sil baştan başlamak da zor geliyordu. Bulduğum yerde mutsuz bile olsam konfor alanım bu alıştığım yerdin. Hatalı davrandığımı biliyordum ama ödemem gereken faturaları da biliyordum. Kendimce ara bir çözüm geliştirdim ve madem bulunduğum yeri ve çevreyi değiştiremiyorum o zaman kendimi değiştirmeye çalışmalıyım, diye düşündüm.

Yazdığım hedeflerden bir tanesi hobilerim için zaman ayırmaktı. Benim için okumak, araştırmak, derlemek ve bunları kendi süzgecimden geçirerek bir yazıya dönüştürmek, süslü, ışıklı, renkli bir oyuncuğun, küçük bir çocuğa yaptığı o muhteşem etki ile aynıdır. Sıraladığım faaliyetler zinciri, beni kendisine yeten, yalnızlıkla başa çıkmasını bilen, doyumsuz ve yaratıcı bir insan hâline dönüştürebilirdi. Ya da tamamen zaman kaybı olabilirdi ama denemeden bilemezdim ve içimde denemek için büyük bir istek vardı. Bu olası dönüşüm fırsatını kullanmak, kurtuluş reçetesini uygulamak istiyordum ama konu ne olacaktı?

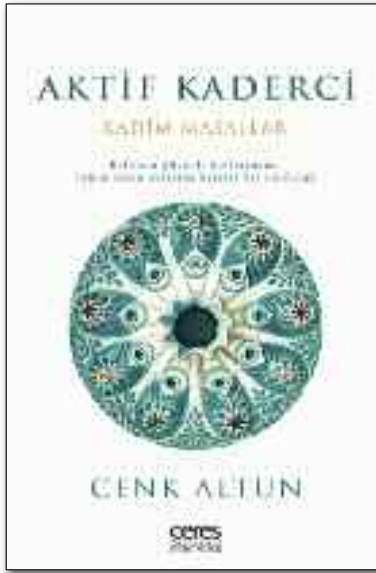
Hiç, yanlış bir zamanda doğduğunuzu düşündüğünüz oldu mu? Kendinizi bulunduğunuz zamanda bir misafir gibi gördüğünüz ve hiçbir yere, hiçbir konuşmaya, hiçbir konuya ait hissetmediğiniz anlarınız oldu mu? Ben bu duyguyu çoğu zaman deneyimlemişimdir. Çevreyle uyumsuz biri değilim ama sanki bu döneme sürgün edilmiş gibi hissettiğim çok zaman olmuştur. Bana kendi hayatımla ilgili konuları sorarsanız ağızımdan iki veya üç cümle çıkar ya çıkmaz. Diğer taraftan bana Dinler Tarihi'ni sorarsanız, Muhtasabı Uygurluğu'nı ya da Budizm'i, Kabbala'yı, Hermetizm'i ya da diğer başka spiritüel konuları, dilim birden çözülür. Kendi zaman dilimimden çok, gerideki uygarlık ve öğretiler beni her zaman çok etkilemiştir. Konu bunlar olduğu zaman beni susturamazsınız. İnsan doğduğu tarihi seçemiyor ama ömrünü adamaya meyilli olduğu dönem ve konuları kolaylıkla seçebiliyor.

Ben bir mühendisim; hayatımı her zaman bilime ve araştırmalara göre yönlendirdim ama spiritüel öğretiler her zaman için ilgimi daha fazla çekti, hayatımın içinde hatta en merkezi noktasında oldu. Ne zaman bu konularla ilgili bir şeyler okusam, izlesem heyecanlanırım. Haklarında konuşmayı, dinlemeyi, takip etmeyi çok severim. Sanki bunlar beni ana vatanıma ya da yaşamam gereken zamana bağlar. Spiritüel öğretilerle tanımını yapamadığım ama yoğun bir şekilde hissettiğim bir bağ var gibidir.

Ben de hobi olarak spiritüel öğretilerin farklı farklı yollarını, her bir yolda nasıl olunması gerektiğini ve tüm yolların nasıl aslında aynı yere vardığını göstermeye karar verdim. Öncelikle bunu kendi durumum için yapmalıydım. Daha mutlu, sağlıklı ve huzurlu olabilmek için yapmalıydım. Yazarak düşünebilen biri olarak ancak bu şekilde öğretileri anlayabilir, kendimde uygulayabilirdim. Derinlemesine araştırmalara başladım. Konu hakkındaki açlığım zaman içerisinde azalacağına artarak devam etti. Önceleri yalnızca okudum, izledim, araştırdım. Sonra hoşuma giden, kendime yakın hissettiğim bölümleri kendi pencereden yazıya dökmeye başladım. Bir baktım, kelimelerle aram iyi, o zaman bir blog açayım dedim ve tüm yazdıklarımı bu blogda yayımladım. Bir süre yalnızca blogumda yazdım ama sonra bu da yeterli gelmedi. İnsanlara ne kadar özel olduklarını, ilahi planın aslında birçoğumuzun sandığı gibi olmadığını herkese haykırmak, duyurmak düşüncesi giderek karşı konulmaz oldu. Bu süre zarfında elimde binlerce sayfalık bir birikim de oluşmuştu. Peki, ama ne yapmalıydım? Tüm topladıklarımı derleyerek bir kitap yazmak haddimi aşmak olabilir miydi? Farkım ne olacaktı ki? İnsanlar beni neden okumak zahmetine gireceklerdi? Öyle ya, raflarda konuya ilişkin yüzlerce kitap vardı.

İşte o anda iki şeyi fark ettim. Hani insanın beyninde bir ampul yanar ve zaten hep orada olan bir şeyi bir anda fark eder ya, işte benimkisi de o hesap. Öncelikle raflarda bulunan birbirinden değerli kitapların çok büyük bir çoğunluğu, konunun yalnızca bir ya da birkaç bölümünü ele almış ve ilahi planın tamamını ortaya koymamışlardı. Farklı yolların her birinin teker teker ele alındığı birçok çalışma ve kitap mevcuttu ama birden çok yolun ele alındığı ve hepsinin aslında aynı şeyi söylediğini gösterir nitelikte bir kitap ya da çalışma en azından benim bildiğim kadarıyla yoktu. Bu konuda bir fark yaratabilirdim.

Diğer bir nokta ise benim endüstri mühendisi olmamdı. Yüksek lisans ve doktora dâhil, bu mühendislik bölümü ile ilgili alınabilecek tüm dersleri almıştım. Şimdi bunun konu ile ne alakası var, diye sorabilirsiniz. Hemen açıklamaya çalışayım: Bu mühendislik türü, odağına sistem düşüncesini alır. Bütünü görmeye çalışır. Ben de "Aktif Kaderci - Kadim Masallar"ı yazarken bu düşüncüyü uygulamaya çalıştım. Yazdıklarımı bir mühendislik projesiymiş gibi ele aldım. Açıkta bir nokta kalmaması ve bilim ile çelişmemesi benim için en önemli kısım oldu. Her şeyin ölçüldüğü ve ona göre değerlendirildiği bir dünyadan gelen biri olarak, ölçülemeyen bir dünyayı kendi normlarıma göre, mühendislik bakış açısıyla ele almaya karar verdim.

Bu iki noktadan ve toplayıp derlediğim notlardan cesaret alarak, insanların olumsuz herhangi bir durum nedeniyle sıkıntı çekmek zorunda olmadıklarını, karanlık taraflarında yaşayan ve tüm hayatlarını olumsuz yönde etkileyen korku, endişe, kaygı, nefret, şüphe, umutsuzluk gibi sıkıntılarında nasıl kurtulabileceklerini, herkesin aslında her şeyi bildiğini, yalnızca hatırlamalarına yardımcı olmak gerektiğini söylemek istedim. İşte tüm bu nedenlerden ötürü bu kitabı kaleme almak benim için keyifle kabul ettiğim bir zorunluluk haline geldi. İnsanların yaşamlarının kıymetini bilmeleri, kendi yaratım güçlerine inanmaları ve hiçbir dogmaya kapılmadan özgürce kendilerini gerçekleştirebilmeleri hususunda bir şeyler yapmaya artık başlayabilirdim. Ben de içimdeki sese daha fazla kayıtsız kalamadım ve öyle yaptım. Gerisi benim için büyük bir zihinsel

dönüşüm ve keyifli bir yolculuktu. Tüm dünyanın çok geniş bir alana yayılan ve etkisini kısa sürede gösteren salgın bir hastalıkla uğraştığı zamanlarda, ben sanki kurtarılmış bir bölgede yaşayan birisiymişim gibi tüm zamanımı ve odağımı bu satırları yazmak için harcadım. Birçok insan evlerinde kendi ekmeğini, yoğurdunu veya pizzasını yaparken, ben büyük bir keyif ve heyecanla kendi kurgumu oluşturdum. Benim için haftaların dahi nasıl geçtiğini anlamadığım gerçek bir terapi oldu. Bu süreç boyunca belki de çocukluktan sonra ilk defa hem fiziksel hem zihinsel olarak bedenim aynı yerdedi.

Kendimi bir yazar olarak değil, bir araştırmacı olarak görüyorum. Cicero, "Gök kubbe altında yeni ve söylenmemiş hiçbir söz yoktur." demiştir. Ben de yeni bir söz söylemeyeceğim. Zaten bugüne kadar hepsi söylendi. Ben söylenenleri toplayan, mühendislik bakış açısıyla derleyen ve sizlere sunan kişiyim. Ben aktif bir kaderciyim. Ben kendini tanımaya çalışan bir öğrenciyim. Kitapta bulabileceğiniz hataların tamamı bana aittir, eksik anlamam hatta belki hiç anlamamış olmamdandır.

Kendini bilmek, bulmak ve idrak edebilmek yolculuğum sırasında sizlerle paylaştığım "Aktif Kaderci - Kadim Masallar" sayesinde bir tek kişinin bile farklı düşünmesini, yaşamı sorgulamasını, hayata farklı bir pencereden bakmasını ya da ezber bozmasını sağlayabilirsem, tek bir kişiye bile olumlu katkı sağlayabilirsem ne mutlu bana.

Antik büyük filozofların en tanınmışlarından Platon şöyle demiştir: "Karanlıktan korkan bir çocuğu hoş görebiliriz. Yaşamdaki asıl trajedi; yetişkinlerin aydınlıktan korkmasıdır." Gelin şimdi hep beraber, aydınlıktan korkmadan, insan denen varlığın düşünsel gelişimine beraber bakalım.

Dilerim öyle olur!
Sevgi ve saygılarımla,

Cenk Altun (123)
@kadimmasallar

2020'yi geride bırakırken...

Sevgili Galatasaraylılar,

Büyük umutlarla ve heyecanla başladığımız 2020 yılının önemli bir bölümünü pandemi ile yaşadık. Planladığımız ve önemli adımlar attığımız projelerimizi beklemeye almak zorunda kaldık. Çalışanlarımızın ve sakinlerimizin sağlığını korumak en öncelikli hedefimiz oldu. Sakinlerimizin yaşam konforu, binamızın bakımı ve korunması adına pandemi sürecinde durdurulan teknik iyileştirme çalışmalarına şartların daha elverişli olduğu yaz aylarında devam edebildik, havalandırma sistemimiz kuvvetlendirildi. İzolasyon iyileştirme işleri tamamlandı.

Galatasaraylılar Yurdu'nun hem yasalar, hem işletme açısından Türkiye'de örnek bir kurum olması hedefi doğrultusunda yaptığımız çalışmalar yakında tamamlanmış olacak. Sistem kurmak, sistemi çapraz denetimle kontrol etmek, personel ve sakin memnuniyetini artırmak ve Yurdumuzun çağdaş yöntemlerle işletilmesini sağlamak hedefi ile göreve getirilen Kurum Müdürümüz Derya Yücel, bir senelik başarılı bir çalışmadan sonra bu görevi Aycan Üğüdüne devretti. Aycan Hanım da akademik ve profesyonel kariyerini sağlık sektöründe pekiştirmiş olup kendisinin başarılı çalışmalarıyla Yurdumuza katkıda bulunacağına olan inancımız tamdır.

Personelimizin dikkatli ve sistemli çalışmaları, düzenli olarak PCR testleri ile takip edilmeleri sonucu sakinlerimizin sağlıklarını bugüne kadar başarıyla koruduk. Geçtiğimiz günlerde de sakinlerimiz ve personelimiz Covid-19'a karşı aşılarnı oldular. Huzurevleri

ve bakımevlerinde alınan pandemi tedbirleri çerçevesinde 6 aydan uzun bir süre yeni sakin kabul edemedik. Sakin sayımızdaki eksilmenin telafi edilmesi 2021 yılının önceliklerinden biri olacaktır.

Siz Galatasaraylılardan Yurdumuzun tanıtımı konusunda desteklerinizi esirgememenizi diliyoruz.

Bildiğiniz gibi 3 Ekim 2020'de Genel Kurulumuzu yapmak üzere duyurularımızı yapıp tüm hazırlıklarımızı tamamlamışken 2 Ekim'de ülke çapında tüm toplantı ve genel kurullar önce 1 Aralık 2020'ye, takiben 1 Mart 2021 tarihine kadar ertelendi. Bu süreyi kurum içi eğitimler, sakinlerimizin pandemi koşullarının getirdiği fiziksel kısıtlamalardan etkilenmemesini sağlayacak sosyal ve fiziksel faaliyetler ile değerlendirmekteyiz. Geçtiğimiz günlerde çalışanlarımız ve sakinlerimiz de Covid-19'a karşı aşılarnı oldular.

Yeni yılın size, ailenize ve sevdiklerinize sağlık ve mutluluk, camiamıza, ülkemize ve tüm dünyaya barış getirmesini dileriz.

Saygılarımızla,

Betül Pasinler
Galatasaraylılar Yardımlaşma Vakfı
Yönetim Kurulu Başkanı

Ocak 1994. Botanik Koşu Kros Antrenmanı. Ayaktakiler: Selçuk Azeri 128, Emre Ulucaklı 128, Umut Yalçındağ 129, Kerem İnan 129, Göksel Gündüz 124, Cem Ünal Erzen 128, Mete Şengül 128, Ali Gündoğdu 130, Ceyhan Akgül 129, Ozan Gülsever 130, Özgür Tufan 128, Abdullah Doğuç 130, Erhan Polat 128, Mehmet Elgin 128 **Oturanlar:** Özben Paksoy 130, Onur Aydın 130, Burak Özcan 130, Can Tanaydı 130, Ozan Hallaç 129, Atilla Taç 130, Eray Berberoğlu 129, Murathan Karazlı 130, Özgün Özek 130, Uluç Hoşgelen 130

SOLDA Haziran 1985 Ortaköy Hazırlık sonu karne verilmiş. **SAĞDA** Mayıs 1993. İTÜ Maslak Kampüsü'nde düzenlenen Işık Okulları Spor Şöleni Ortaokul Takımları Turnuvası'na hazırlık takımı ağırlıklı kadroyla katılmış GSL Futbolcuları'ndan ilk maçına girme hazırlığında, 2018 yılında genç yaşında kaybettığımız, Ümit Zaim 133, Göksel Gündüz 124 ve İzmir'den ziyarete gelmiş Hakan Çiçek 122. **YAN SAYFADA ALTTA 2008 Nisan.** Spor Akademisi Stadi Anadoluhisarı. *Fotoğraf: Cem Göçmen*

Göksel Abi

Dükükanda otururken babam beni biriyle tanıştıırarak “Bak bu amcanın oğlu da Galatasaray Lisesi’ni kazanmış, arkadaşın olacak” dediğinde duymuştum adını. Hazırlıkta aynı sınıfa düşmedik ama servis arkadaşı olmuştuk, Topkapı, Edirnekapı, Fatih, Fındıkzade, Aksaray hattından Ortaköy’e öğrenci toplayan kocaman bir otobüs... Sonra takım arkadaşı olduk, Grand Cour’un taşlı, tozlu, çamurlu, beşgen, dikdörtgen hâllerini gördük, görüyoruz. Telefonumda kayıtlı ismiyle sorayım:

SARI - BURAK PUHALOĞLU (124) — Göksel Abi, o efsane servis şoförünün adı neydi?

GÖKSEL GÜNDÜZ (124) — Oğuz Abi. Otobüsün plakasını da verebilirim: 34 VA 889...

SARI — Bravo... Ben 6. sınıfta Beyoğlu’na geçtim ama sen Ortaköy’de biraz daha kaldın diye hatırlıyorum. Grand Cour’u ilk defa ne zaman gördün?

GG — Bir kere ben hazırlıkta da topa meraklıydım, Servet (Aksoy) kadayıf olduğu için 123 ile devre maçları ayarlardı. Cuma öğle

teneffüsünde şimdi deniz kenarındaki kantin ile o ahşap bina arasında kalan yaklaşık bir buçuk basket sahası kadar alanda, yukarıdan tıklım tıklım büyük devrelerin de seyrettiği devre maçlarında oynuyordum. Maçları da benim 3 gol attığım ve 6-3 kazandığımız bir maçta olduğu gibi genelde 124 kazanırdı. Grand Cour’u ilk ne zaman gördün dersin, hazırlığın yazında Mevlüt (Şişman) ve Erol’la (Türk) gidip çok oynardık.

SARI — Okul takımını çalıştırmaya nasıl başladın dersin?

GG — Mezuniyetimizden sonra Mektep’ten hemen kopmadık, devremizden birçok arkadaşımız halen okuyordu bir kısmı da etüt abiliği yapıyordu. 1992’nin bir eylül günü sohbet ettiğimiz 122 devresinden Hakan (Çiçek), Reşat (Adıgüzel) ve Murat (Başar) Abilerimiz beni gururlandıran bir teklif yaptılar. Onlar o sırada ortaokul takımıyla ilgileniyorlardı, hazırlık sınıfı olan 130 devresinden bir küçük takım kurabileceğimi, bunun yanı sıra belki vakit bulabilirsem, lise sınıfları olan 125, 126, 127 devrelerinden müteşekkil lise takımını da çalıştırabileceğimi söylediler.

12-26 Mayıs 1988 Gennevilliers Turnuvası için Paris yolculuğuna çıkacak Lise Takımı. **Ayaktakiler:** Mehmet Dipçin 119, Erol Erkuloğlu 119, Erol Türk 124, Levent Özçini 122, Orhan Aksu 124, Gökhan Surkultay 124, Selim Güven 122, Necati Aktaş, Alper Sönmez 123, Gökhan Haşımzade 123 **Oturanlar:** Altan Aytaç 124, Cem Sidal 123, Murat Olgun 124, Mevlüt Şişman 124, Orcan Belgin 124, Servet Aksoy 123, Göksel Gündüz 124

SARI — Mevlüt'le beraber çalıştırıyordunuz sanırım...

GG — Aslında Mevlüt'le yollarımız keşişti, önceden böyle bir şey planlamamıştık. Başta organizasyonda ufak tefek aksaklıklar yaşasak da güzel çalıştık, ancak sonradan Mevlüt derslerinin yoğunluğundan dolayı Grand Cour'dan ayrılmak zorunda kaldı.

SARI — Ortaokul, lise takımları derken ertesi sene üniversite kuruldu...

GG — Üniversite öğretime başlayınca hemen futbol takımı da toplandı, teknik sorumlu da ben oldum. İlk sene devre arkadaşlarım Altan (Aytaç), Erol (Türk), Yıldırım (Ulusoy) ve 125 devresinden Ali Alp (Emir), Bülent (Erdoğan), sonraki yıllarda Ömer (Çirkin 126), Efe (Ceylan 127) gibi her devreden kardeşimizle çalışarak üniversitede futbol oynamasını sağladık.

- Bu söyleşinin sonunda "Ali Ece Göksel Abim" diye google'lamak tamamlayıcı yönden gayet faydalı olacaktır. (Sarı)

SARI — O seneler bir de halı sahalarda koşturduğumuz günler geceler, haftanın her günü hatta belki aynı gece 2-3 maç yaptığımız acayıplıklar...

GG — Bir taraftan okul takımlarıyla çalışmalarımız sürerken bir taraftan da lise takımında beraber oynadığımız arkadaşlarımızla maçlarımızı sürdürme

gayretindeydik. 1993'te tek maç diye başlayıp aynı rakiple 2001 yılına kadar 8 yıl boyunca İTÜ Gümüşsuyu ve Akatlar Spor Kompleksi'nde her pazartesi ve perşembe devam eden bir maç temposu bulmuştuk. Buradaki birliktelik daha sonra yıllar içinde GSL Futbolcuları'ndan oluşan mezun takımlarımızın ve GS Üniversitesi futbolcularının bazı amatör kulüplerle anlaşmalı olarak amatör liglerde ve BüyükAvlu, WindowtoWest adlarıyla günümüzde yıl boyu süren toplam üç ligdeki yolculuğuna başlangıç olmuştur. (Liseli ve üniversiteli mezun futbolcuların müsabakalarını izleyenler arasında fanatizmin tetiklenmesini önleme amacıyla takımlarımız Efendilig, PazarLigi, AnadoluLigi gibi turnuva organizasyonlarında BüyükAvlu ve WindowtoWest isimleriyle mücadele ediyor.)

SARI — Bir de Mezunlar Turnuvası.

GG — Yine o ilk antrenmanlar ve mezun maçlarımızda bir sohbet sırasında konuşulan, öğrencilik zamanımızda birkaç yıl organizasyonunu üstlenmiş olduğum sınıflar arası futbol turnuvası fikrinden hareketle Mezunlar Futbol Turnuvası düzenlemek için harekete geçtik, ilk turnuvayı da 10 devrenin takımıyla Aralık 1992'de gerçekleştirdik. Uzun bir aradan sonra Sultani Turnuva olarak 2001 Aralık Pılavı'na yetişecek şekilde 24 takımla 2001 Eylül ayında şimdiki formatıyla günümüze gelecek şekilde yeniden başlattık.

SARI — Biz Mektep'e 288 kişi hazırlıktan girdik, yatay geçişlerle, frankofonlarla 300'ü bayağı geçtik; sınavsız ilkokula yazılmış abilerimiz, sınavla 144 mevcutlu devreler var; şimdi 50'si ilkokuldan kura ile 100 tanesi sınavla liseye gelen çocuklarla ya da onlar hakkında konuşurken empati yapmakta zorlanıyoruz, sen bugüne kadar 30 devreye dokunmuş biri olarak durumu nasıl değerlendiriyorsun?

GG — Biz öğrenci olduğumuz dönemde okulda 11-19 yaşlar arasında -minimum- 8 yıllık bir öğrencilik süresi söz konusuydu ve okul mevcudu da 2000'li yıllardakinin iki katı kadardı. Konuyla ilgisinin çok fazla olduğunu düşündüğüm diğer bir husus ise o yıllarda 90 dakika olan öğle teneffüsü süresinin de artık 45 dakika olmasıdır. Sadece bu kriterler düşünüldüğünde zormuş gibi düşünülebilse de söz konusu dönemleri yerinde yaşamış biri ve bir futbol takımı olarak biz, saha içi ve saha dışı, yurt içi ve yurt dışı faaliyetlerimizi her dönemde sürdürebilme yolunu bulabiliyoruz.

SARI — Yazılı çizili çalışan bir adamsın, kayıtlarında normal şartlarda bir senede kaç antrenmanın gözükiyor Grand Cour'da?

GG — Örnek olarak, hazırlık öğrencileri olan kardeşlerimiz takım faaliyetlerine ilk katılışlarında haftada iki antrenman yaparlar. Bu kardeşlerimizin bir kısmı, ilk dönemin ikinci yarısından itibaren,

bir zorlayıcılık olmaksızın takımla artı bir antrenman daha yapmaya başlar. Bir kısmı ikinci dönem başında, bir kısmı ise 9. sınıf başında benzeri geçişi yaşarlar; 9. sınıftan itibaren ise takım genelinde bazı sporcular maçlarda daha çok süre alacak ilave işleri yaparlar ya da o işlerden dolayı maçlarda daha çok süre alırlar. Bu sebep sonuç ilişkisi artık ömür boyu hayata yayılır.

Ve bunu her Mektepli GSL Futbol'da yapabilir. Bu geçişlerin zamanlamaları tamamen faaliyetlerde alınan yollara bağlı ve doğal olarak gerçekleşir. Ayrıca günlük antrenman saatinde herhangi bir nedenle saha içinde bulunamayacak olan kardeşlerimizin talepleri doğrultusunda gün içinde başka bir saatte telafi antrenmanları yapıyoruz. Bu şekilde ve zaten kendilerinden önce süregelen bir takım yapısına adım atıldığı için başlangıçtan itibaren hep birlikte oynayarak karşılıklı olumlu etkileşimlerle hem her geçen gün saha içi ve dışında geliyoruz hem de kazanıyoruz. Ve okul takımları ve kulüp takımları olan rakipler karşısında, derken GothiaCup seviyesinde kendi oyunumuzu oynarız.

Kalemizden uzakta. / Kendimize has. / Dünya çapında.

Güzel oyun bize en az ona katabildiklerimiz kadar güzellik katar.

Sonuçta haftada ortalama 3, 4 veya 5 antrenman artı 1 veya 2 maç programı yapan, ki bunlar 11 kişilik ya da 6 kişilik özel ya da resmi kulüp ya da okullar arası maçlar, bir GSL Futbolcusu

GSL Kültür ve Sanat Festivali süresince düzenlenen "Liselerarası Futbol Turnuvası", Haziran 2009'dan itibaren "Mekteb-i Sultani Spor Günleri" (GSL Sporfest) adı altında birçok spor branşıyla beraber organize ediliyor. **8 takımın katıldığı Lise Futbol branşında şampiyon olan GSL futbolcuları: Arka sıra:** Lokman Demir, Armanc Reşitoğlu, Onur Turgut, Orhan Aydın, Cem Önder Yaşar, Arınç Bulgur, Emirhan Taka (144) **Orta sıra:** Ecevit Yaşar, Emre Ünlü 144, Yunus Atçalı 144, Cenk Çakan 142, Deniz Süleymanağaoğlu 140, Okan Can Boztepe 144, Müslüm Erol **Oturanlar:** Batuhan Bostancı 145, Arda Karlıca 145, Göksel Gündüz 124, Kubilay Soylu 143, Emre Can Albaş 144, Ahmet Candemir 143 **Önde:** GSL futbolcusu olmasına birkaç yıl kala Burak Alp Gürkey 148

ÜSTTE.
Ekim 2000. Ağustos sonu Kuşadası'nda 12 günlük bir kamp yapan kadro. Şampiyon olacağı Darüşşafaka Lisesi Cumhuriyet Kupası Organizasyonu için yola çıkmadan önce.

Ayaktakiler: Hakan Gürkey, Buğra Tanman 133, Ceyhun Kelleci 135, Gökdeniz Uslu 135, Emrah Ünsal 135, Göksel Gündüz 124, Hayrettin Ustabaşı 135, Kadir Uysal 135, Dorukcan Karabulut 135, Can Doğrucan 134

Oturanlar: Barış Terzioğlu 135, Kerem Güngörmez 135, Durukan Dudu 136, Can Bilginer 135, Çağrı Kayı 135, Osman Demirci 136, Sina Arıker 136, Umut R. Özbay 136, Barış Özgür 135

SAĞ TARAFTA

Kasım 1998. Ortaokul Takımı futbolcuları, abileriyle beraber temmuz ayında katılacakları Stockholm Summer Games U18 ve U15 kategorilerinde, Lise Takımı'na geçmeden önce uluslararası maç tecrübesi yaşayacaklar.

Ayaktakiler: (135) Çağdaş Yıldırım, Mertkan Rami, Ozan Torunoğulları, Kadir Uysal, Çağrı Ark, Cüneyt Dalgakıran, Can İçen, Barış Terzioğlu, Göksel Gündüz 124, Can Bilginer, Ceyhun Kelleci, Fuat Görgülü, Gökdeniz Uslu, Emirhan Gök, Altuğ Yurtbaşı, Nuri Erşahin, Kerem Güngörmez

Oturanlar: (136) Vergil Özgür, Doğan Sümer, Mehmet Yıldırım, Necdet Uzel, İlder Kahrman, Osman Demirci, Sina Arıker, Onur Demirhisar, Enver Akgül, Durukan Dudu

Temmuz 2018 Gothiacup. U18 Boys - U18 Girls Kategorilerinde 35 kişilik kadrosuyla Kupaya katılan GSL Futbolcuları Schillerska Gymnasiet önünde bir cumartesi antrenman ve toplu yemek dönüşünde. **Ayaktakiler:** Alper Tekman 153, Aras Kösker 149, Erkan Kasil 154, Efe Yüce Gençoğlu 152, Ahmet Umut Unlen 152, Nilsu Kula 153, Aylin İbrahimoğlu 153, S. Çağlar Varol 151, Berkay Atlı 153, Aslı Uludoğan 154, Ege Özkan 151, Deniz Altuntaş 152, Yiğit Canpolat 152, İrmak Gümüş 152, Özge Dağlı 152, Galip Celep 150, Dilba Daniş 152, Hazal Gökdemir 151, Berk Kil 153, Deniz Sözbilir 152, Aslı Meriç Mete 152, Erenay Oruç 153, Fatma Say 151, Cem Çidem 153, Ayça Torun 151, Can Berk Karacan 152 **Oturanlar:** Şebnem Turhan 149, Ayça Becerir 149, İlinur Deren Güneş 153, Helin Turgut 153, İzgi Nilay Koç 153, Bengisu İpçi 153, Ceyda Cem 153, Begüm Küçük 153

2018 Mayıs. Yurt içi faaliyetleri dışında 2017, 2018, 2019 yıllarında üç kez üst üste İsveç'te GothiaCup Organizasyonu'na katılan GSL Futbolcuları bir antrenman öncesinde. **Ayaktakiler:** Şebnem Turhan 149, Melis Doğukargin 154, Ceyda Cem 153, Dilba Daniş 152, Serra Uz 154, İzgi Nilay Koç 153, Sıla Akdemir 151, Göksel Gündüz 124, Hazal Gökdemir 151, Deniz Altuntaş 152, Aybuke Dalkıran 151, Aslı Meriç Mete 152, Deniz Sözbilir 152, Ayça Torun 151 **Oturanlar:** İlinur Deren Güneş 153, Helin Turgut 153, Zeynep Sude Aslan 153, Bengisu İpçi 153, Aylin İbrahimoğlu 153 **Önde:** Fatma Say 151

11 Nisan 2018. 2018 GothiaCup'a Boys18 ve Girls18 kategorilerinde katılacak GSL Futbolcuları Florya Metin Oktay Tesisleri'nde yapacakları antrenman için yola çıkmadan önce Grandcour'da.

ya da takım için haftada 10, 11, 12 kez saha içi antrenman ya da maç faaliyeti planımız var.

Bu da GSL Futbol kız ve erkek takımları için yılda ortalama 500 civarında, üniversite takımları için maç ve antrenman toplamı 150 ve bu yollardan geçmiş mezun GSL Futbolcuları'mızın Window to West ve Büyük Avlu takımlarının 3 ayrı ligde 110 ve özel maçlarıyla birlikte toplam 140 civarında maç kamp ve antrenmanıyla birlikte yılda yaklaşık 800 antrenman ve maçlık bir program çıkar defterden. Ara tatil ve yaz tatilindeki bireysel ve grup antrenmanları, yurt içi, yurt dışı maç ve turnuvalar da bu sayıların dışındadır.

Normal bir okul gününde antrenmana ayırdığımız saatler:

Öğle tenefüsü 12:30-13:15

Derslerden sonra 16:00-17:50

İki etüt arası 19:15-20:30

Etüt sonrası 21:45-22:45

Bunların içinden kendine uygun bir programla yürüyebilen öğrenci ve mezun GSL Futbolcuları'yla birlikte her devreden şimdilik toplam 130 kişilik bir takımdaşılmamız var.

SARI — Futsal yok mu?

GG — Evet, sınavla öğrenci alan liseler onbirerlik futbolu pek düşünmediklerinden küçük saha veya futsal müsabakalarını tercih ediyorlar, bir de üniversite futsal ligi düzenleniyor. Kendi oyunumuz futbolun her türlüüne uygun olduğu için biz antrenmanlarımızda futsala yönelik büyük değişiklikler yapmıyoruz.

SARI — Mevcudun çoğunluğunun kız, hayattaki önceliklerin spordan ve muhtemelen özellikle futboldan önde olduğunu kabul edersek, 14 yaşındaki kardeşlerimiz belki zaten topun tutkunu olduklarından ya da sadece meraktan buralarda neler oluyor diye sahaya adım basıp Göksel Abileri'nin güzel oyununa dahil olduklarında nasıl bir sihir yapıyorsun da 3-5 sene sonra bu çocuklar bir PazarLigi maçında 20-30 sene öncesinin çocuklarıyla aynı sahada aynı pas alışverişini otomatikman yapabiliyorlar?

GG — İki durumu birbirinden ayırmak isterim. Okulda 80'li 90'lı yıllara göre daha çok sayıda kız öğrenci bulunması bir sorun değil tabii ki, aksine futbol takımımızın faaliyetlerine ilgi göstermekte olan kız kardeşlerimizin hareket çeşitliliği ve bunun saha içi, saha dışı hayatlarına hiçbir şeyle kıyaslanamayacak katkıları düşünüldüğünde çok sevindirici bir gelişmedir. Dediğin gibi merak, heves, tutku kıvılcımıyla bünyesine ilk adımlarını attıkları GSL Futbol çalışmalarına yaptıkları katkılar günbegün karşılıklı katkı haline gelir ve bu sayede toplam verim çok yükselir.

Ancak ikinci tespit şu olmalı; toplam kontenjandan dolayı 80'li 90'lı yıllardaki mektebimizle ve benzer şekilde öğrenci alan diğer okullarla kıyaslandığında daha az sayıda erkek öğrenci girişli bir "mektep" nispeten zorlayıcı bir durum olsa da GSL Futbol kız ve erkek takımlarımız için basit ve eğlenceli toplu, topsuz antrenmanlarla başlayan faaliyetler herkesi önce GSL Futbol gibi oynar hale getirir. Zaten kendilerinden önce işler vaziyette olan güzel oyunumuzun felsefesi ve ilk nüvesi kendilerinde de belirlemeye başladığında saha içi ve saha dışı adımları koşar adım şeklinde yürütmeye başlarlar. O oyun nüvesi cesaretle her seviyedeki maçta geliştirilir, oyun gücü ve bireysel donanım omuz omuza ilerler. Hep beraber her zaman deriz ki "Kazanırız. Maçı da."

SARI — Takımını ve takımının oyununu Efendilig'de, AnadoluLigi'nde, PazarLigi'nde veya herhangi bir turnuvada

2007 Sultani Turnuva Şampiyonu olduğunda kazandığı En Yaşlı Şampiyon ünvanını sürdüren 124 Devresi. Ayaktakiler: Erdiñ Defineci, Burak Puhalođlu, Ertuđ Ćopurođlu, Orhan Aksu, Göksele Gündüz, Gündođan Güneş, Serdar Akman, Birkan Işın, TunĆ Paşakay **Oturanelar:** Altan AytaĆ, Murat Karadađ, Fatih Dereköylü, Hasan Duman

2008 Nisan. Galatasaray Üniversitesi Futbol Takımı. Spor Akademisi Stadi Anadoluhisari. Fotoğraf: Cem Göçmen

Eylül 2016 - EfendiLig 2016-17 sezonu şampiyonu Büyükavlu Takımı sezonun ilk maçında Beylerbeyi'nde. Ön sıra: Cenk Çakan 142, Deniz Satılmış 140, Tolga Türksal 137, Can İćen 135, Kadir Uysal 135, Hayrettin Ustabaşı 135, Can Bilginer 135 **İkinci sıra:** Özkan Özdođan 139, Anil Mertol 138, ArmanĆ Reşitoğlu 144, Burak Puhalođlu 124, Göksele Gündüz 124, Berk Yılmaz 138, İhsan Mannaşlar 138 **Üçüncü sıra:** Özgür Kızılelma 130, Alperen Koytak 144, Ceyhun Ağaoğlu 138, Necdet Kılıçaslan 137, Kürşat Kaplan 137, Murat Güzel 137 **Arka sıra:** Burak Demir GSÜ, Osman Demirci 136, Özkan Sustam, Emre Alp GSÜ, Can Yılmaz 137

özellikle gelip takip eden futbol tutkunları var, şaka değil, bir Göksele Abi Ekolü'nden bahsedebiliriz ki aynı havayı soluduğumuz Türk Futbolu'nun çoğu figürü benzer bir başarının uzağından geçmiş olsalar dahi itibar görüyorlar, güzel de paralar kazanıyorlar. Durumla bağlantılı olarak bana sık sorulanlardan birini yönelteyim; Göksele ne iş yapıyor, nasıl geçiniyor?

GG — Günler aylar yıllar içinde bu saha içi ve saha dışı antrenman ve GothiaCup'a kadar varan her seviyede maç ve lig döngüsü içinde sürekli bir güzel oyun ideali; kalemizden uzakta, kendimize has, dünya çapında, gitgide büyürken aktörlerini de büyütür. Her yaştaki takımlarımızın keyifle takip edilmesini saha içindeki güzel oyuna ve onun ilk belirmelerinin oyun ve oyuncuların beraber büyümelerine dönüşmesine; bunun doğal devamlılığına duyulan ilgi, sempati, özlem ve hayranlıkla açıklayabilirim.

Güzel ve kendine has oyun yoluyla başarıya ulaşmış pek çok organizasyon örnekleri var dünyada; sayısı daha az olmakla birlikte Türkiye'de de vardır. Ama neredeyse hepsi insan kaynağını kendisine nispeten kısa bir akademik hayat seçmiş genç nüfuslar arasından, kitleler içinden geliştirirler.

SARI — Bu noktada asıl ayırım ise adanmışlık ve profesyonellik arasında gözüküyor, sen anlatmayı pek sevmediğin için iş sorusunu yineleyeyim çünkü milyarder bir ailenin hobisi peşinde koşan çocuğu profili gibi duruyorsun.

GG — Grand Cour'da bir maç esnasında İskender Abi (Çayla 115) "Göksele, şirkette geceleri çalışacak birine ihtiyacımız var, çevrende aklına gelen biri var mı?" diye sorduğunda çevreme bakmadan kendimi bu işe uygun gördüm. Aslında arasam da bulamayacağım fırsattı, gündüzlerim üniversite ve Grand Cour için bana kalacaktı. Bu şekilde 1997 senesinde Arap Kemal Abi'nin (Suman 93) şirketi Retur'da işe başladım, 2012 senesinde vefatı ile şirketteki organizasyon değişimine kadar Retur'daydım. Son 4 senedir de günlük antrenmanlarımız sonrasında nöbetçi öğretmenler ve etüt abilerinin koordinasyonu için okulda görevliyim. Bu görevin bir artısı formalı ve formasız Mekteplilere saha içi olduğu kadar saha dışında da güzel yolda birlikte daha fazla yürüme imkânı vermesi oldu.

SARI — Profesyonel futbolun en pis işini kendine meslek edinmiş biri olarak hakikatin gerçeğiyle hemen her gün karşılaştığım için cevabını biliyorum fakat konu ile alakalı olarak çoğu kişinin aklına gelen diğer soruyu sorayım: Neden Göksele bir futbol kulübünde çalışmıyor?

GG — Aslında Grand Cour'da verdiklerimin alındığını görmem, başkalarının görülmesi, beğenilme ve takdir edilme ile Grand Cour'da yaptığımı pekâlâ dışarıda da yapabilirim diye düşünüyorum ancak kulüp dinamiklerine dair takımlarımız ile yaptığımız maçlardan yeterince gözlemimiz var. Kapılar kapalı değil fakat Grand Cour'daki mevcudiyetim seneler boyunca birçok mücadeleyi gerektirdi; son dönemde kendi konfor ortamım oluştu diyebilirim, bu lüksün hakkını vererek GSL Futbol için daha çok çalışıyorum.

▲ ÜSTTE

Haziran 1997

Ayaktakiler: Can Mercan 136, Osman Demirci 136, Can Bilginer 135, Selçuk Erdoğan 134, Göksel Gündüz 124, Coşkun İstanbulluoğlu 134, Emrah Ünsal 135, Cüneyt Dalgakıran 135

Oturanlar: Kadir Uysal 135, Özgür Seyhan 134, Altuğ Yurtbaşı 135

▲ SOL TARAFTA

2013 Eylül - İlk 6 sezonunda Büyükavlu formasıyla toplam 240 maç oynayarak 2 Şampiyonluk, 2 İkincilik, 2 üçüncülük elde ettiği EfendiLig'in ilk sezonunda her devreden mektepli GSL Futbolcular

Ayaktakiler: Ertuğ Yılmaz 132, Umut Salman 132, Serkan Şahin 135, Hasan Duman 123, Göksel Gündüz 124, Osman Demirci 136, Bora Kurtuluş 126, Emrah Ünsal 135, Levent Korzay 115, Onur Tuncer 121

Oturanlar: Armanç Reşitoğlu 144, Berk Yılmaz 138, Ömer Aygün 126, Tolga Türksal 137, Burak Puhaloğlu 124, Hayrettin Ustabası 135, Kürşat Kaplan 137

Galatasaray Hepimizi Doğuran Sevgili Ana, Galatasaray Pilavı Bu Ananın Sütüdür

Başlıktaki bu duygu yüklü ifadeler Pilav'ın öncülerinden Abidin Daver'e ait. Galatasaray ve pilav kavramları ancak bu kadar güzel bir araya getirilebilirdi. Gerçekten de, Pilav'ın Galatasaraylılar için taşıdığı değer tartışılmaz. Hepimizin bildiği gibi, eski ve yeni bütün Galatasaraylıları bir araya getirme amacıyla 1934 yılında ilk Pilav kutlaması yapılmıştı. Pilav geleneği o tarihten günümüze kadar aralıksız sürdü ve en son olarak da, 2020 Pilavı, pandemi nedeniyle sanal ortamda gerçekleştirildi. Birçok konuda öncülük yapan Galatasaraylılar bu anlamda da bir ilki gerçekleştirdiler ve Galatasaraylılar Derneği'nin organizasyonu ile 7 Haziran 2020 tarihinde ülkemizde ilk sanal Pilav kutlaması yapılmış oldu.

başlıklara sık sık rastlamak mümkün oluyordu: "Galatasaraylılar Senelik Pilavlarını Dün Yediler", "Galatasaray Yuvamızdan Yetişenler Dün Eski Günleri Andılar", "Galatasaraylıların Meşhur Pilavı Çok Neşeli, Eğlenceli Geçti", "Galatasaraylılar Günü, Beş Yüz Kişiydiler, Fakat Bir Kalp, Bir Ruhtular", "Galatasaray'da Çok Eğlenceli Bir Toplantı Yapıldı", "Genç ve İhtiyar Yüzlerce Galatasaraylı Talebelik Hatıralarını Andılar", "Yetmiş Yaşındaki Çocuklar Esir Almaca Oynadılar ve Parmaklıklardan Atlamaya Çalıştılar."

Haber başlıklarından da anlaşılacağı üzere Pilav günleri genç yaşlı bütün Galatasaraylılar için çok eğlenceli geçiyor, eski günler, anılar, yaşanmışlıklar

yâd ediliyordu. Bu vesile ile Tefvik Fikret Salonu'nda toplanılıyor, en yaşlı ve en genç Galatasaraylı ile konuklardan bazıları konuşmalar yapıyorlardı. Bu konuşmalarda Ercüment Ekrem, Ruşen Eşref, Abidin Daver, Cevat Çobanlı Paşa, uzun bir süre en yaşlı mezun olarak konuşmalar yapan 1883 senesi mezunu Ahmet Muhtar Yüreger, Paris eski sefiri Salih Münir Paşa, Keşaf Saim, Muhtar İsfendiyaroğlu gibi birçok Mektepli, çoğunlukla esprilerle süslü cümleler sarf ederek, Galatasaray'a dair hislerini dile getiriyorlardı.

1949 yılının en genç Galatasaraylı mezun konuşmasını yapan Orhan Karaveli, günümüzde en yaşlı mezun Galatasaraylılar arasında yer alıyor. Galatasaraylılar Derneği'nin 2020 İletişim Ödülü'nü kazanan Orhan Karaveli yine bir ilk uygulama olarak, ödülünü sanal ortamda düzenlenen bir törenle Dernek Başkanımız Fidel Berber'den almıştır.

Pilav'ın vazgeçilmezlerinden biri de Taksim'deki Atatürk Anıtı'na çelenk konulmasıydı. Sarı-Kırmızı renklerden oluşan çelenk üzerinde G.S. harfleri yer alırdı.

Sanal Pilav Günü ben de mektepteydim. Bu vesile ile Dernek Başkanımız Fidel Berber'e bir öneri getirdim. 2020 yılına gelinceye kadar aralıksız olarak tam 86 Pilav kutlaması yapılmıştı. Bu kutlamalar dönemin gazete sayfalarına da yansımıştı. Dernek Başkanımıza, bütün bu pilavlar vesilesi ile gazetelerde yer alan haberlerin bir kitapta toplanmasının yararlı olacağını söyledim. Dernek Başkanımız projeye çok sıcak baktı ve ben de 1934 yılından başlayarak gazetelerden pilav haberlerini derlemeye başladım. Aslında Galatasaray Lisesi'nin Cumhuriyet Dönemi'ni anlatan kitabımı hazırlarken bir kısım Pilav haberlerini tespit etmiştim. Ama netice itibarıyla 86 yıllık bir gazete taraması gerekecekti ve bunun hayli zahmetli olduğu aşıkardı. Pilavların haziran ayının ilk pazarı olması gazete taramasında bir kolaylık sağlıyordu. Fakat bazı Pilavların değişik nedenlere bağlı olarak farklı tarihlerde yapıldığını da gözlemledim. Onların tarihini de tespit ettikten sonra, Pilav'dan bahseden gazete haberlerini toplamaya başladım.

İlk fark ettiğim husus 1930, 40 ve 50'li yıllarda Pilav haberlerine birinci sayfadan geniş bir şekilde yer verilmesi idi. Şu tarz

Galatasaray Pilavı vesilesi ile yapılan konuşmalar ve gazete yazıları gerçekten dikkate değer bir içerik taşıyordu. Bunlardan bazı örnekler vermek yararlı olacaktır. Örneğin, Abidin Daver'in Cumhuriyet Gazetesi "Hem Nalına Hem Mihına" köşesinde, Galatasaray Pilavı'nın taşıdığı yüksek manevi değeri anlatan satırlarından bir kısmı şu şekilde:

"Galatasaray'ın Pilavı yalnız mideler değil; ruhlar için de bir mana ifade eder ve bu ifade, bilhassa benim gibi pilavla başı hoş olmayanlar için, çok daha kuvvetli ve kıymetlidir. Çünkü Galatasaray'ın pilavında, Halep yağı kokusundan ziyade Galatasaraylılık sevgisinin, bağının, arkadaşlığının çeşnişi vardır. Bu pilav, onu yiyenleri birbirine bağlamış, sevdirmiştir. Yalnız Türkiye'nin değil, dünyanın dört köşesine dağılmış olan Galatasaraylılar arasındaki duygu ve düşünce birliğinin çimentosu bu pilavdır. Galatasaray'ın pilavı Galatasaray arkadaşlığının timsalidir.

Birkaç sene evvel Silistre'ye gittiğim zaman, otomobilden iner inmez Rumen polis müdürü, halkın, memurların ve polislerin hayret ve tecüssüleri arasında, boynuma sarılmış, sonra etrafındakilerin merakını izale için, tath bir heyecanla:

- Senelerce Galatasaray'ın Pilavı'nı beraber yedik, diye bağırmişti.

Galatasaray'ın pilavı, Bulgaristan'ın, Yunanistan'ın, Romanya'nın, Arnavutluk'un, Sırbistan'ın, Karadağ'ın, bütün Balkanların münevverleri arasında, İstanbul'un Haliç'i kadar meşhurdur.

Yalnız Balkanlar'da mı? Ya Irak'ta, İran'da, Suriye'de, Mısır'da da öyledir. Mısır matbuat umumi müdürlüğünde bir şube müdürü görürsünüz ki saçları ağarmış, bir Galatasaraylıdır. İran'ın Ankara sefiri bir Galatasaraylıdır. Irak'ta, Suriye'de mühim mevki sahibi rical görürsünüz ki Galatasaraylıdır. Çünkü bu Türk mektebi bir zamanlar, Balkanlar'ın ve Yakınşark'ın Sorbon'u olmuştu. Galatasaray'da senelerce yan yana okuyan insanlar, birbirlerini az çok unutmuş olsalar da, beraberce kaşık çaldıkları pilavı asla unutmamışlardır."

Abidin Daver gibi diğer birçok Galatasaraylının da Pilav'a dair değerlendirmeleri olmuştur. Bazı örnekler vermek gerekirse, mesela Pilav fikrinin öncülerinden Ercüment Ekrem Galatasaray Pilavı için şöyle der:

"Bizim pilavın birçok hususiyetleri vardır. Evvela bizim pilav bir semboldür. Ufak pirinç tanelerinin, tıpkı Galatasaraylılar gibi birleşip, besleyici, yaşatıcı bir kül (bütün) haline gelmesi bakımından!

Bu pilavda pirinç, yağ, tuzdan başka 100 gram haysiyet, 100 gram şeref, bir o kadar da bağlılık ve kardeşlik hissi mevcuttur. Bunlar da ancak Galatasaray bakkaliesinden, onun teneffüs ettiğimiz havasından temin edilebilir."

Galatasaraylılar Cemiyeti Başkanlarından Keşşaf Saim'in Pilav'a dair söyledikleri şöyle:

"Tencerenin içinde pirinç taneleri, birbirlerine sıkı surette yapışmıştır ama gene de her biri kendi hüviyetini muhafaza eder. İşte biz Galatasaraylılar da böyleyiz."

Galatasaray Kulübünün kurucusu Ali Sami Yen için Pilav'ın anlamı şudur:

8 Haziran 1938

“Galatasaray pilavı midemize değil, kalbimize gider. Biz, burada bir manevi Hacca gelmiş gibiyiz. Biz çocukluk ruhumuzu terk edemiyoruz. Burasını ana yurdu biliyoruz. Evimiz, barkımız satılabilir, yanabilir, fakat burası öyle değildir.”

Pilavların değişmez renklerinden biri tambur idi. 1933 yılında dönemin müdürü Tefvik Bey (Ararat) tamburu kaldırıp zil uygulamasına geçmişti ama Galatasaraylıların gönlü tamburun kaldırılmasına bir türlü razı olmamıştı. Bu sebeple Pilav günlerinde tambur özellikle çalınmaktaydı. Pilavlardan birinde tambur sesi yerine zil sesi duyulunca topyekûn bir isyan hadisesi yaşandığını yine gazete haberlerinden öğreniyoruz.

“Tambur İsteriz” başlıklı gazete haberinin içeriği şu şekilde: “O sırada mektebe yeni konulan zil çaldı. Bu zil hazirunu konferans salonuna davet ediyordu. Fakat zilin çalmasıyla, kıyametin kopması bir oldu. Dershaneye tamburla girip çıkmaya alışmış olan eski talebeler:

-Biz zili tanımıyoruz! Zille şuradan şuraya gitmeyiz! Tambur isteriz, tambur çalınacak! Tambur... Tambur... diye tutturdular.

Bu umumi isyanı bastırmak için, mektebin 35 senelik tamburcusu Ahmet Ağa'ya haber gönderildi. Ve Ahmet Ağa, taktığı meşhur, ananevi ve tarihi tamburunu gümbürdeterek asayişi temin etti. Eski talebelerden birisi, şapkasını açıp hazirundan topladığı parsayı Ahmet Ağa'ya vererek, isyanı bastırışını mükafatlandırdı. Konferans salonunda, kürsüye evvela mektebin en eski mezunu Ahmet Muhtar çıktı. Bu ak saçlarına ve sakallarına rağmen, dip dik görünen ve dimdik duran eski Galatasaraylının mektepteki numarası 330 muş. Ve diplomasını 1883'te, yani bundan tam 54 sene evvel almış:

-Şu anda kendimi 54 seneki evvelki talebe zannediyorum, diye söze başladı. Mektebin kuruluş tarihini herkeste neşe ve alaka uyandıran nükteli, sade ve sürükleyici bir lisanla anlattı.”

Bu örneklerde olduğu gibi, Galatasaray Pilavı'na değinen gazete haberlerinde çok sayıda ilginç gelişmeler yer alıyor. Hepsinin bir araya gelmesi ile yakın bir zamanda kitabım tamamlanacak. Eminim ki kitabı okuyan birçok Galatasaraylı orada kendisinden çok şey bulacak. Belki bir yakınının, 80 yıl önce mektepte yaptığı bir konuşma ile karşılaşacak. Galatasaray'da ne çok lakap kullanıldığını, aradan yıllar geçse de bu lakapların unutulmadığını görecek. Yaşlı başlı Galatasaraylıların nasıl çocuklaştıklarını ve bunun gibi birçok yaşanmışlığı adeta kendi yaşamış gibi hissedecek.

Senede bir gün de olsa bir araya gelip, eski günleri yâd etmek, pilava kaşık çalmak, maziyi canlandırmak, özlem gidermek, şakalaşmak Galatasaraylılık ruhunu yaşatan en önemli özellikler arasında yer alır.

Galatasaraylılar Derneği'nin yayımlayacağı kitabım çıktığında görüşmek üzere, sevgiyle kalın.

Milliyet - 12 Mayıs 1968

İzci Faruk'un Anısına...

Aramızdaki en komik, ama bir o kadar da en filozof oydu. Bazen içinden çıkmadığımız karmaşık durumlarda, bir fener ışığı gibi belirir, adeta pembe bir gözlüğün ardından bakarmışçasına bir hâl çaresi bulup, bizlere moral olurdu. Faruk'un canında canında spor vardı. Koşar, uzun yürür, güzel voleybol oynar, hepsinden öte izcilik yapardı. Ama bir o kadar da boş verir, bizler gibi olduk olmadık şeylere takmaz, aldırılmazdı. 10 maddelik, uluslararası İzci Töresinin, sonradan uyarlanıp eklenmiş "İzci Aptal Değildir" ibareli 11. maddesi, onun güncel yaşamında, yaşam felsefesinde vazgeçilmeyen bir düsturdu. Faruk, sınıfında, arkadaşları arasında, çevresinde çok sevilen biriydi. Boyundan posundan, biraz da saflığından olacak; arkadaşları arasındaki lakabı "Hayvan Faruk"tu. Vazgeçilmez kankaları arasında, Oymakbaşı Ohannik (Hagopcan), Deveküşü Obası'ndan İzzet (Yalap) ve Levent (Uysal) ön saflardaydılar. 1960'lı yılların sonlarından 1970'li yılların sonlarına dek uzanan dönem, Mekteb-i Sultani'nin gelmiş geçmiş anlı şanlı tarihinde, birbirinden değişik olaylara sahne olmuş ilginç dönemlerden birini oluşturmuştu. Türkiye genelinde yaşanan siyasal karmaşalar, General De Gaulle'ün okulu ziyareti, Muhittin Sandıkçoğlu dönemindeki sıkı eğitim ve disiplin politikaları sonucu okulu terk etmek mecburiyetinde kalan bir yığın öğrencinin dramı, unutulmayan şamata geceleri, rahmetli Kemal Suman'ın kaleme aldığı "Bitmeyen Mektep"te dile getirilen Hababam Sınıfı'na taş çıkartacak nitelikteki anılar; sporda, müzikte, bilgi yarışmalarında liseler arası kazanılan şampiyonluklar ve okulun köklü geleneklerinden biri olan Aslan İzci Oymağı'nın izcileri...

Evet, izcilik o yıllarda, Oymakbaşı Altan Varol'un idaresinde, sanki küllerinden yeniden doğmuş gibi büyük bir atılım yapmış; okulun sportif ve sosyal etkinlikleri arasında en önemlilerinden biri olmuştu. Ergin İzci Ocağı'nın kurulması, hafta sonu gezileri, kamplar, kurslar, izci günleri, bayram törenleri, İstanbul İzcileri arasında organize edilen yarışmalar ve daha birçok etkinlik o yıllarda Galatasaray İzcileri'nin sesini hemen tüm Türkiye izcilerine

duyurmuştu. Okulun renkli simalarından İzci Faruk, ya da bilinen lakabı ile "Hayvan" Faruk, böylesine hareketli, renkli bir dönemin izcilerindendi. Ne zaman hangi kampta, hangi gezide, karşımıza hangi mağaradan, ya da hangi taşın, ağacın arkasından çıkacağı bilinmezdi. Sürprizlerle dolu bir insandı. Pratik bir şekilde, herkesten önce çadır kurar, baltasıyla birkaç dakika içinde sağlam bir kütüğü ikiye böler, izci bıçağını salladığı zaman da hiç şaşmadan karşısındaki ağacın orta yerine saptırdı. Sanki Baden Powell'in* yetiştirmiş olduğu müritlerinden biri gibiydi. Tabii bizler imrenirdik onun yaptığı izciliğe. Faruk, okulu bitirdikten sonra da izcilik felsefesi ve ruhundan kopmadı. Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin İşletme Fakültesi'ni kazanmış, Ankara'ya gitmiş, kısa zamanda da üniversitenin dağcılık kulübü üyeleri arasında en gözde elemanlardan biri olmuştu. Tatillerde, kendisi gibi dağlara tutkun birkaç okul arkadaşı ile çantalarını, iplerini, kancalarını, kasklarını alıp dağlara tırmanıyorlardı.

Faruk'un okuldaki ilk yılında çekilmiş vesikalık fotoğrafı

Faruk, Ortadoğu'da ikinci yılını okuyordu. Yüreğinde taşımaya devam ettiği izcilik ruhu onu almış dağlara çekmiş, tırmanma, zirveye ulaşma tutkusu benliğini sarmıştı, çok sevdiği birkaç dağcı arkadaşı ile sık sık bir araya geliyor, sohbetler ediliyor, planlar yapıyor, imkân ve zaman bulduklarında da dağlara tırmanıyorlardı. 16 Nisan 1975 tarihinde, öğrencilerin ilan ettikleri boykotun ardından rektörlük 28 Nisan tarihine kadar üniversitenin kapatılma kararını almış, bu kararın hemen ardından da, Faruk Suner'in çok sevdiği arkadaşlarından biri olan, Ortadoğu Dağcılık Kulübü'nün etkin üyelerinden Hasan Akay, fırsattan istifade dağa çıkmanın tam zamanı olduğu düşüncesiyle Faruk'a haber vermiş, ivedilikle aldıkları kararın ardından da Niğde Aladağlar'daki Demirkazık zirvesine tırmanmayı kararlaştırmışlardı. İşte, birkaç gün sonra meydana gelecek yürek yakan, elim öykü bundan sonra başlıyordu. Gelin, Galatasaraylı İzci Faruk'u ve onunla beraber hayata veda eden dağcı arkadaşı Rezzan Okşar'ı kaybettiğimiz o günleri, o unutulmaz kazayı yaşamış Hasan Akay'ın acı dolu anılarından nakledeyim:

Aramızda en komik, ama bir o kadar da en filozofumuz oydu.

Demirkazık'ta meydana gelen elim olayın acı haberi

Çığ altında kalan İzcı Faruk ve sevgili arkadaşı Rezzan Oksar

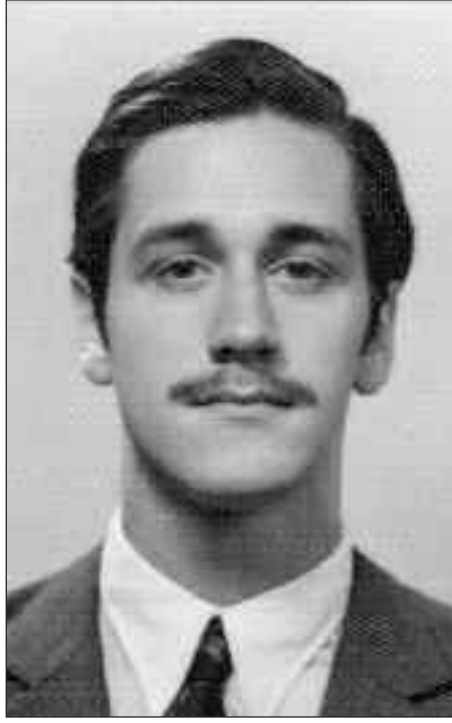
“... Bu yazıyı olaydan bu kadar zaman geçtikten sonra yazmam ilk başta bana biraz saçma geldi. Ama biraz da böyle olması gerekiyordu çünkü yakın bir tarihe kadar olayı hatırlamak bile istemiyordum. Artık bu konuda fikirlerim sakinleşti. Olayı hatırlayışım geçmişte olan diğer acı hatıraları hatırlayışımından farksız. Gerçi bu benim şimdiye kadar başımdan geçenlerin en yıkıcısı ve anlatılmaz derecede üzücü olanı... Evet çok sevdiğim dağcılık sporunun bir parçası olarak kabul ettiğim Faruk Suner arkadaşımı ve Rezzan Okşar'ı kaybedeli sekiz aya yakın bir zaman geçti... Hatıralarım beni olayın başlangıcına, 16 Nisan 1975'e sürüklüyor. ODTÜ'nün boykot nedeniyle kapatılma haberini alınca aklıma ilk gelen dağa çıkmak oldu. Faruk ile devamlı olarak dağlardan bahseder, nereye ne zaman çıkacağımızı tartışırdık. Fakat hep vakit azlığı yüzünden bir türlü fırsat olmazdı.

Bu sefer öyle olmadı. Onu gördüğüm zaman onun da dağa gitmeye karar verdiğini gözlerinin gülüşünden anlamıştım. Oturup nereye gideceğimizi kararlaştırdık: Demirkazık. Evet, bir süre önce yaptığımız kış çıkışı denemesinde Demirkazık zirvesine yakın bir yerden dönmüştük. Bu sefer muhakkak çıkmalıydık. Arkadaşımız Rezzan'ın da uzun zamandan beri dağa gitmek istediğini söylüyordu. Faruk ona haber verip gelip gelemeceğini sorardım dedi. Rezzan'a bu konuyu açtığımızda gelmeyi çok istediğini ancak malzemesi olmadığını söyledi. Faruk malzeme bulmakta okulda tek olduğundan bu mesele kolayca halledildi. Ertesi gün hemen yola çıktık. Demirkazık köyüne vardığımızda Mehmet Ağa bizi çok iyi karşıladı. Rezzan'ı çok sevdiler. Maalesef köye geldiğimizden beri hava bozdu. Oturup havanın açması için iki gün bekledik. Üçüncü gün havanın şiddeti hafiflemiş ve yağmur durmuştu. Dağa çıkmak isteği ile yerimizde duramıyorduk. Ne olursa olsun çıkışa başlamak istiyorduk. Rezzan'ın fikrini sorduğumuzda o daima “Siz neye karar verirseniz ben kabul ederim.” diyordu. Faruk, eğer çıkamazsak döneriz, diyordu. Ben ise tam elverişli şartlar olmadıkça çıkmak istemiyordum. Fakat köye kadar gelip dağa çıkmadan dönmek de istemiyordum. Bunun üzerine Faruk'un fikrine katılıp çıkışa karar verdik.

19 Nisan gecesi saat 22.00'de Demirkazık köyünden ayrıldık. İlk başlarda her şey iyi gidiyordu. Köyden ayrıldıktan iki saat sonra çarşağın (ufak taşlardan oluşan yamaç) başına gelmiştik. Bir ara zirvedeki bulutlar sıyrıldı ve dağ, ay ışığında parlayan karlar ile çekici bir mücevher gibi karşımıza çıktı. Sanki bize “haydi gelin, yüceliğime sahip olun” der gibiydi.

O anda duyduğum mutluluğu saklayamadım ve arkama dönüp “Şu anda benden mutlu kimse yoktur.” dedim. Rezzan, “Hayır var, benim!” dedi. Gülüşük...

Zirveye giden boğazın dibindeki vadiye inerken Faruk çok dikkatli davranıyordu. Ben ise Faruk'un on beş dakika harcadığı yerden bir dakikada adeta yuvarlanarak inmiştim. Rezzan emniyetle indikten sonra Faruk'u bekledik. Nihayet o da yanımıza geldi. Bulduğumuz yer bayağı dikti ve kar çok derindi. Her an bir kayma olacağını söyleyip çok dikkatli olmasını Rezzan'a hatırlatıyordum. Ben önden gidip ip ile onları emniyete aldım. Kısa bir müddet sonra boğazın dibine vardık... Artık zirve hizasına gelmiştik ve geriye sadece ince bir boyun kalmıştı. Boynun bir tarafı çok dik olan kuzey yüzü diğer tarafı da güney yüzü idi. Bu şartlar altında Rezzan ve Faruk zirveye gitmenin gereksiz olduğunu gayemize ulaştığımızı düşündüler. Ben ise yine de zirveye gitmek istiyordum. Onları orada bırakıp tek başıma yola koyuldum. En azından deftere çıktığımızın ispatı olan bir imza atmak istiyordum. Fakat bir müddet sonra yan geçiş yapmam gerektiği ve kayalar tehlikeli bir şekilde buzlu ve kaygandı. Yalnız olduğum için ve emniyet bulunmadığı için şansımı daha fazla zorlamak istemedim, geri dönmeye karar verdim. Deftere imza atmanın bu kadar önemli olmadığına kendimi inandırdım, nasıl olsa zirve yüksekliğine erişmiştik zaten... On beş, yirmi dakika kadar dinlenip dönmeye karar verdik. İniş çok süratli oldu. Adeta koşarcasına bir an önce köye varıp Mehmet Ağa'nın evinde, soba başında sıcak çorba içmeyi hayal ediyordum... Bir ara vadi genişler gibi oldu. Sevindim. Hep batı tarafına indiğimizi sonunda Sokollu Pınar tarafına ineceğimizi zannediyordum. Fakat bir müddet sonra vadi tekrar daralmaya ve etrafımızı dik kayalar almaya başlayınca endişem arttı. Sonunda bazı yerlerden zorlukla indik ve dik bir boğaza vardık. Hava iyice karardığından boğazın devamı görünmüyordu. Hepimiz yorgunluktan ve soğuktan çok bitkin bir halde idik. Hava iyice kararmıştı. Ben bulunduğumuz yerden batı yüzüne geçmek için uygun bir yer arıyor, biraz önden giderek onlara yol gösteriyordum. Aramızda 15-20 metre kadar bir mesafe vardı. Tam bu sırada yukarıdan gelen bir patlama duydum. Korkuyla arkama baktım. Onlar da oldukları yerde donakalmışlardı. Bana ne olduğunu sorar gibi bakıyorlardı. Önüme bakmaya fırsat bulamadan büyük bir hışırtı duydum ve göğsüme çarpan kar seli ile gerisin geriye yuvarlandım. O anda herhalde sonumuzun geldiğini düşündüğümü hatırlıyorum. Kulaklarımda unutamadığım bir uğultu, kar seli ile aşağı doğru akarken bir an kendimi boşlukta hissettim, sonra yere düşüş, tekrar boşluk sonra bir çarpma ve karanlık... (kendimi kaybetmişim)... Nihayet yüzüme yağın karı hissederek gözlerimi açtım. İlk önce nerede olduğumu ve ne yaptığımı kesin olarak idrak edemedim. Yavaş yavaş zihnim aydınlandı ve olayları hatırlamaya başladım. Hemen aklıma ilk gelen Faruk ve Rezzan oldu... Artık gece tam anlamıyla bastırılmıştı. Etrafımda hiçbir şey görünmüyordu sadece yüzüme vuran kar tanelerini hissediyordum. Düşüğümü çıkarıp var gücümle çaldım.

Lise yıllarında Faruk Suner

Onlar ile irtibat kurmaya çalıştım. Sağ gözümün altında derin bir yara açılmıştı. Neyse ki kanlar soğuktan donmuş ve kanama durmuştu... Bir ümit ile tekrar düdüğüm çalmaya başladım ve etrafıma baktım. Onlara ait hiçbir iz göremedim... Köye gidip yardım toplamaya gitmiş olmaları diye düşündüm. Onlara yetişmeliydim... Sis hala etrafı görmeme engel oluyordu. Koşarcasına inmeye başladım. Yürdüğüm her yer gece düşen çığlar ile kaplı idi. Faruk ile Rezzan'ın bu çığlar altında kalmış olmaları fikri beni çok korkutuyordu. Buna inanmak bile istemiyordum. Görüş mesafesi çok azdı... Bir ara uzakta iki karaltı gördüğümde bağırıp çağırıp yanlarına koşuyordum. Ancak yanına gelip bunların birer kayadan ibaret olduğunu görünce büyük bir hayal kırıklığına kapılıyordum. Bu hayal kırıklığı birkaç kez tekrarlandıktan sonra nihayet sis azalmaya ve etraf görünmeye başladı. Uzaktan ova ve Demirkazık köyü görüldü. Mücadeleyi kazanmıştım. Şimdi Faruk ve Rezzan'ı kucaklamak için köye koşmaktan başka yapılacak bir şey yoktu. Sanki onların köyde beni

bekler olduklarına kesin bir şekilde inanmıştım. Köye yaklaşınca Mehmet Ağa'nın oğlu beni karşıladı. Ona Rezzan ile Faruk'un gelip gelmediklerini hemen sordum. Ne yazık ki cevabı “hayır” oldu. Bu cevap, benim o ana kadar bozmamaya çalıştığım moralimi tamamen yok etti. Ama yine de benden sonra geleceklerinin ümidini kaybetmek istemedim. Sonra diğer köy sakinleri geldi ve onlara olayı anlattım. Daha sonra kasabaya gidip durumu kaymakama anlattım. Bundan sonraki gelişmeleri ODTÜ dağcılık kulübündeki arkadaşlar ile yaşadık. Onlar her şeyi bırakıp bir an önce yanıma gelip arama ve kurtarma çalışmalarına katıldılar. Ancak bu araştırmalar da sonuç vermedi ve onların buz altında kalan cesetlerini ancak bir ay sonra bulabildik.

Olayın etkisinden uzun bir süre kurtulamadım. Şimdi her şey geçmişte kalan acı bir hatıra. Bu olay iki hayata mal oldu. Ne yazık ki üzülmek onları geri getirmiyor. Rezzan ve Faruk'u içimizde yaşatmak, hatıralarını belleğimizden çıkarmamak yapabileceğimiz tek şey.”

Hasan Akay - 3 Aralık 1975

Dile kolay, sevgili kardeşimiz Faruk'u yitirdiğimizden bu yana, aradan tam 46 yıl geçti; ama o komik, filozof bakışlarıyla biz dönem kardeşlerinin, izcilerin gönlünde hâlâ yaşıyor. Onun yaşamında izcilik, hayatını noktalamış olduğu Aladağlar'a kadar devam etti. Galatasaray İzcileri tarihinde Abdurrahman Robenson, Keşşaf Memduh, İzci Cahit, İzci Vedat'tan sonra bizim Faruk Suner'imiz, beşinci izci şehidimiz oldu. Can arkadaşı Rezzan Okşar ile ışıklar içinde uyusun. O elim kazadan sonra da, Demirkazık'taki 3695 rakımlı zirvenin adı Suner Tepesi olarak adlandırıldı.

KAYBETTİKLERİMİZ

Nejat Hürbaş : 1950 Yılı Mezunu
Meva Üsküdarlı : 111 Devresi
Umut Göker : 123 Devresi
Necmettin Gökçe : 1941 Yılı Mezunu
Nahit Küçük : 1951 Yılı Mezunu
Güzin Simla Oran : 131 Devresi
Şevki Pekin : 1956 Yılı Mezunu
Yurtsever Hürbaş : 1954 Yılı Mezunu
Ali K. Kaptanoğlu : 1952 Yılı Mezunu
Baran Çağa : 1953 Yılı Mezunu
A. Hayri Ebussuutoğlu : 1950 Yılı Mezunu
OnurSaykan : 1962 Yılı Mezunu
Adnan Kanatlı : 103 Devresi
Haluk Hacaloğlu : 105 Devresi
Orhan Gürsoy : 1955 Yılı Mezunu
Yener Selimoğlu : 1949 Yılı Mezunu
Levent Ünsal : 118 Devresi
TufanYunus Bener : 1960 Yılı Mezunu
Kerem Özer : 121 Devresi
Oktay Sunata : 1961 Yılı Mezunu
Nazmi Tanju Türegün : 1962 Yılı Mezunu
Yüksel İzzet Başer : 1953 Yılı Mezunu
Metin Olgaç : 1957 Yılı Mezunu
Mustafa O. Satoğlu : 149 Devresi
Turhan Fırat : 1957 Yılı Mezunu
Rauf Akün : 1943 Yılı Mezunu
Selçuk M. Gürbüz : 1964 Yılı Mezunu
Bilgin Aral : 1954 Yılı Mezunu
Aykut Akıncılar : 1959 Yılı Mezunu
Aykut Vahit Ergil : 1959 Yılı Mezunu
Algün Ödüklüoğlu : 1961 Yılı Mezunu
M. Sururi Özkılıç : 107 Devresi
Nejat Şahin Kaçel : 1962 Yılı Mezunu
B. Serdar Akman : 107 Devresi
Savaş Manço : 1961 Yılı Mezunu
Osman Yücesan : 1947 Yılı Mezunu
Handan Öztop : 112 Devresi
Semih Güneken : 1950 Yılı Mezunu
Yüksel Toksoy : 1957 Yılı Mezunu
Emin Darendeliler : 106 Devresi
Yavuz Amasya : 114 Devresi
Edip Öz : 1966 Yılı Mezunu
Engin Artemel : 1957 Yılı Mezunu
Cenk Azeri : 118 Devresi
Bülent Atasayan : 1962 Yılı Mezunu
Lütfi Özer : 1963 Yılı Mezunu
S. Aydın Birsen : 113 Devresi
E. Osman Gökçeler : 1945 Yılı Mezunu

01.01.2020 – 28.02.2021

Haluk Bazlar : 1964 Yılı Mezunu
Kenan Aktan : 1947 Yılı Mezunu
Ali Köprülü : 1966 Yılı Mezunu
Okan Baydan : 113 Devresi
Ergun Erman : 1953 Yılı Mezunu
Mustafa Özgön : 109 Devresi
Erdin Sencil : 1965 Yılı Mezunu
Ömer Fuat Anamur : 1965 Yılı Mezunu
Engin Kenber : 1951 Yılı Mezunu
Yaşar Önel : 1949 Yılı Mezunu
Mehmet Ataberk : 1964 Yılı Mezunu
Hilmi Döğeri : 1951 Yılı Mezunu
Kenan Özdoğan : 1962 Yılı Mezunu
Hakkı Aykut Ertokuş : 1961 Yılı Mezunu
Özger Demirer : 1955 Yılı Mezunu
Taner Varan : 120 Devresi
Oğuz Metin Dinçer : 1956 Mezunu
Altın Gün Pınar : 1958 Mezunu
Cem Umur : 99 Devresi
Hamdi Barıştiran : 1965 Yılı Mezunu
Taluy Emil : 119 Devresi
Ali Münip Akçakaya : 1966 Yılı Mezunu
Timur Selçuk : 1963 Yılı Mezunu
Metin Palandüz : 1954 Yılı Mezunu
Koray Berkmen : 112 Devresi
Ali Gündüz : 1967 Yılı Mezunu
Ümit Seğmen : 107 Devresi
Nuri Ersuvar : 1962 Yılı Mezunu
Ertan Karasu : 89 Devresi
Taner Saka : 1956 Yılı Mezunu
Turgut Gökçe : 101 Devresi
Demir Berberoğlu : 104 Devresi
Osman T. Özkun : 98 Devresi
Hilmi Ural Gür : 93 Devresi
Deniz Büçkün : 149 Devresi
Mehmet S. Gürer : 1960 Yılı Mezunu
Ahmet Uğur Yılmaz : 111 Devresi
Talat Köseoğlu : 1952 Yılı Mezunu
Tunç Gider : 111 Devresi
Yücel Karul : 1965 Yılı Mezunu
Uğur Ok : 102 Devresi
Mehmet S. Dicleli : 101 Devresi
İsmet Kamil Karagülle : 103 Devresi
Savaş Özgönenç : 96 Devresi
Güngör Uğurlu : 1952 Yılı Mezunu
Arif İzzet Ziyaoğlu : 99 Devresi
Erhan Keleşoğlu : 1961 Yılı Mezunu

1

2

3

Logonun Hendesî Çizgileri ve Muayyen Ölçüleri

Ulusal grafik tasarım tarihimizde adı anılmayan bir ismin çizdiği logo, birçok özelliğiyle dönemin arma ve amblemlerinden ayrılıyor. Yüz yıla yaklaşan geçmişine karşın yaratıcısının biliniyor olması bile başlı başına ayırt edici bir özellik sayılır. Arkasında yatan öykü de cabası.

1905 doğumlu, 74 okul numarasıyla Mektebi Sultani'ye girmiş, 1925'te yeni ismiyle Galatasaray Lisesi'nden mezun olmuş bu delikanlı Ayetullah Emin.¹ Okula babası aracılığıyla girmiş olmalı; çünkü Mehmet Emin Bey de aynı tarihlerde Türkçe öğretmeni olarak görev yapıyor. Akli başında bir çocuk ve resme özel yeteneği var.² Bir defteri haftalık dergi olarak düzenleyip elden ele gezdirerek okur avlaması da öne çıkan özelliği. Sınıf arkadaşlarından Suat Faik Başar ona dair anımsadıklarını şöyle yazmış:

*“Sene 1923. O yıl biz lise birinci sınıftaydık. Arkadaşlarımızdan Ayetullah ile sıra arkadaşı Şinasi [Raşit] her hafta Kara Kedi mecmuasını neşrederlerdi. Ayetullah bir yandan gazetesinin yazılarını temize çekerken bir yandan da sahifelerini, bilhassa kapak vazifesini gören ilk sahifesini süslerdi.”*³ [Resimler 1-4]

Galatasaray'daki yaşamı kayıt altına alan tek nüsha el yazması Kara Kedi'nin⁴ iki cildi Galatasaray Müzesi⁵ koleksiyonunda bulunuyor. İçeriğinde okul hayatından hikâyeler, yatakhane anıları, yaşanan önemli olaylar, Beyoğlu ve İstanbul'a dair haberler, şiirden tiyatroya edebi metinler, karikatürler ve spor yorumları var.⁶ Yaratıcısı, derginin geleceğine dair şöyle bir not da düşmüş:

“Aziz kariler... Şu okuduğunuz Kara Kedilerin her birisi nedir? biliyor musunuz!.. Ben bunlara tatlı maziye birer inci tanesi gibi gömülen hatıratımızdır diyorum... Bunlardan hepimiz müteleziz oluruz... Bunlar hepimizi memnun eder... Güleriz... İçindeki bazı hakikatlere de... hatalara da güleriz... Fakat biliyor musunuz bunlar sonra hepimizi ağlatacak... Ağlatmazsa bile mahzun

*edecek... [...] Onun için, aziz kariler, Kara Kedileri üzmemin... Dikkat edin ki yırtılmasınlar... İncinmesinler... Günler geçtikçe bu yavru Kediler büyüyecek... Büyüyecek... Ciltlenecek... Kütüphanede saklanacak... Artık orada da duramayacak... Çünkü ihtiyarlayacak... Mahfazalar içine girecek... Ve en mutena yerlerde saklanacak... Sonra... Sonra üzülmesin, hırpalanmasın diye ancak senede bir defa ziyaret olunacak.”*⁷

Kara Kedi'deki karikatür ve illüstrasyonlar Ayetullah Emin'in daha öğrencilik yıllarındaki çizerlik yetkinliğini, mizanpajları ise dönemin deyişle “parlak bir muharrir” adayı olduğunu gösteriyor; ama eserin önemi bunlarla sınırlı değil. Kara Kedi

Galatasaray logosunun görüldüğü ilk mecra olarak biliniyor. Suat Faik Başar da bunu şu cümleleriyle onaylıyor:

“Bir defasında kapakta hepimiz basit fakat zarif çizilmiş bir ‘gayın’ ile ‘sin’ gördük. Kırmızı gayın içine sarı sin oturtulmuştu. Hendesî [geometrik] çizgiler ve muayyen [belirlenmiş] ölçülerle

نمبر ۱۸

قاراکی

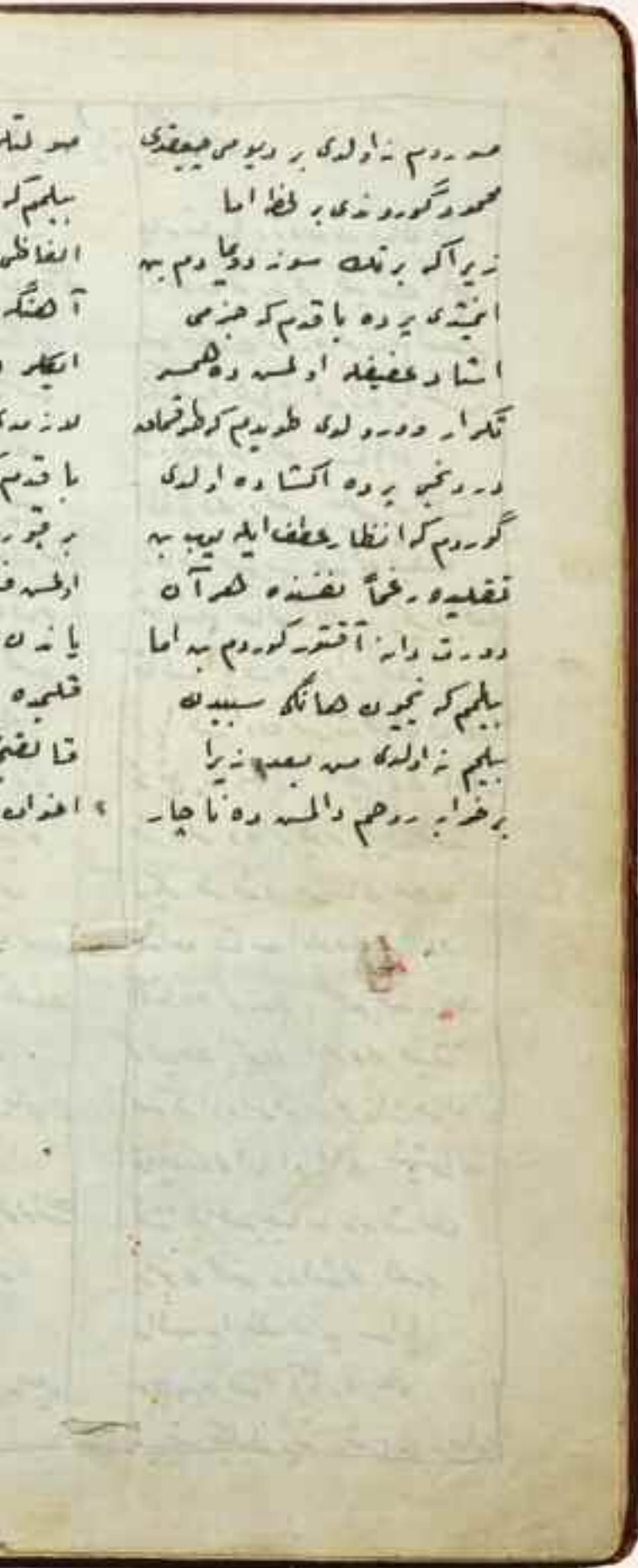
رابعی

پایله یازدی

۲۹ / ۶ / ۲۰

صاحب المرامی بیگز
محمد اولمده بیبا
قندی انجندی روسه
آرتمه ویرشده گرمی
بی شومه آ لکنکه لکری
آرتمه شوقی برافتمه
که گزله وقتله دلدلی
ره سنده اولسه تشبیه
سارک زنگه نایان
وه برقی اولمده بیبا
دردیم بر سکنته به
باقدم جینه تماشا
نایت انجندی بیبا
- خرابانی -

çizilmiş bu şekil, kulübümüzün ve bütün Galatasaraylılığın ve Galatasaray'ın remzi [gizli işareti] olacaktı.”

Defterdeki çizimin resmi logo olma aşamasına nasıl geçtiğine dair anılar çok net değil. Yine de kulübün bir genel kurul toplantısında nasıl karar alındığına dair anlatılar var. Galatasaray'da bugünkü anlamda seçimli kulüp genel kurul toplantıları 1919 yılında başladı. 1923 yılında lisenin resim atölyesinde ilki 23 Mart, ikincisi 20 Haziran günü olmak üzere iki genel kurul toplantısı yapıldı.⁸ Suat Faik Başar'a göre oldukça hareketli geçen bu genel kurullardan birinde Dr. Namık (Canko) şöyle bir teklifte bulundu:

“Arkadaşlar, Şinasi Raşit kardeşimiz kongremize bir rozet getirmiş. Kulübümüzün remzi ve rozetimizin şekli olarak kabul edilmesini rica ediyorum.”

Ardından da büyük bir resim kâğıdı üzerinde gayın ve sin çizimini gösteriyor ve teklif alkışlarla kabul ediliyor. Logonun ilk çizimi olduğu sanılan, iki kara kedi figürünün de şeklin ortasında yer bulduğu dergi kapağındaki tarih, ilginç bir duruma işaret ediyor. Defterin o sayfası 20 Haziran 1923 tarihini taşıdığına göre söz konusu genel kurul 23 Mart günkü toplantı olmamalı. Dolayısıyla bu tarih, o sayının elden ele dolaşmaya başladığı günün genel kurulda yaratıcısının ortağı tarafından resmileştirildiği gün olduğunu gösteriyor [Resim 5]. Bir başka defterde de logonun içinde “Emin” imzasının okunduğu, üzerinde stilize bir kaligrafi (kişisel anlamında “ferdi” diye okunuyor) bulunan hali var [Resim 6]. İki arasında önemli fark ise harflerin renk değiştirmiş olması. Sin, yani S harfi hiç olmadığı şekilde sarı yerine kırmızı çizilmiş.

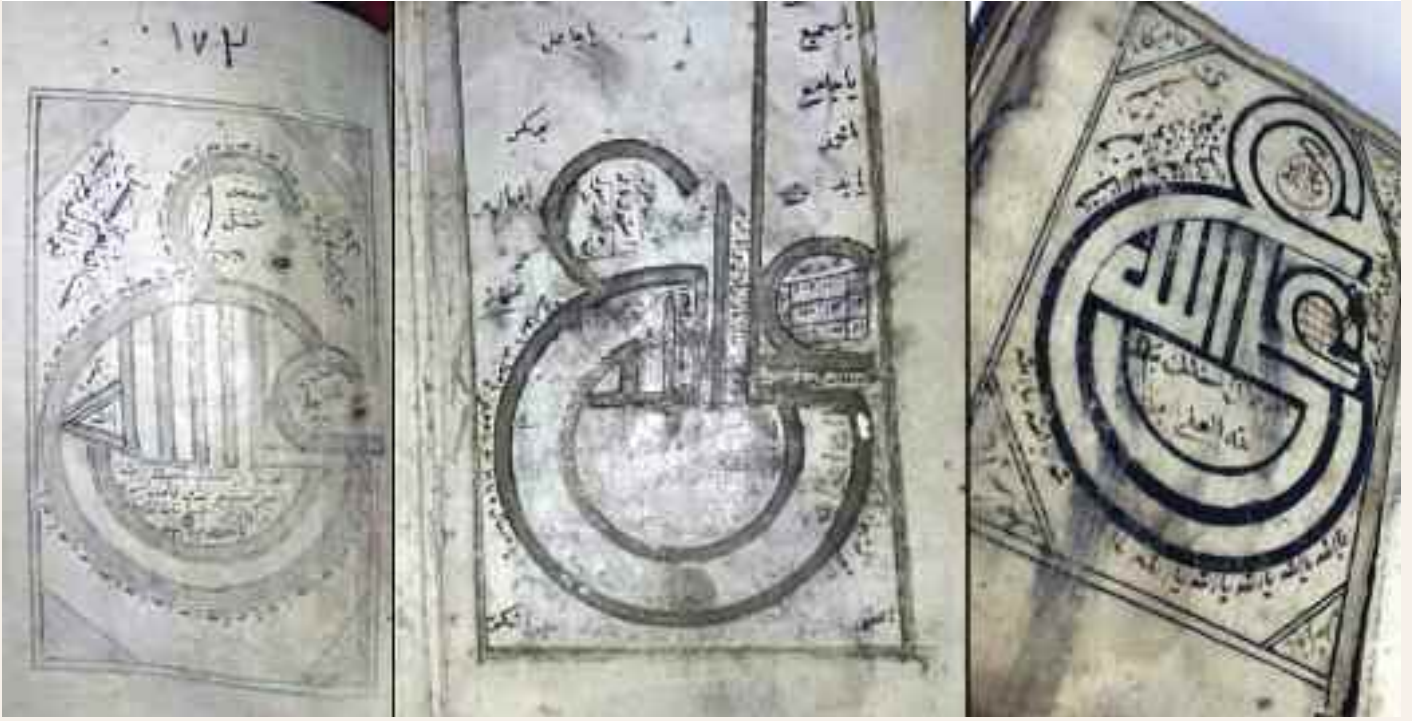
8

7

9

10

11

12

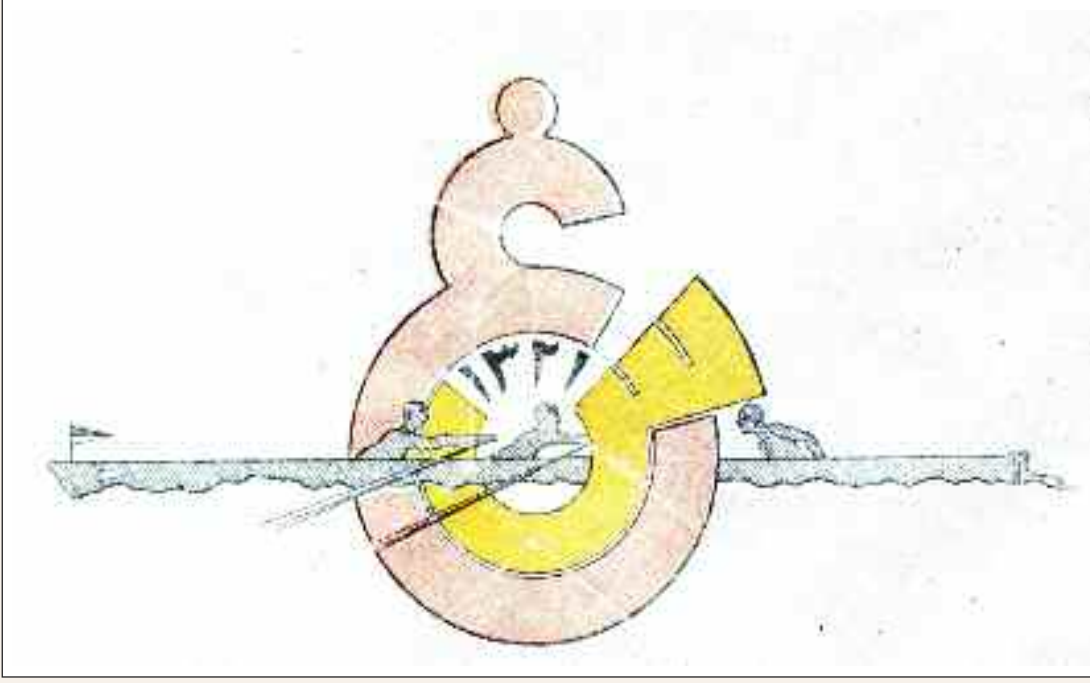

Kara Kedi'lerden birinin son sayfasında yine Ayetullah Emin tarafından logonun Latin harflerine uyarlanmış, mozaikli versiyonu yapışık [Resim 7]. Altındaki imzanın tarihi 1929. Buna dayanarak günümüzdeki logonun Harf Devrimi sonrasında kullanıldığı varsayılıyor. Kulübün resmi sitesindeki anlatım da böyle diyor. Oysa iki logonun aynı anda kullanıldığını, yani G'nin üst ucu farklı olsa da 1927 öncesinde de Latin harfli logolu anı nesnelere üretilmesinden anlayabiliyoruz [Resim 8].

Geçtiğimiz aylarda Doç. Dr. Çağlar Deniz bir sosyal medya mesajında şöyle diyordu: "Galatasaray ambleminin kaynağını hep merak etmiştim. Bu kadar akılda kalıcı, vurucu ve Harf Devrimi'ne rağmen formunu koruyarak devam eden bir amblem nasıl bulunmuş olabilirdi? Meğer, yazma Enamların meşhur bir istifinden alınmış." Paylaştığı üç ilâ dört yüz yıllık el yazması görselleri de Ayetullah Emin'in muhtemel esin kaynağına, bir bakıma da erken bir postmodern logo tasarımına işaret eden bir keşif sayılmalı [Resim 9].

Çok daha önce, Galatasaray'ın kuruluş yıllarında (1905-1906) da bir kurumsal kimlik imgesine ihtiyaç duyulmuş ve bir kartal imgesi benimsenmişti.⁹ Fakat 1907'den itibaren çekilmiş fotoğraflarda, formalarda kişisel tercih olarak GS ve FC (Football Club) işlemelerine rastlanıyor ve kurumsal bir tutuma rastlanmıyor [Resimler 10-12]. Ayetullah Emin'in eserinin etkisinin gözlemlendiği 1923-1930 yıllarında ise gerek okul gerek kulübün evraklarında, öğrenci uniformalarında, sporcu formalarda, takım flamlarında, davetiyelerde gayın ve sin kullanılıyor [Resimler 13-18]. Bu durum tasarımcıyı çeşitli

15

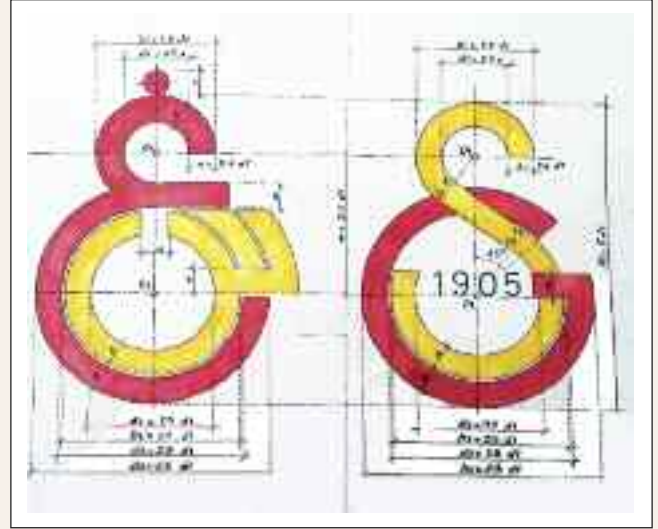

16

17

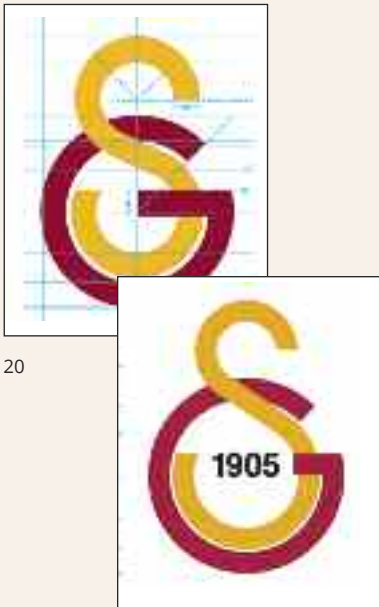

versiyonlar üretmeye itmiş görünüyor. Özellikle logoya kuruluş tarihi eklenmesi ve Latin harfleriyle G ve S'ye geçiş sürecindeki revizyonlarla, logonun o “hendesi çizgileri” ve “muayyen ölçüleri” öncelikle spor kulübü tarafından kayda geçiriliyor. Ayetullah Emin'in logo tasarımcısı olarak ciddiye alınmasını gerektiren belge de bu tarihsiz çizim [Resim 19].

Galatasaray Lisesi sonraki yıllar boyunca aynı logonun tarih eklemek için genişletilmiş halini değil, harflerin simetrik durduğu versiyonunu kullanıyor. Bugün bu logoyu resmen kullanma hakkına sahip vakıf, mezun derneği, öğretim kurumu gibi yirmi üç kuruluş aynı tavrı sürdürüyor. Spor kulübü ile diğer Galatasaray kurumlarının logosu arasındaki fark da o genişlikten ibaret. [Resim 20].

Üstadın grafik tarihine geçememesinin sebebi ise yaşam öyküsünün çok kısa sürmesi olsa gerek. 1926'da liseden mezun olduktan sonra Tıbbiye'ye girmiş. Doktor çıktıktan iki ay sonra da yirmi altı yaşında hayatını kaybetmiş [Resim 21].¹⁰ Tarihe düşülmesi gereken bir kayıt daha var: Ölümünden bir yıl kadar sonra babası ve hocası Mehmet Emin, evdeki Kara Kedi ciltlerini duygusal bir mektup eşliğinde Galatasaray Lisesi kütüphanesine bağışlamasa, bu yazı da yazılamazdı.

- ¹ Tahsin Berküren, *Galatasaray Lisesi Pilava Kaşık Atanlar 1868-2006 Cilt I.*
- ² Suat Aray, *Bir Galatasaraylının Hatıraları, TCDD Basımevi, 1959 İzmir.*
- ³ “Galatasaray Amblemi” başlıklı anonim kayıt, *Galatasaray Müzesi.*
- ⁴ Derginin içeriğine dair daha ayrıntılı bilgi için: *Gayriresmi Futbol Tarihi, Mehmet Şenol, Mundi Kitap, 2020 İstanbul.*
- ⁵ *Galatasaray Üniversitesi Kültür ve Sanat Merkezi bünyesinde, Eski Beyoğlu Postanesi'nde bulunan kurumsal kalıcı sergi ve arşiv binası.*
- ⁶ *Batıya Açılan Pencere - Galatasaray Lisesi'nin 150 Yılı 1868-2018 (Yayına hazırlayan İzzeddin Çalışlar) Sergi Kataloğu, İstanbul Araştırmaları Enstitüsü Yayınları, 2018 İstanbul.*
- ⁷ *Transkripsiyon: Furkan İnan*
- ⁸ *Kemal Onar, Galatasaray'da Genel Kurullar Başkanlar Yönetim Kurulları, kişisel yayın, 1999.*
- ⁹ *Melih Şabanoglu, Kuruluş: Mekteb-i Sultani'den Galatasaray Spor Kulübü'ne Türkiye'de Futbolun Erken Çağı (1904-1907), Vakıfbank Kültür Yayınları, 2018 İstanbul.*
- ¹⁰ *Gayriresmi Futbol Tarihi, Mehmet Şenol, Mundi Kitap, 2020 İstanbul.*

“Sanatın en önemli ön şartı beceri değil, hayal gücü ve cesaret.”

BERK KUTENGİN (123)

— Sanat eğitiminizin detayları nedir, nasıl başladı?

KENAN ÇİZER ERÇEL (101)

— Hatırladığım ilk resimlerim daha doğrusu çizimlerim subay olan babamın kışladan getirdiği askeri dokümanlardan kaydettiğim, Jemse (GMC) top, tank silüetleri idi, belki de bilinçaltında grafik sevgisini bu siyah-beyaz profiller oluşturdu. Daha sonraları ilkokulda yeteneğimi fark eden öğretmenlerim 3. sınıftan itibaren derslerle ilgili tüm şemaları renkli tebeşirlerle bana çizdirdiler. Devamlı kara tahtada çizmeye başladım, öyle ki sıramın yerini unuttum.

BK — İlkokul yıllarında Eskişehir’de ilk serginizi açtınız, sizi ilk kim keşfetti ve destekledi?

KÇE — Resme ilk ciddi yaklaşımım, 3. sınıfta arkadaşım olan Şule’nin beni annesi ile tanıştırması ile başladı. Öğretmenliği kendi isteği ile terk etmiş ve Eskişehir’de 1950’li yıllarda kurulmuş Kabiliyetli Çocukları Koruma Derneği’nin başkanlığına seçilmiş manevi annem Malike Gültekin’in evinde teknik desteği ile yaptığım resimlerle Eskişehir’de ilk sergimi açtım. Sanayi ve Ticaret Odası toplantı salonundaki sergi çok ilgi gördü. Vali, Emniyet Müdürü, Milli Eğitim Müdürü ve zamanın iktidardaki Demokratik Parti’sinin iki ünlü milletvekili sergimi şereflendirdiler ve hediyeler verdiler.

Serginin getirdiği ilgi ile Dernekte bir ilkokulun konferans salonu ve diğer okullardan 50 yetenekli öğrenci verildi. Dernek arka arkaya sergiler açtı ve mehter takımı kuruldu. Eskişehir bölge ve İstanbul gazeteleri haberler yapmaya başladı, Türkiye’de alanında ilk ve tekti.

Sergi olayı Ankara’ya taşındı, bir kamu kuruluşunun konferans salonunda açılan sergiye bu sefer bakanlar ve komutanlar

da geldi, yine basın çok ilgi gösterdi ve kaderim bu sergide tamamen farklı bir yöne kayd. Yıl 1960’tı ve ben ilkokulu bitiriyordum.

BK — Devlet bursu olayı nasıl başladı?

KÇE — Sergideki önemli olay, zamanın Fransa Başkonsolosu, 40 yaşıtım içinde, en çok benim resimlerimi beğenmiş ve Malike Hanım’a benim için Fransa’da burs teklif etmiş. Bunu duyan ve o sırada sergide bulunan zamanın Güzel Sanatlar Müdürü

Hacir Dikmen Bey de milliyetçi bir tavırla, “biz çocuğumuzu eğitebiliriz” diyerek ağırlığını koymuş. Malike Hanım’ın ve o sırada sergide olan babamın onayı ile İdil Biret ablamızın keşfedilmesi ile hazırlanan 6660 sayılı “Harika Çocuklar Kanunu” kapsamında üç ay sonra İstanbul’da özel bir imtihanla devlet bursunu kazandım. Benden önce bu bursu kazanan bazı çocukların başarısız olması nedeniyle bende yeni bir sistem denendi. Gönderileceğim Fransa’da dil konusunda zorluk çekmemem için Galatasaray Lisesi’nde en az iki sene okumama ve aynı süreçte Güzel Sanatlar Akademisi’nde hoca olan Prof. Sabri Berkel’den akademik resim dersleri almama karar verildi. Böylece Türkiye’de ilk defa hem orta hem yüksek eğitim alan çocuk oldum. Bundan sonra iki kız kardeş daha aynı şekilde eğitildi. 1961 yılında, 11 yaşında hayatımın en zor dönemini yaşamaya başladım. Gala-

tasaray Lisesi zaten zor bir okuldu, ben üstüne 19-20 yaşındaki büyüklerimin gördüğü resim derslerini almaya başladım. Akademi’deki bütün heykellerin resmini yaptığım gibi orta 2’deyken, 14 yaşlarımda, canlı çıplak kadın ve erkek modellerden, hocamın Levent’teki evinde, resimlerini yapmaya başladım.

Adımız bir kere harika çocuğa çıkınca herkes benden insanüstü başarı beklemeye başladı. Ortaokulda bütün öğretmenle-

Yetiştirici-C, Beyoğlu

Ziraat Bankası Beyoğlu Sanat Galerisi Sergisi

rim benden 8-9'luk notlar bekliyor, Prof. Hocam çok daha yüksek performans istiyordu. Hâlbuki ben sadece resimde yetenekli bir "çocuktum".

BK — Galatasaray Lisesi'nde ilk yıllar nasıl geçti, resim eğitimi nasıldı, Galatasaray'ın resim sanatının gelişimindeki yeri nedir?

KÇE — Galatasaray'daki günlerim çok zordu. Çok sevdiğim anemden ve 4 kardeşimden kopup yatılı olarak gurbeti yaşarken bir taraftan dersler ile baş etmeye çalışıyor bir taraftan tüm tatil günlerimde ilk seneler Fındıklı'da Akademi'de, orta ikiden itibaren Levent'teki evde, resim çalışmalarımı sürdürüyordum. Tatil yoktu, dinlenme yoktu, eğlence yoktu. Etütlerde, teneffüslerde arkadaşlarımla izin günlerinde yaptıkları imrenerek dinleyip, için için isyan ediyordum. Tevfik Fikret Salonu'ndaki Durul Gence, Moğollar, Cem Karaca ve nice konserleri kaçırdım. Üst balkonda, arkadaşlarımla Dame de Sion, İtalyan Lisesi, Alman Lisesi'ndeki flörtleri ile yaşadıkları tecrübeleri masal gibi dinledim. Ömer Sümer Hoca'nın resim ve iş atölyesinin bir anahtarı da bendeydi ama arkadaşlarımla hızlı eskizlerini yapmaktan başka bir işime yaramıyordu ve arkadaşlarımla beni çok kısıkanıyordu. Millet Hababam Sınıfı modunda yaşarken ben elimdeki imkânları kullanamıyordum (!).

Haftada bir, 45 dakikalık resim derslerinde de o zamanki resim öğretmenimiz Kemal Zeren'e asistanlık yapıyordum. Aka-

dem çalışmalarımla yanında bana çok sıradan geliyordu.

Ortaokul döneminde Galatasaray Lisesi'ndeki tek eğlencem sinemaydı ve pazar günleri meraklı arkadaşlar birbirimize bilet aldırıp öğleden sonra 3 film izleyip birbirimize anlatıyorduk. Sinema ile deşarj olma keyfim hâlâ devam ediyor.

BK — Galatasaray Lisesi sonrası ilk atölye, askerlik, Çağaloğlu yılları nasıldı?

KÇE — Galatasaray'da orta kısmın bitiminde 2'nci hocam Prof. Cemal Tollu'nun teklifi ile resim eğitimime ağırlık vermek için liseye Kabataş Lisesi'nde devam ettim, programda fazla değişiklik olmadı. Bu arada her sene benim için 2 hocadan oluşturulmuş bir kuruldan devam onayı aldım. Lise 2'deyken ilk defa kuruluma tanıştım ve Fransa'ya gönderilme kararım nihayet açıklandı. Aslında bu karar orta 2'de iken alınmıştı ama babamın bencilce refakat ısrarı, buna karşı akademik eğitimime zarar veren programa ters düşen uyumsuz hareketleri ile gönderilmem askıya alınmıştı. Bu arada ben 18 yaşına gelmiş ve kendi başıma karar verme yetkisine hak kazanmışım, kurulun şartlarını kabul etmeme ve alınan olumlu karara rağmen bursum 3 ay sonra sonlandırıldı ve ben kendi imkânlarımla Kabataş Lisesi'ni bitirdim. Bir buçuk sene Eskişehir'de kardeşimle çeşitli sanatsal ve piyasa işleri yaptım ve kendi isteğimle askerlik kararı aldım. Askerliğimi Sarıkamış-Erzurum'da yaptım. Dönünce İstanbul'da *Tivi Reklam* isimli bir reklam şirketinde grafiker olarak

YUKARIDA ORTADA: 30'lu yaşlar.

çalışmaya başladım, daha sonra Cağaloğlu'nda, bir matbaa grafik atölyesi açtım. 1971 yılında yeni mezun öğretmen olan eşimle evlendim. 2 oğlumuz oldu. Cağaloğlu serüvenim tam 15 sene sürdü. 1982'de grafikerlik devam ederken ilk sergilerimi Bebek-Yapı Kredi Galerisi'nde ve Beyoğlu Olgunlaştırma Enstitüsü Galerisi'nde açtım. Sergiler ve Cağaloğlu beraber devam etti. 15 sene sonra Cağaloğlu'nu bırakıp Beşiktaş'ta mütevazı bir daireyi stüdyoya dönüştürdüm ve tamamen resme döndüm. 40 kişisel serginin yanında, 25 karma sergiyi katıldım, üyesi olduğum *Güzel Sanatlar Birliği Derneği* ile.

BK — Resimlerinizde renkler ve ışık dans ediyor. İzleyicilerin resimlerinizi nasıl yorumlamasını, okumasını istersiniz?

KÇE — İflah olmaz bir eski İstanbul (1950-1970'ler) sevdalısı olduğum için her konuda; peyzaj, portre, natüremort, nü ve her teknikte sulu boya, pastel, yağlı boya resim yapmama rağmen ağırlıklı tercihim sulu boya peyzaj olmaktadır, bilhassa İstanbul peyzajları. Ortaokul yıllarımdan biriktirdiğim gazete fotoları, kartpostallar, kendi çektiğim fotolar, günümüzde Facebook'ta, Pinterest'te yayımlanan eski İstanbul resimleri en önemli kaynaklarım. Özellikle siyah-beyaz eski resimleri hayal gücüm ve tecrübelerimle çok güzel eserler yaptığıma inanıyorum. Anlattıklarımın da anlaşılacağı üzere realist, figüratif, belgesel tadında resimler yapmaktayım. Eğitimimde kazandığım kuvvetli desen yeteneği bana çok yardımcı oluyor. Renkçi bir yapım var ama abartıyı da sevmiyorum. Empresyonist akımın daha detaycı bir uygulamacısıyım. Modern sanata saygım sonsuz ve geleceğin, hatta şimdinin sanatı olduğunu tartışmasız kabul ediyorum. Çok geniş bir izleyiciye hitap etmeyi, anlaşılır ve insanları duygulandıran resimler yapmayı seviyorum. Bu hem bir kişisel bir tercih, hem de bir yerde ülkemizdeki resme ve sanata bakışın genel tercihe uyması, maalesef ülkemizde figüratif resimde bile, üstelik çok elit, eğitilmiş kitlelerde bile, anlaşılması, sevilmesi, bir ihtiyaç olarak görülmesi henüz yeteri kadar yerleşmiş değil. Çevrenize bakın, kaç eşinizin, dostunuzun evinde, iş yerinde orijinal tablo gördünüz? Heykel, seramik, vitray, rölyeften bahsetmiyorum bile.

BK — Sanatın dünyadaki, ülkemizdeki ve yaşadaki yeri hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

KÇE — Sanat, sanat içindir, toplum için değil; tamam ama bu konuda kendini geliştirmiş toplumlarda, sanatçı çok daha yenilikçi bir ortamda doğuyor, büyüyor ve doğal olarak çok daha soyut, yaratıcı, kişilikli eserler üretiyor. Batıda plastik sanatların geçmişi 3.000-4.000 sene bizde ise 200 sene bile değil. Batıda sırf müze turizmi yapılan şehirler var, bizde Devlet Resim Heykel Müzemiz senelerdir istikrarlı bir hizmet verebilmiş değil. Neyse ki son 20 senede bazı holding veya özel kuruluşlar bu işe el attı ve aradaki uçurum yavaş yavaş kapanıyor. Aslında her şeyde olduğu gibi iş gene eğitime gelip takılıyor. Hâlâ güzide, çok övündüğümüz Lisemizde bile haftada 45 dakikalık bir resim eğitimi veriliyor ve ders programı da bakanlıkça belirleniyor. Bu sıkıntı, diğer isimleri saygı ile anılan liselerde de geçerli. Resim dersleri bir formalite, angarya sayılıyor.

Güzel sanatların her dalında resim, müzik, heykel, seramik gibi gelişme, spor ve diğer beceri dallarında küçük yaşlarda eğitimle -sadece beceri arttırmak değil- olayın tarihsel gelişmeleri de öğretilerek oluyor. Klasik öğretilerde sadece beceri yeterken bugünün sanatçısı çok yönlü -yaşadığı dünyanın, toplumun sorunlarını da sorgulayarak, irdeleyerek ve sanatsal becerisi ile estetik endişelerle yorumlayarak- kendisini ifade etmek zorunda. Maalesef bütün bunlar yüzde altmış hatta yetmiş ekonomik yaşam kavgası veren ülkemizde çok lüks, gereksiz, tuzu kuruların meselesi olarak görülmekte. Ne yazık ki olay bu kadar basit değil. Genelde sanatsal değerler -varoluşumuz icabı- her yaş, cins, eğitim düzeyi ve ekonomik koşulları ne olursa olsun hepimize lazım. Çünkü insan olmanın değerlerini, sanatçı icra ederek, diğer insanlarda izleyerek, anlayarak, zevk alarak, tüketerek yücel-

tiyorlar, yaşamlarına anlam ve değer katıyorlar. Yaşadığımız şu özel günlerde birçok sıkıntının içinde bu anlattıklarım ukalalık gibi görülebilir ama sanat şimdi daha çok lazım.

BK — İstanbul, resimlerinizde büyük yer alıyor. Bugünkü İstanbul hâlâ “resmedilebilir” bir şehir mi?

KÇE — İstanbul sevdalısıyım dedim ama bugünkü İstanbul’da anlatacak hikâye pek kalmadı. 1960’larda okula başladığımda şehir bambaşka idi, tabii ki şimdiki hâlini o zamandan hiç kimse kestiremezdi ve birçoğumuz hep böyle kalacak sandık. Şimdi beylik yerler dışında Köprü, Kız Kulesi, Boğaz’ın iki kıyısında yakalayabildiklerimiz, Zeyrek’te, Süleymaniye’de tek tük otantik kalmış birkaç sokak. Hâlbuki 1960’larda Eminönü, Haliç’te Balat, Ayvansaray, Eyüp, Kasımpaşa, Boğaz’da Göksu, Emirgan Rumelihisarı üstü sokaklar...

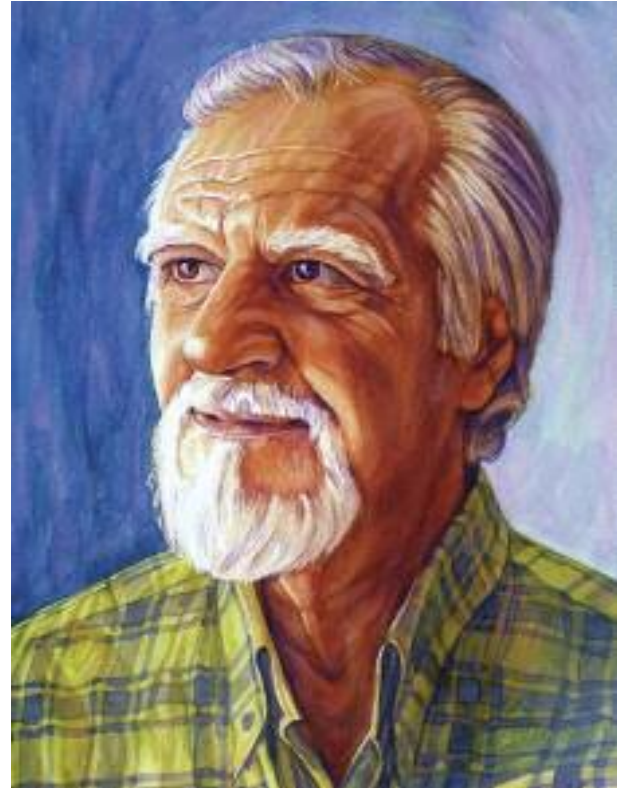
Merkezi yerler çok “düzenlendi”, yani modernleşti, yani betonlaştı. Şehircilik yaparken işin estetiğini ıskaladık. Kim bilir biz resamlara da bir sorsalardı belki bazı şeyler farklı olurdu. Sadece Emirgan Çeşmesi ile ilgili 40 senelik yozlaşmayı bilerseniz içiniz acır. Başroldeki Çeşme’yi şimdi yanına gelinceye kadar fark edemiyorsunuz, masa, sandalye, devasa şemsiyelerden. Bir zamanlar en kızdığım şeyi yaptılar İstiklâl Caddesi’ne beton saksılarda ağaç koydular, o güzelim taş binaların, muhteşem ön görünüşleri kapandı, artan yaya trafiği iyice zorlandı, sonunda da yanlış fark edip kaldırdılar neyse. Ağaç en sevdiğim doğa objesi ama bahçelerde, parklarda güzel.

Sergilerimde sohbet ettiğim, 20’li yaşlardaki bilinçli gençler benden çok tepkili. “En azından siz bunları yaşayabildiniz” -eski güzellikleri- “bize sadece fotoğraflar, flu siyah beyaz videolar kaldı” diyorlar. Bazen eski Türk filmlerinde -renkli olsalar bile- arka planları gördükçe İstanbul’un güzelliklerinin nasıl yok edildiğini fark ediyorum. Filmlerdeki naif duyguları, saflığı, insan ilişkilerindeki saygıyı anlatmaya sayfaları yetmez, kötü rollerdekiler bile şimdiki nazaran masum kalır. Farkındayım naftalin kokusu arttı, şimdiki gençler belki naftalini bile bilmiyorlar.

BK — Türkiye’de sanat “tüketimi” sizce ne düzeyde? Sanatçıların yaşamlarını devam ettirebilecekleri bir ortam var mı?

KÇE — Ülkemizde sanat piyasası -Avrupa ve bilhassa Amerika’ya göre- çok küçük. Tersine de olamaz zaten. Ama 40-50 sene içinde bize göre bayağı gelişme yaşandı. Sanat galerileri oldukça arttı. Birçok sanatçı “imzası ile” tanınır oldu, yani kendi borsalarını yarattılar. Özentide olsa (çoğu kötü taklit) modern resme yönelen ressam ve heykeltıraşlar oluştu. Ciddi müzayedeler yapılmaya başladı. Yeterli sayıda olmasa da koleksiyonculuk başladı (bize mahsus istismarlar olsa da). Sanat fuarları düzenlenmeye, ailelerin elindeki sanatsal varlığın değeri anlaşılmasına başladı. Benim en çok eksikliğini hissettiğim iki şeyse -daha hızlı ve sağlıklı bir piyasa olması için yeterli sayıda ve yeterlilikte sanat eleştirmeni ve süreli sanat dergileri, yayını oluşamadı. Bazı idealist gazeteciler ve galeriler bu boşluğu doldurmak için çok uğraştı ama eserler gibi onlar da ciddiye alınmadı yeteri kadar, yayın olmayınca eleştirmen de yetişmedi. Sanatçı katalogları, bir iki sene yayında kalan dergiler oluyor ama batı ile kıyaslanınca yetersiz.

Sanatçı olmak her zaman çok zor. Özellikle yenilikçi, modern, alışılmamış bir tarzınız varsa ki bu “sanatçı” olmanın ön şartları. Sanatçının var olması ve varlığını devam ettirebilmesi -sanatından ödün vermeden- gerçekten sanata saygılı galeriler, ekonomik alanda güçlü galeriler olması gerekir. Arkaları ne kadar güçlü olursa olsun sağlıklı bir gelişme için halkın da sanata ilgi duyması ve galerileri gezme ve eser satın alma merakı ve sevgisi olması lazım. En önemli olgu, galerilerin ziyaret edilmesi. Gezen ne kadar çok olursa bu, sanatçıyı da galeriye de çok motive eder. Arkasından satış faktörü geliyor. Ziyaretçi sayısı mutlaka satışı etkiler. Bir sergide satılan 25 eserin, bir kişi tarafından alınmasından çok, 25 ayrı kişi tarafından alınması, sanatçı için de galeri için de çok daha tercih edilen bir olgudur.

7-B sınıfı arkadaşlar. Gırgır olsun diye kafaları grup olarak kazıttık.

25 ayrı kişinin çevresinin, alınan eserleri görmesi, etkilenmesi ve sanata merak ve sevgi duyması olayı katlayarak büyütür.

BK — Türkiye’de sanat hayatının en büyük sorunu sizce nedir?

KÇE — Yine geliyoruz en başa. Sanata ilgili, galeri gezen bir toplumun oluşması veya çoğalması için bireylere bunun aşılması gerekiyor. “Aşılması” en doğru tanım; kuşaktan kuşağa bu eylemin, bir alışkanlığa, vazgeçilemez bir zevk alma seçeneğine dönüştürülmesi gerekiyor. Bunu da gençlere en doğru ve sağlıklı bir şekilde anne baba verebilir; peki anne babaya kim verecek? Ya bir önceki kuşak ya da okul verecek, yani devlet verecek. Eğer o günkü iktidar bu olayı yeteri kadar önemsemiyorsa, çözüm kişisel farkındalığa ve çabaya, kendini en hızlı şekilde yetiştirmeye kalıyor.

BK — Sanatın gerekliliğini, “herkese lazım” bir ihtiyaç olmasını nasıl açıklarsınız?

KÇE — Kaliteli bir insan olmak zor. Aile kurup bir taraftan ekonomik mücadele verirken bir taraftan da donanımlı olmak, büyük bir çaba -özverili olmak- gezmek ve okumak gerektiriyor. Hâlbuki genç yaşlarda arkadaşlarla vakit geçirmek, mavra yapmak, partilemek çok daha zevkli. O günlerde sanatsal donanım (ki bu sadece resim değil, tiyatro, opera, müzik konserleri, değişik konuda konferanslar, bir hobi geliştirmek) için çaba harcamak ciddi bir özveri gerektiriyor. İşte ayrı yorul, kalan zamanında da şöyle bir tatlı avarelik yapıp deşarj olmak varken böyle ciddi şeylerle uğraşmak gerçekten çok zor bir seçim. Ama 40’lı, 50’li yaşlarda ekonomik sorunları yavaş yavaş çözerek, mal mülk edinirken bu donanım eksikliğini fark edip bir şeyler yapmak çok daha zor. Çünkü okunacak şeyler, gezilecek yerler o kadar çok birikiyor ki. Arayı kapamak gerçekten çok zorlaşıyor, tabii bu, sizin çitanızın yükseklğine bağlı. Hiçbir görünür zorlama yok. Bu sadece, kendinize, yaşam aynasında layık bulduğunuz görüntü ve alacağınız doyum veya pişmanlık, mutsuzluk.

BK — Dünyada resim sanatındaki gelişmeleri takip edebiliyor musunuz? Hoşunuza giden, üretimlerini beğendiğiniz ressam veya akımlar neler?

KÇE — Dünyada sanat olayları inanılmaz değişti. Ben biraz eski moda kaldım. Klasik konular, klasik malzemeler yerini teknolojik eserlere bırakıyor. Sulu boya, pastel, yağlı boya yine var ama akrilik ve her türlü malzemenin yüzeyde (tuval bile klasik) kullanıldığı kolajlar, objelerin bir mekânda sanatçının vermek istediği mesaja göre yerleştirilmesi, klozetin bile sanat unsuru olduğu bir yüzyılı yaşıyoruz.

Galatasaray Spor Kulübü Eski Başkanı Dursun Özbek “Okul” resminin açık artırımında.

Ama en büyük devrim, dijital görüntü teknolojilerinin sanata yerleşmesi ile boyut atlattı. Eski anlamda hiçbir yeteneği olmayan biri -sanatçı- bilgisayar teknolojisi ve hayal gücü ile klasik tanımindaki bir sanatçıdan çok daha çarpıcı eserler üretebiliyor. Çok eski bir deyimle: tüfek icat oldu, mertlik bozuldu. Ama evrenin kuralları işliyor, devamlı devinim var ve sanat da buna uyuyor, ne kadar zoruma gitse de bu böyle. Picasso’lar, Matisse’ler, Salvador Dalı’ler eskidi, çağ dışı kaldı. Bu gelişme-değişme o kadar hızlı ki 100 senelik değişim, neredeyse 10 seneye indi. 20 sene sonrasını hayal bile edemiyorum. Binlerce liralık bir Canon’un veya Nikon’un yaptığını gelişmiş bir akıllı telefon yapabiliyor. Sanatın en önemli ön şartı beceri değil, hayal gücü ve cesaret.

İnternet ve Google bana çok faydalı oldu. Saatlerce sanatçı videolarını izliyorum ve görsel olarak çok besleniyorum. Oturduğum yerden birçok adımı bile bilmediğim ama muhteşem sanatçı ile ekranda tanışıyorum. Uzak Doğu bilhassa sulu boyada çok ileri durumda. İllaki bir isim vermek gerekirse benim sanattaki tanrım ve modern sanatın babası Claude Monet ve bizde karşılığı Hikmet Onat.

BK — Çok teşekkür ederiz.

Tüm görseller Kenan Çizer Erçel’e aittir. Sanatçının diğer eserleri için: www.kenancizerercel.com

Pervaz

Mekteb-i Sultânî'nin pervazperver ve pervazmekân çocuklarına

sözlüğe göre; “damda uzantı,
elbisede saçak.
bir kapıda, bir pencerede
kıyıda köşede
bir başkasının süsü,
hep bir başkasına kenar,
parça parça
per’i kısa okunur, vâz’ı uzun
ensiz, dar.”

mektep’te pervaz;
başladığı yer,
içe
uçuşun.
kıyısı köşesi,
kenar süsü değil
pervaz, kendisi mektep’in.

pervazda/ki
kimse,
odur en pervasız.
sığınır da birbirine
daimî bir zenginliği yaşar,
on/u yatılı
beş/i parasız.
bağırın da avaz avaz
pervazdaki kendi sesiyledir,
seni duymaz!

mektep’te
kenara değil,
içe çekilidir pervaz.
acılar çokgen olur
mektep’in pervazlarında,
kimse içinden çıkamaz!

çağırdım, gelirler
pervazdadırlar uzun etütlerin eksileri
ben kime, nasıl “kalk!” diyeyim
bilirim,
derdi olmayan pervazda oturmaz!

beklerim, gelmezler
daha bir içlidirler
ev dönüşü
yok/sayamam pervâzları
bilirim,
içi olmayanın pervazı da olmaz!

açtım size kapıları,
inin pervazdan
girin içeri,
saymadım ama
eksiksizdir yoklama!
bilirim,
doğru gövdede eğri pervaz olmaz!

Mektepli Bulmaca

Taksim Cumhuriyet Anıtı'nın çaprazında kalan cadde genişletme çalışmalarında yıkılarak yerine taksi durakları yapılan özellikle 1940-1950'li yıllarda çok popüler olan gazinonun ismi nedir? **Kristal**

Binası İstanbul'un eğlence yaşamına 1914 yılında giren, İşletmecisinin bir Rum vatandaşı olduğu, İlk işlevi Sinema olan mekanın adı nedir? Zamanla Cine Turc, Maksim (Gazino) ve Venüs adları ile İstanbul'a renk katmıştır. **Cine Magique**

Ağa Camii'nin karşı köşesinde Sakız ağacı sokak girişinde bulunan Üzerine gramofona kulağını dayamış köpek resminin yer aldığı tabela uzun yıllar Cadde-i Kebir'i süsleyen plakçının adı nedir?

La Voix De Son Maitre (Sahibinin Sesi)

Bir zamanlar Taksim Maksemi ile Fransız Konsoloslugu arasında kalan yolun Tarlabası tarafına bakan ucunda Taksim- Tünel arasında sefer yapan nostaljik tramvayın bakım hangarı bulunan yerin adı nedir?

Dingo'nun Ahır

Bugün Fitaş Pasajı diye bildiğimiz yerde, 19.yüzyılın sonlarında ne bulunmakta idi? İstanbul'un yağmuru, karı, ısısı burada ölçülüp basın yolu ile kamuoyuna duyurulmakta idi.

Osmanlı Meteoroloji İstasyonu

Bugün Odakule Binası'nın olduğu yerde İki büyük bina yer almakta idi. Bunlardan sol tarafta olanı 1860'den 1926'ya kadar hizmet vermiş olan ünlü mağazanın adı nedir? **Bonmarşe**

İki yanını mitolojik Karyatit heykellerinin süslediği kemerli giriş kapısı, girişte büyük bir ayna vasıtası ile derinlik kazandırılmış tavan, altın yıldızlı kasetlerle bezenmiş kemerli bir koridor ve giriş kapısının üst kısmında eklektik süslemeleri olan 2010 yılında kapanan sinemanın adı nedir?

Alkazar Sineması

Saray Sinemasının tam karşısında yer alan, "Acı sert hardalı, halis domates salçası ile yapılmış sosu ile tatlandırılmış füme soslu sandviçi ve bol köpüklü ayranı" ile meşhur olan, bir dönemin en gözde yiyecek ve içecek mekanı neresidir?

Atlantik Birahanesi

Balo Sokağın girişinde bulunan, her yıl Aralık ayının ikinci yarısında koca bir tren maketi ile dekore edilen çocukların sevgilisi olan mağazanın adını nedir? 1970'li yılların sonuna doğru kapanmıştır.

Japon Mağazası

İki yanını mitolojik Karyatit heykellerinin süslediği kemerli giriş kapısı, girişte büyük bir ayna vasıtası ile derinlik kazandırılmış tavan, altın yıldızlı kasetlerle bezenmiş kemerli bir koridor ve giriş kapısının üst kısmında eklektik süslemeleri olan 2010 yılında kapanan sinemanın adı nedir?

Alkazar Sineması

Bir zamanlar Galatasaraylılar Derneği'nin de bulunduğu, Rus konsoloslğunun karşısında 1908 tarihinde inşa edilen, pasajın adı nedir?

Suriye Pasajı

Balık Pazarı içindeki dükkanıyla 1926 yılından beri ağızlarımızı tatlandıran şekerleme dükkanının 2. Kuşaktan sahibinin adı nedir?

Feridun Dörtler

Önceleri İstanbul sosyetesini ve üst düzey bürokratlar tarafından tercih edilen, 1960'lı yıllardan itibaren sanatçı ve akademisyenlerin uğrak teri haline gelen Rus Lokantası'nın adı nedir? **Rejans**

Mustafa Kemal ATATÜRK'ün de zaman zaman gelip yemek yediği, ünlü Yunanlı şarkıcı Zazo Dalmas'ı hayranlıkla dinlediği otelin adı nedir? İşletmecisi tüm mutfak demirbaşını Paris'ten özel getiren Mıgırdıç Bey'dir.

Tokatlıyan Otel

Çiçek Pasajı'nın bulunduğu yerde göz kamaştırıcı süslemeleri, altın varaklı locaları ile İstanbul sosyetesinin gözde eğlence yerlerinden biri idi. Gerek Abdülmecid gerekse kardeşi Abdülaziz defalarca buraya gelmiş ve sahnelenen oyunları izlemişlerdir. İngiltere kralı 7. Edward İstanbul'a yaptığı ziyaret esnasında(1863) 2 kez padişah Abdülaziz ile birlikte burada opera izlemiştir. Bu mekanın adı nedir?

Naum Tiyatrosu

Bir zamanlar Olivio Geçidi'nin Galatasaray istikametinden girdiğimizde Türkiye'nin çiçekçilik tarihinde birçok ilke imza atmış hangi dükkanın önüne gelirdi? Bu ünlü müessesenin kurucusu Efsratios Bey'dir.

Sabuncakıs

1895 yılında «Devlet-i Osmaniye eczacılar cemiyeti» ilk yönetim kurulu başkanı Jean Césaire Reboul'un açtığı eczanenin adı nedir?

Rebul Eczanesi

Galatasaray Lisesi'nin karşısında İngiltere Konsoloslugu'na giden yolun üzerinde sağ kolda bulunan sonradan adı Aslıhan Pasajı olan yerin eski adı nedir? İsmi 19.yüzyılın sonlarında İstanbul'da yaşamış ünlü bir Levanten aileden almıştır. (Crespin Ailesi)

Krepen Pasajı

Bir dönem Galatasaray Spor Kulübü'nün Beyoğlu'ndaki binasının adı nedir?

Hasnun Galip

Saint Antoine Kilisesi yapılmadan önce 1864 yılında gazino olarak açılmış olan mekanın adı nedir?

Concordia Gazino ve Tiyatrosu

YOL YARDIM

EV VE İŞYERİ YARDIM

KONUT HASAR ONARIM

İŞYERİ HASAR ONARIM

SEYAHAT YARDIM

SAĞLIK YARDIM

HUKUKİ VE MALİ DANIŞMA

HASAR YÖNETİMİ

CALL-CENTER HİZMETLERİ

BUTİK HİZMETLER

OTO CAM HİZMETLERİ

Assistans hizmetleri ile ilgili kafanızda her ne var ise hepsi bizde de var.
Kafanızda olmayanlar için bize ulaşın.

0212 334 20 00
www.assistline.com.tr

ASSIST **L**INE

Şirket aracınızı tıklar, kiralarsınız;
işlemin kolaylığına inanamaz, sorarsınız:

Bu kadar mi?

tiklakirala.com yenilendi.

Operasyonel kiralamada LeasePlan avantajlarına
çok daha kolay ulaşın.

tiklakirala.com

LeasePlan